

tre

tháng giêng khô

THÚY MESSEGE

hậu quả xung đột
isarel-hamas

VŨ HIẾN

oan mà không oan...

DU UYÊN

phập phồng
thưởng tết

NGUYỄN SINH

vĩnh biệt huyền thoại túc cầu

**Franz Anton
Beckenbauer**

TÂM VẠN

WEEKLY MAGAZINE, INC.

Phát hành Thứ Năm hàng tuần tại Dallas-Fort Worth và các vùng phụ cận

Địa chỉ: 3202 N. Shiloh Rd., Garland, TX 75044

Điện thoại: 972-675-4383

Thực hiện

**Nguyễn Trang - Nhật Hoàng
Đình Yên Thảo**

Biên tập

**Nguyễn Xuân Thiệp
Hoàng Đình Nam
Trần Văn Cát**

Dịch thuật

Bảo Sơn - Phạm H Nghị

Cố vấn pháp lý

Luật Sư **Cao Quang Ảnh**
2439 Manhattan Blvd., #302
Harvey, LA 70058

Luật sư đại diện

Arthurine Kamphaus, MBA, J.D.

(Luật sư **Anh Thư**)

1140 E. Pioneer Parkway; Ste. 300
Arlington, TX 76010

Cell: 623-341-8835 . Fax: 817-394-0505

Layout Director

Bảo Huân

Layout & Art Designers

**Đỗ Thọ
Băng Dương - Trần Huyền
Hồ Tú - Nguyễn Hiếu- Lê Mi**

Phụ trách kỹ thuật & website

Trần Huyền - Huỳnh Huy - Đỗ Anh

Hoạ sĩ

**Bảo Huân - Hoàng Tường
CAN - Nguyễn Thắm**

Quảng cáo

Nancy - H. Danh - Hương Lan

972-675-4383
817-421-1400

Muốn làm đại diện Trẻ?

Trẻ cần đại diện khắp nơi
trong và ngoài nước Mỹ.

Điều kiện dễ dàng, thoải mái.

Xin liên lạc:

972-675-4383

(giờ TX -CT time- xin gặp cô Kim)

email:dallas@trenews.net

website: www.baotreonline.com

Báo Trẻ đã có đại diện và đang phát hành
tại các thành phố, tiểu bang:

TRẺ DALLAS

Tel: 972-675-4383
Fax: 972-675-3764
Email: dallas@trenews.net
info@trenews.net

Địa chỉ: 3202 N Shiloh Rd,
Garland TX 75044

TRẺ NORTH CAROLINA

704.550-3103

TRẺ SOUTH CAROLINA

843.353-2288

TRẺ ALABAMA

205.277-6597

TRẺ TENNESSEE

901.300-2399

TRẺ BILOXI-MS

228.205-0337

TRẺ AUSTIN - SAN ANTONIO

Tel: 512-692-6172
210-858-6114
972-675-4383

Fax: 972-675-3764

Email: info@trenews.net

TRẺ HOUSTON

Tel: 281-978-4735
Email: info@trenews.net
Địa chỉ: 11210 Bellaire Blvd. #143
Houston, TX 77072

TRẺ FLORIDA

Nguyễn Tinh
Tel: 407-948-2012
407-894-5111
407-897-1114
Fax: 407-894-6190
Email: florida@trenews.net
Địa chỉ: 302 S. Graham Ave,
Orlando, FL 32803

TRẺ GEORGIA

Nguyễn Tân
Tel: 770-755-5420
Fax: 404-704-0358
Email: georgia@trenews.net
Địa chỉ: Tre Georgia Magazine
6000 Dawson Blvd, Suite F
Norcross GA 30093

TRẺ LOUISIANA

Tel: 504-324-2090/972-675-4383
Email: info@trenews.net
Địa chỉ: 3202 N. Shiloh Rd
Garland, TX 75044

Với sự cộng tác của

■ Nguyễn Thị Thanh Dương ■ Hải Vân ■ Ngọc Linh ■ Lê Hùng ■ LS Robert Mullins ■ Phạm Thành Châu (VA) ■ Trần Mộng Tú (WA) ■ Nam Lộc (CA) ■ Tim Nguyễn ■ Như Sao ■ Triều Giang ■ TS Bùi Thanh Liêm (FL) ■ Bùi Quang Tuấn ■ Huy Đạo ■ Gia Bảo ■ Lê Minh Hải (CA) ■ Tưởng Năng Tiến (CA) ■ Trùng Dương ■ Tạ Phong Tấn ■ Thi Hạnh (NA-UY) ■ BS Trần Lý Lê ■ Hoàng Nhất Phương ■ Thanh Dũng ■ Dương Hùng ■ Angie Hồ Quang ■ Thiên Hương ■ Hồ Đắc Vũ (MA) ■ Andy Nguyễn ■ Đặng Mỹ Hạnh ■ Hoàng Nga ■ Lương Thứ Trung ■ Trịnh Thanh Thủy (CA) ■ Đoàn Xuân Thu (ÚC) ■ Trangdài Glassey-Trầnnguyên (CA) ■ Lê Kung Diễm ■ Đào Duy Hoà (Úc) ■ Huỳnh Thực Vy (VN) ■ Thanh Tú ■ Sean Bảo ■ Thái Bảo (FL) ■ Phạm Ngũ Yên (TX) ■ Chiêu Ân (Canada) ■ Viêt Phương ■ Trần Vũ ■ Vũ Thị Thanh Mai ■ Ban Mai (VN) ■ Trịnh Cung ■ Diệu Cô Nương ■ Trang Nguyễn ■ Nguyễn Hưng Quốc ■ Triệu Minh ■ Phương Nghi ■ Linh Đỗ ■ Hoàng Nam Sơn ■ Hạnh Việt ■ Gió Đồng Nội ■ Lưu Vỹ Bửu ■ Hoàng Long ■ Phạm Thị Hoài (Đức) ■ p324530 ■ Hương Giang ■ Hoàng Hương ■ Vũ Hiến ■ Ngân Bình ■ Đào thị Thanh Tuyền ■ Mai Hoàng ■ Đinh Tiến Đạo ■ LS Anh Thư ■ Ian Bùi ■ Du Uyên ■ Cổ Ngự ■ Cẩm Giang ■ Lệ Trung ■ Khánh Trường ■ Lê Hữu ■ Thanh Thư ■ Thạch Thảo ■ Kim Loan (Canada) ■ Hải Di Nguyen (Anh) ■ Vũ Thành ■ LS Dương Như Nguyễn ■ Vương Mộng Long -K20 ■ BS Phạm Hồng Sơn (Pháp) ■ Lê Chiêu Giang (CA) ■ Ngô Nguyễn Dũng (Đức) ■ Đặng Mai Lan (Pháp) ■ Hoàng Vũ ■ Tiểu Lục Thân Phong (VN) ■ Trần Hoàng Vy (TX) ■ Lưu Huỳnh (VN) ■ Hai Quê

LUU Ý: Tác giả chịu trách nhiệm về nội dung và hình ảnh trong bài viết gửi cho Trẻ, và nội dung không nhất thiết thể hiện quan điểm của TRẺ. (Authors are completely responsible for their articles, including content and any photos. Contents reflect the view of the authors and not necessarily that of Tre Magazine)

Thân chủ quảng cáo chịu trách nhiệm về nội dung và pháp luật trong quảng cáo của mình.

Mọi thay đổi về quảng cáo những trang bên trong xin gọi trước ngày Chủ Nhật, phần giấy láng (glossy) xin gọi trước một tuần. Ngưng quảng cáo xin báo trước 2 tuần.

Tất cả các mẫu layout, design đều thuộc bản quyền của Trẻ.

mục lục

4	NHỮNG BÔNG HOA CUỘC SỐNG	Như Sao	Tiếng hát qua vùng biển tối
6	GHI NHẬN TRONG TUẦN	Vũ Hiến	Hậu quả xung đột Isarel-Hamas
9		Mộc Mạc	Chuyện 2 con ếch
10		Nhật Quang	Những quốc gia chi bạo cho quốc phòng 2023
14	BÊN LỀ THỂ THAO	Trẻ Suu Tâm	
16	BÊN TÁCH CÀ PHÊ	Tim Nguyễn	Bay theo đàn chim thiên di
18	PHÚC LỢI XÃ HỘI	Cindy Thu Hoàng	Medicaid
19	AN SINH XÃ HỘI	Angie Hồ Quang	
20	MỤC THUẾ VỤ	Nguyễn Đài Thi	
21	THU TÍN	Trẻ	
23	MIỆNG NHÀ QUAN	Bánh Bèo	Oan mà không oan...
24	DUYÊN SÀI GÒN	Du Uyên	Đi mua sắm
28	GIAO TIẾP	Minh Hải	Đôi chó
29	TRANG PHỤ NỮ	Tiêu Huyền	Thầy Thích Pháp Hòa”Lòng từ vạn thuở”
30	SỔ TAY PHÒNG VIÊN	Đình Yên Thảo	Món quà đầu năm mới
34	TRUYỆN NGẮN	Kim Loan	Tỷ phú độc đắc tiêu tiền!
38		Đào Duy Hòa	“Sống chậm” “chữa lành” & “truyền cảm hứng”
40		Tạ Phong Tân	Dòng Chuyển Cửa Âm Thanh
42	SOMETHING & ANYTHING	Ian Bùi	Lợi ích của thiền
45	MẸO VẬT	Hoàng Hương	Không gian hoài niệm trong tranh Đặng Mậu Tựu
46		Ban Mai	Kiểu dễ mặc Mùa Xuân
50	THỜI TRANG	Diệu Cô Nương	
52	TRANG THƠ	Phạm Hiền Mây	Đề trị cảm lạnh
54	LUẬT DI TRÚ	Lê Minh Hải	Gió độc Gò Công!
55	Y TẾ & ĐỜI SỐNG	Triệu Minh	
56	PHIẾM	Đoàn Xuân Thu	Hiện đại, hại... nhau
58	FACEBOOK CÓ GÌ NGỘ	Du Face	Hoa kiêu Chợ Lớn
59	Ơ-RÊ-KA	Trẻ sáu tám	Lịch hoa anh đào năm 2024 ở Nhật
60	VIỆT NAM NGÀY CŨ	Trang Nguyên	Ngứa da khô vào mùa đông
64	THẾ GIỚI QUANH TA	Dương Hùng	Tiếng bằm thịt, tiếng chà giá chà và mùi vani
65	NHỮNG ĐIỀU CẦN BIẾT	Bảo Sơn	Nhiếp ảnh theo giòng lịch sử
66		Đào Thị Thanh Tuyền	Vinh biệt huyền thoại túc cầu Franz Anton Beckenbauer
69	BẠN CÓ BIẾT	Hoàng Vũ	Làm mới phòng bếp
70		Tám Vạn	
72	CÁI NHÀ CỦA TA	Thiên Hương	Tháng Giêng Khô
74	SẢN PHẨM MỚI	Bảo Sơn	Thở lại buồng phổi Sài Gòn
75	CHUYỆN KHÓ TIN NHUNG CÓ THẬT	Trẻ sáu tám	Những người từ Tuyệt Tình Cốc
76		Thúy Messegee	Thi sĩ Hoàng Trúc Ly
78		Trịnh Thanh Thúy	Phật phồng thưởng Tết
82	TRONG HẦM RƯỢU	Thế Uyên	Vải thối mốc
90	TÀI LIỆU VĂN HỌC	Nguyễn & Bạn Hữu	Gặp ghềnh của đời sống
92	PHÓNG SỰ VIỆT NAM	Nguyễn Sinh	
95	SỔ TAY KHÁCH HÀNG	Hạnh Việt	
96	HẠNH PHÚC TRONG TAY	Đặng Hiếu Sinh	
98	MỠI TUẦN 1 CON SỐ	Trẻ sáu tám	
100	ĐỌC BÁO VIỆT NAM	B.Tuyền	
104	KIẾN THỨC PHỔ THÔNG	Phượng Nghi	Tại sao như vậy?
107	CÂU LẠC BỘ TIỂU LÂM	Trẻ cười	

Trong cuộc chiến diễn ra trên đất nước ta, rất nhiều ca sĩ đã đến tận những tiền đồn xa để hát cho lính nghe. Tiếng hát tiếng đàn của những nghệ sĩ ấy đã làm ấm lòng các chiến sĩ, khiến họ còn thấy tin yêu ở cuộc đời và hy vọng. Trong khi đó, về phía đồng minh của ta, cũng có nhiều nghệ sĩ đi ra các chiến trường trình diễn giúp vui cho những chiến sĩ xa nhà. Một trong những nghệ sĩ nổi tiếng ấy là Bob Hope. Ngoài ra còn có Connie Stevens. Giáng sinh năm 1969, cô được máy bay chở đi hát cho các chiến binh Hoa Kỳ chiến đấu ở Việt Nam.

Sau đây là câu chuyện của Connie Steven và Bob Hope.

NS

NHƯ SAO

Khi Bob Hope nói với tôi, “*Thế nào cô cũng phải đến đấy,*” Tôi biết tôi sẽ đi Việt Nam để giúp vui cho những người lính ở đấy, cho dù tôi đang có 2 con nhỏ, cả hai đều dưới 2 tuổi ở nhà.

Thật là một công tác khó khăn cho một nghệ sĩ trình diễn. Tôi sẽ phải ca hát giữa rừng già trong cái nóng kinh người. Tôi sẽ không được dùng mỹ phẩm để làm đẹp. Tôi sẽ phải xuất hiện trong vẻ thô sơ của con người mình.

Giữa các buổi diễn, khi chúng tôi bay qua các vùng trời, từ phi cơ bay trong đêm chúng tôi trò chuyện với các chiến binh trên các chiến hạm ở dưới xa. Thế nhưng bay qua biển

THẨM NGUYỄN

Tiếng hát qua vùng biển tối

tôi thường buồn ngủ đến phải gục đầu xuống, một người nào đó phải đánh thức dậy và tôi đi lên phòng lái. Bob nói với tôi: “*Tôi đang nói chuyện với chiến hạm dưới kia, họ đã xa nhà nhiều tháng nay. Họ đang ở ngoài khơi đại dương và máy nghe đang mở. Connie, cô nói chuyện với họ chứ?*”

Tôi chưa tỉnh ngủ hẳn, nhưng trong khoảnh khắc tôi bỗng thấy mình đang chuyện trò với 2,700 người giữa lòng đêm tối trên một mặt biển đen. Tôi nói: “*Chào các anh. Rất vui được nói chuyện với nhau. Tôi hát cho các anh nghe được không?*” Và tôi nghe tất cả đáp lại qua Intercom. “*V.v...âng...*” Và tôi hát những bài hát vui. Lời phần lớn do tôi tự chế ra. Theo cái cách mà người Mỹ có thể cảm nhận được và là những điều mà cha mẹ, người thân của những người lính vẫn thường nói với họ.

Nghĩ rằng tôi đang nói chuyện với

hàng ngàn con người khác nhau về hình thể, màu sắc, dáng vẻ ... cố gắng thay mặt mẹ họ, chị em họ, gia đình, quê hương họ, tôi cảm thấy lòng hết sức rộn ràng. Nhất là khi tôi không nhìn thấy mặt những người lính ấy mà chỉ hát chỉ nói qua loa phóng thanh, nhưng cảm xúc của tôi đã truyền tới họ và dội ngược lại tới tận máy bay của tôi. Tôi đã quá sức xúc động bởi những gì mình đã diễn tả qua giọng nói, tiếng hát. Cho tới ngày nay hàng tuần tôi vẫn gặp trên đường phố một người nào đó đã nhìn thấy tôi đứng hát trong rừng già Việt Nam hay nghe tiếng tôi qua biển rộng trong đêm, và họ đã cảm ơn tôi.

Quả đúng là những người lính năm xưa ấy đã cảm ơn tôi trong khi lẽ ra tôi phải muôn vàn cảm ơn họ.

NS

(THEO CONNIE STEVENS)

đã phát hành
báo Xuân
tre'

Như thông lệ tốt lành của năm mới Âm Lịch, Trẻ đã phát hành báo Xuân Giáp Thìn 2024.

Đây là một món quà tinh thần ý nghĩa và giá trị, sẽ khiến mùa Xuân mọi nơi, mọi nhà trở nên ấm áp hơn.

Trẻ Xuân Giáp Thìn 2024 được chuẩn bị rất công phu, với những bài viết thắm đượm sắc Xuân của những cây bút tài hoa ở trong nước và hải ngoại, đặc biệt là những bức tranh minh họa đặc sắc của các họa sĩ Bảo Huân, Thẩm Nguyễn, Hồ Đắc Vũ khiến trang báo thêm phần tươi thắm.

Xin mời quý độc giả đón xem.

Có thể mua tại tòa soạn

3202 N. Shiloh Rd., Garland TX 75044

Điện thoại : (972) 675-4383

Hậu quả cuộc xung đột Israel-Hamas

Điều mà Hoa Kỳ lo ngại về hậu quả của cuộc xung đột tại dải Gaza có nhiều dấu hiệu đang xảy ra: Sau hơn 100 ngày, cuộc chiến giữa Israel và Hamas đang trở thành một cuộc xung đột kéo dài chưa có hồi kết thúc, hơn nữa nó có nguy cơ lan rộng khắp Trung Đông, làm gián đoạn thương mại toàn cầu và thậm chí khiến Hoa Kỳ có thể bị sa lầy.

VŨ HIẾN
ARLINGTON, TX

Cuộc xung đột bắt đầu với cuộc tấn công của Hamas vào ngày 7 tháng 10 mà phía Israel nói rằng đã giết chết khoảng 1,200 người và sau đó là sự trả đũa dữ dội của quân đội Israel đối với tổ chức này ở dải Gaza. Nay cuộc chiến được đánh giá như một trong những cuộc xung đột mang tính địa chính trị có tầm mức quan trọng nhất ảnh hưởng tới nhiều quốc gia trong khu vực.

Chính sách của Hoa Kỳ bị ảnh hưởng

Cuộc xung đột ở dải Gaza đã buộc Hoa Kỳ phải tái tập trung vào khu vực Trung Đông sau nhiều năm với nỗ lực chuyển hướng các nguồn lực ngoại giao và quân sự để chống lại một Trung Quốc đang trỗi dậy. Nó cũng làm hao mòn đi nỗ lực của Hoa Kỳ trong việc hỗ trợ cho Ukraine để đánh bại cuộc xâm lược của Nga.

Cuộc xung đột đã làm xáo

trộn một trong những ưu tiên hàng đầu trong chính sách đối ngoại của chính quyền Joe Biden: Các cuộc đàm phán bình thường hóa giữa Israel và Ả Rập Saudi do Hoa Kỳ hậu thuẫn nhằm định hình lại các liên minh ngoại giao và an ninh trong khu vực cũng như giúp kiềm chế sự ảnh hưởng của Iran. Với tình hình căng thẳng tăng cao giữa Hoa Kỳ và một số quốc gia Ả Rập do bất đồng về việc Hoa Kỳ hỗ trợ mạnh

về quân sự cho Israel, hiện vẫn chưa rõ bằng giải pháp nào và khi nào thì Hoa Kỳ có thể nối lại các cuộc đàm phán vốn đã bị đình chỉ kể từ khi chiến tranh xảy ra.

Câu hỏi quan trọng là làm thế nào để giải quyết cuộc xung đột Israel-Palestine, vốn đã bị cộng đồng quốc tế và Israel trong nhiều năm qua đã không quan tâm đúng mức, và nay đang trở thành trọng tâm của chính sách ngoại giao toàn cầu - mặc dù con đường dẫn đến giải pháp hai quốc gia dường như đang gặp nhiều chông gai hơn bao giờ hết.

Hoa Kỳ trực tiếp tham gia

Vào thời điểm nào và bằng giải pháp nào để Israel quyết định kết thúc chiến tranh có thể sẽ liên quan đến nhiều vấn đề trong khu vực, trong đó quan trọng

nhất là vấn đề an ninh lâu dài của quốc gia này.

Vượt ra ngoài giới tuyến của cuộc chiến ở Gaza, Hoa Kỳ đang tìm cách kiềm chế Iran, quốc gia hỗ trợ cho Hamas, và một số tổ chức đồng minh của họ, trong đó có Hezbollah ở Lebanon và Houthi ở Yemen. Tiến trình hòa bình mong manh ở Yemen, mà Hoa Kỳ giúp làm trung gian và là tâm điểm của việc nối lại quan hệ gần đây giữa Ả Rập Saudi và Iran, hiện đang gặp nhiều rủi ro có thể bị đổ vỡ.

Hoa Kỳ và các quốc gia đồng minh trong thời gian vừa qua đã tiến hành một số cuộc tấn công nhắm vào các mục tiêu của Houthi ở Yemen để đáp trả lại các cuộc tấn công của tổ chức này ở khu vực Hồng Hải khiến nhiều tàu buôn phải thay đổi hành trình

xa hơn và tốn kém hơn khiến giá cả hàng hóa di chuyển trên con đường hàng hải này tăng lên.

Các cuộc tấn công vào căn cứ của Houthi là những dấu hiệu cho thấy quân đội Hoa Kỳ đã phải tham gia nhiều hơn họ mong muốn kể từ những ngày đầu của cuộc xung đột Israel-Hamas sau khi đã cho bố trí một số chiến hạm vào trong khu vực để nhằm ngăn chặn Hezbollah tấn công vào khu vực phía bắc Israel. Hoa Kỳ cũng đã cung cấp cho Israel loại bom phá hầm cực lớn, cùng với hàng chục nghìn loại vũ khí và đạn pháo khác, để giúp đánh đuổi Hamas ra khỏi Gaza.

Thử thách của Israel

Thủ tướng Israel Benjamin Netanyahu đặt mục tiêu bằng bất cứ

giá nào là phải tiêu diệt lực lượng quân sự của tổ chức Hamas, chấm dứt quyền kiểm soát của lực lượng này ở dải Gaza và giải cứu các con tin bị bắt cóc. Tuy nhiên, diễn biến của cuộc chiến cho thấy phần giới hạn về khả năng quân sự của Israel - và mạng lưới phòng thủ đặt dưới lòng đất phức tạp và tinh vi của Hamas đòi hỏi cần nhiều thời gian mới có thể phá hủy được.

Quân đội Israel cho tới nay đã tiêu diệt hàng ngàn chiến binh Hamas và làm gián đoạn khả năng thực hiện các cuộc tấn công chống lại Israel của nhóm này.

Tuy nhiên, Israel đến nay vẫn chưa đạt được mục tiêu đưa ra ngay từ ngày đầu. Quân đội Israel vẫn đang nỗ lực tìm kiếm và khám phá các đường hầm nơi mà thủ lĩnh Hamas ở dải Gaza là Yahya Sinwar và một số chỉ huy khác được cho là đang ẩn trốn.

Hàng chục nghìn dân Israel vẫn chưa về được nhà của họ nằm ở phía bắc Israel trong bối cảnh có các cuộc giao tranh giữa Israel với Hezbollah.

Quân đội Israel hành quân tại dải Gaza - ISRAEL DEFENSE FORCES

Bước vào tháng thứ tư của chiến dịch quân sự tại dải Gaza, Israel cho biết họ đang dần chuyển sang giai đoạn mới của cuộc xung đột với cường độ giảm đi, do áp lực từ phía Hoa Kỳ nhắm hạn chế thương vong cho người Palestine và trong bối cảnh cuộc khủng hoảng nhân đạo ngày càng tồi tệ hơn.

Israel vẫn có khả năng truy tìm và tiêu diệt các thủ lĩnh của Hamas ở Gaza và các tay súng còn lại của tổ chức này – mà quân đội Israel ước tính còn số lên tới hàng nghìn người. Tuy nhiên, các nhà phân tích quân sự tin rằng để đạt được mục tiêu đó đồng thời cứu được các con tin còn lại là một sứ mệnh hết sức khó khăn.

Israel đang phải đối mặt với một thách thức mới sau khi chuyển mục tiêu cuộc chiến chống Hamas về phần phía nam dải Gaza, nơi hầu hết trong số 2.2 triệu người dân Palestine sống ở dải Gaza đã phải di tản tới, làm tăng nguy cơ có thêm nhiều thường dân thiệt mạng, khiến cho mối quan hệ Israel với Hoa Kỳ thêm căng thẳng.

Gaza sau chiến tranh

Hiện tại, giới lãnh đạo của Hamas cũng tỏ ra đang bị chia rẽ về mục tiêu mà nhóm muốn đạt được từ cuộc chiến. Họ tin rằng Hamas đã giành được chiến thắng lớn với cuộc tấn công ngày 7 tháng 10 chỉ bằng cách là đã giáng

một đòn khá nặng vào mạng lưới tình báo và quân sự của Israel cũng như bằng cách cho đến nay vẫn giữ được an toàn tính mạng cho các nhân vật lãnh đạo cấp cao của họ kể từ khi Israel phát động cuộc tấn công.

Câu hỏi chính là liệu Hamas có thể sử dụng số con tin còn lại mà họ vẫn đang nắm giữ để giải thoát những người Palestine đang bị giam trong các nhà tù của Israel hay không – đây cũng là mục tiêu quan trọng của thủ lĩnh Sinwar - và liệu Hamas có thể tiếp tục nắm quyền ở Gaza hay trở thành một lực lượng có ảnh hưởng trong hoạt động chính trị của Palestine trong tương lai hay không.

Ngay cả khi Israel thành công đẩy được Hamas ra khỏi Gaza, đến nay vẫn chưa rõ ai sẽ cai trị dải đất này, tổ chức hay quốc gia nào sẽ tài trợ cho việc tái thiết và cung cấp an ninh.

Các quốc gia Ả Rập có ảnh hưởng trong khu vực, trong đó có Ai Cập, tin rằng Hamas sẽ đóng một vai trò nào đó. Vị thế chính trị của nhóm này đã được cải thiện so với nhóm Thẩm quyền Palestine đang cai trị ở khu vực Tây Ngạn.

Bất kỳ lựa chọn nào trong số những điều nêu trên đều cho thấy có những khó khăn của nó vì cuộc chiến ở dải Gaza một lần nữa phơi bày ra tình trạng căng thẳng giữa Hoa Kỳ và các quốc gia Ả Rập vốn tỏ ra bất mãn với việc Hoa Kỳ đã hậu thuẫn cho chiến dịch quân sự của Israel trong cuộc xung đột Israel-Hamas hiện nay.

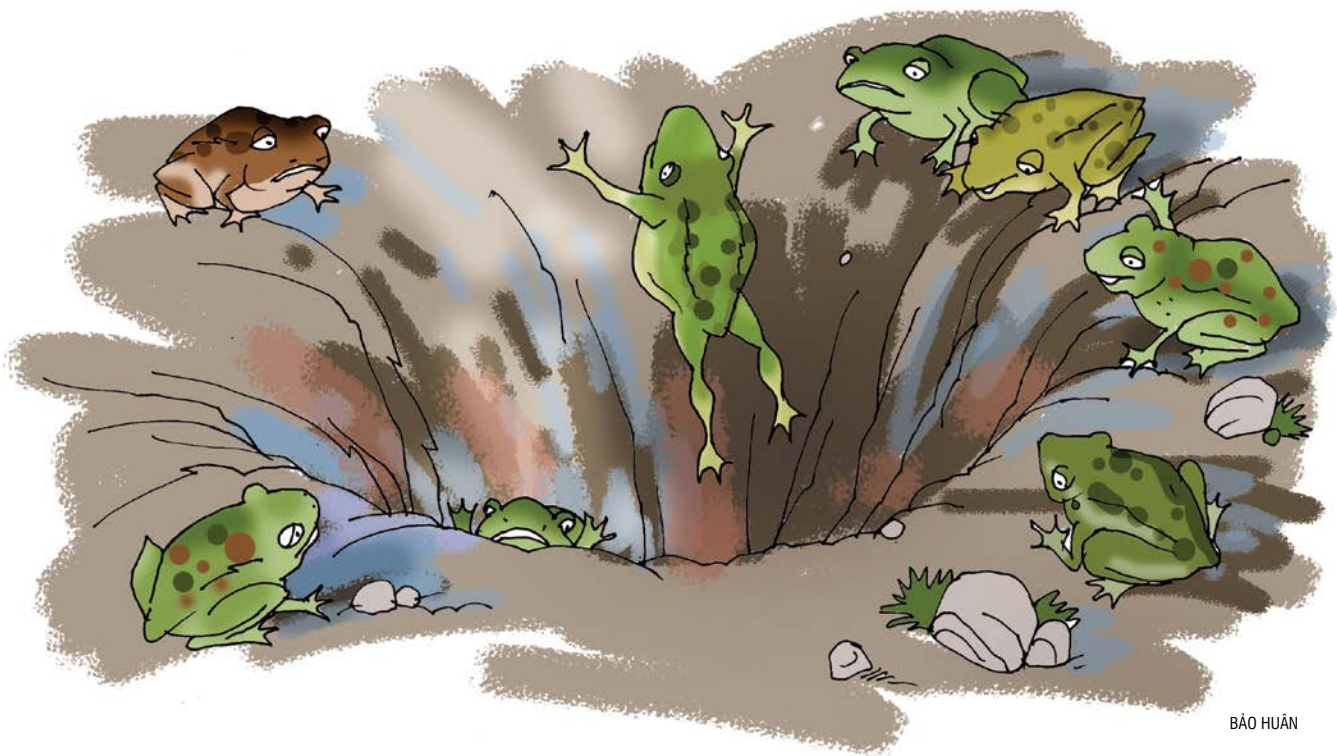
Điều trở trêu là cuộc xung đột càng kéo dài, tình trạng căng thẳng ngoại giao giữa Hoa Kỳ, Israel và các quốc gia Ả Rập càng tăng thì Bắc Kinh và Moscow không cần làm gì hết mà vẫn được là những ngư ông hưởng lợi.

VH

Đàm phán giải cứu con tin vẫn đang tiếp diễn - GETTY IMAGES

BẢO HUÂN

Chuyện 2 con ếch

MỘC MẠC

Một bầy ếch đi dạo trong rừng và có 2 con bị rơi xuống một cái hố sâu. Tất cả các con ếch còn lại trong bầy đều bu quanh miệng hố để kéo chúng lên. Nhưng vì cái hố quá sâu, cả bầy liền hoảng loạn cho rằng 2 đồng loại kia chỉ còn nước chết mà thôi.

Hai con ếch bỏ ngoài tai những lời bình luận đó và cố hết sức nhảy lên khỏi hố. Những con ếch trên miệng hố sau một hồi cố giúp không được thì quay qua khuyên hai con ếch đừng nên phí sức, để dành hơi để nghỉ ngơi chờ chết còn hơn nhảy chồm tới chết.

Sau cùng, một con ếch phía dưới nghe theo những gì cả bầy đã nói, nó bỏ cuộc, nằm ngã lãn ra chờ chết trong sự tuyệt vọng.

Con ếch còn lại tiếp tục cố gắng nhảy. Một lần nữa cả bầy xúm lại và thét lên khuyên nó hãy thôi.

Nó càng nhảy mạnh hơn nữa. Cuối cùng nó nhảy được lên bờ.

Cả bầy vây quanh và hỏi nó: "Anh không nghe tụi tôi nói gì hay sao?". Thì ra con ếch này bị lãng tai. Nó tưởng cả bầy ếch đã động viên nó suốt khoảng thời gian vừa qua.

Những quốc gia **chỉ bạo** cho **quốc phòng** **2023**

Quân đội Mỹ

KỶ 5 & HẾT - Các vị trí trước đây, theo thứ tự gồm: 25. Đức, 24. Thái Lan, 23. Đài Loan, 22. Saudi Arabia, 21. Tây Ban Nha, 20. Poland, 19. Việt Nam, 18. Israel, 17. Iran, 16. Úc, 15. Ukraine, 14. Ai Cập, 13. Indonesia, 12. Brazil, 11. Thổ Nhĩ Kỳ, 10. Ý, 9. Pháp, 8. Nhật, 7. Pakistan, 6. Nam Hàn...

NHẬT QUANG

5

Anh

Anh được xem là một trong những cường quốc về quân sự với 2 hàng không mẫu hạm hiện đại nhất thế giới gồm tàu Queen Elizabeth và HMS Prince of Wales.

Ngoài ra Anh cũng khá “giàu có”, là quốc gia viện

Thế giới đang bình an bỗng phút chốc biến thành lò lửa kinh hoàng như địa ngục: Nga bất ngờ tấn công Ukraine rồi mới đây Israel đập nhau với Hamas tanh bành trên lãnh thổ Palestine.

Sự yên bình của nhân loại dường như luôn âm ỉ một cơn bão tố, quốc gia nào cũng âm thầm mài dao chuốt kiếm chuẩn bị cho chiến tranh, đề phòng những láng giềng thiếu thân thiện.

Mời bạn điểm qua một số quốc gia chi cho quốc phòng nhiều nhất trên thế giới trong năm 2023, xếp từ bậc thấp nhất 25 đến 1.

Quân đội Anh

trợ cho Ukraine nhiều nhất, sau Mỹ. Anh cũng tích cực tăng cường ngân quỹ quốc phòng theo yêu cầu của NATO với 2% GDP, tương đương 58 tỉ đô la và dự định sẽ tăng lên 2.5% vào năm 2030.

Diện tích nước Anh chỉ bằng khoảng 2/3 Việt Nam và dân số khoảng 67 triệu. Do vậy quân số cũng mỏng hơn, với 142,000 quân hiện dịch, dự bị 37,000, nhưng số thanh niên có thể ra trận khi hữu sự gần 15 triệu mống.

“Tài sản” của Anh gồm 5,000 xe tăng các loại,

Quân đội Ấn

1,000 chiến đấu cơ, gần 100 tàu chiến, 10 tàu ngầm....

4

Ấn độ

Ấn Độ là quốc gia tốn cơm nuôi quân chờ thời bậc nhất thế giới, với 1.5 triệu lính tại ngũ. Nếu cần, Ấn có thể bổ sung thêm gần nửa tỉ quân trong nháy mắt.

Kẻ thù lớn nhất của Ấn Độ là láng giềng Trung

Đội duyệt binh Trung Quốc

Quốc, khi cả hai đụng độ liên miên ở đường biên giới. Ấn Độ “tổ” Trung Quốc đã lấn chiếm 38,000 km² đất của họ ở cao nguyên Aksai Chin.

Ấn có diện tích gần gấp 10 Việt Nam, với 1.3 tỉ dân. Đầu tư cho quốc phòng 66 tỉ đô la (tương đương 2.2% GDP). Lính Ấn hàng ngày phải lau dầu mỡ cho 5,000 xe tăng và 14,000 xe tác chiến các loại.

Ấn cũng cần bãi đáp cho hơn 4,000 máy bay từ chiến đấu cơ đến trực thăng. Lực lượng hải quân gồm 300 tàu chiến các loại, 16 tàu ngầm, 1 hàng không mẫu hạm.

Lính Nga tải thương tại chiến trường Ukraine

3

Trung Quốc

Trung Quốc đã âm thầm tăng cường sức mạnh quân sự trong những

năm gần đây. Trung Quốc có trong tay khoảng 2 triệu quân, dự bị 2 triệu và 400 triệu sẵn sàng nhập ngũ. Chi phí quốc phòng ngốn 1.7% GDP tương đương 293 tỉ đô la.

Trung Quốc có trên 30 ngàn xe cơ giới quân sự, trong đó có 6,000 xe tăng. Lực lượng không quân của Trung Quốc khá hùng hậu với 5,000 máy bay các loại, trong đó 1,000 chiến đấu cơ.

**Giàn phóng hỏa tiễn
xuyên lục địa của Nga**

Khoảng 1,000 tàu chiến, 74 tàu ngầm và 3 hàng không mẫu hạm.

2 Nga

Nga là một quốc gia khổng lồ, gấp 52 lần Việt Nam, tuy nhiên dân số chỉ nhiều hơn Việt Nam chừng 50 triệu.

Đây cũng là quốc gia có kho vũ khí nguyên tử lớn nhất thế giới. Mặc dầu Nga chi đến 4% GDP cho quốc phòng nhưng chỉ khoảng 66 tỉ đô la. Trong đó phải nấu 3 cũ súp hàng ngày cho 1 triệu quân tại ngũ. Số dự bị khoảng 2 triệu, và 34

triệu sẵn sàng xung trận. Lính Nga phải rửa bụi cho 50,000 xe cơ giới các loại, trong đó có 12,000 xe tăng.

Lực lượng không quân có 10,000 máy bay quân sự, trong đó gần 1,000 chiến đấu cơ. Hải quân hơn 700 tàu chiến, 66 tàu ngầm và 1 hàng không mẫu hạm.

Lính đặc nhiệm Mỹ

1 Mỹ

Quân đội Mỹ đứng đầu thế giới về sức mạnh quân sự. Ngân sách quốc phòng gấp 3 Trung Quốc, hơn 750 tỉ đô la.

Mỹ hiện có 1.3 triệu quân rải khắp thế giới, gần 700,000 lính dự bị và 73

triệu sẵn sàng nhập ngũ.

Mỹ sở hữu trên 50,000 xe cơ giới quân sự, trong đó có 6,000 xe tăng. 13,000 máy bay các loại, gồm 1,500 chiến đấu cơ, gần 500 tàu chiến và 70 tàu ngầm, 10 hàng không mẫu hạm.

Kết

Một vị tướng Mỹ nói, một người lính Mỹ ngày nay có sức mạnh bằng 2000 người trước đây. Ý ông muốn nói về sự hỗ trợ của khoa học kỹ thuật trong chiến tranh.

Tuy nhiên, nếu không có một quân đội thiện chiến, bất kỳ loại vũ khí hiện đại nào cũng sẽ không làm ăn gì được .

bên lề

THỂ THAO

Các siêu sao thể thao trên thế giới không chỉ được biết đến bởi tài năng mà cả thu nhập khổng lồ của họ. Tuy nhiên nếu nhận tiền thưởng từ mỗi trận đấu hay lương câu lạc bộ thì chưa thấm thía gì. Nguồn thu chính của họ từ những hợp đồng quảng cáo. Sau đây là danh sách một số doanh nghiệp song hành cùng tên tuổi các danh thủ ...

\$75
triệu/năm

Kevin Durant

Cầu thủ bóng rổ của đội Phoenix Suns thuộc Giải Bóng rổ Chuyên nghiệp Hoa Kỳ (NBA: National Basketball Association).

Hợp đồng quảng cáo với: NIKE, COINBASE, ALASKA AIRLINES, WEEDMAPS, GATORADE, SONIC DRIVE-IN, BEATS HEADPHONES

thể thao & quảng cáo

\$76
triệu/năm

Tom Brady

Quarterback của đội Tampa Bay Buccaneers, được đánh giá là cầu thủ NFL (National Football League) vĩ đại nhất mọi thời đại

Hợp đồng quảng cáo với: UNDER ARMOUR, UGG, TAG HEUER, INTEL SHIELDS, ASTON MARTIN..

\$90
triệu/năm

Roger Federer

Người Thụy Sĩ, được xem là tay vợt xuất sắc nhất lịch sử. Người duy nhất trong lịch sử đoạt 5 lần vô địch ở 3 Grand Slam khác nhau - Úc Mở rộng, Wimbledon và US Open.

Hợp đồng quảng cáo với NIKE, UNIQLO, ROLEX

\$95
triệu/năm

Neymar

Tiền đạo đội tuyển Brazil

Hợp đồng quảng cáo với: PUMA, NIKE, RED BULL, REPLAY JEANS, DIESEL FRAGRANCES, QATAR AIRWAYS, DAZN, TRILLER

\$120
triệu/năm

Cristiano Ronaldo

Tiền đạo của đội Portugal (Bồ Đào Nha)

Hợp đồng quảng cáo với: HERBALLIFE, ARMANI, CLEAR SHAMPOO, UNILEVER, KFC, SHOPEE, CRUNCH FITNESS

LeBron James

Tuyển thủ bóng rổ của đội Los Angeles Lakers. LeBron James được đánh giá là một trong những cầu thủ bóng rổ xuất sắc nhất mọi thời đại.

Hợp đồng quảng cáo với: NIKE, COCA-COLA, NIKE, UPPER DECK, MCDONALD'S, SAMSUNG, MICROSOFT

\$96
triệu/năm

Conor McGregor

Võ sĩ môn võ đài tự do MMA. Quốc tịch Ireland.

Hợp đồng quảng cáo với: BURGER KING, DRAFTKINGS, DYSTOPIA VIDEO GAME, ROOTS OF FIGHT, PROPER NO. TWELVE, REEBOK

\$180
triệu/năm

Lionel Messi

Đệ nhất siêu sao trong làng bóng tròn thế giới. Quốc tịch Argentina.

Hợp đồng quảng cáo với: ORCAM, BUDWEISER, ADIDAS, PEPSI, THE WORLD HEALTH ORGANIZATION

\$130
triệu/năm

TIM NGUYỄN
GARLAND, TX.

Bay theo đàn chim thiên di

Trời đã sang đông...

Chúng ta cùng nhau theo dõi những cánh chim thiên di bạn nhé. Và để hồn mình chìm đắm trong hòa điệu của đất trời.

NGUỒN GETTYIMAGES

Chim thiên di (migrating birds), từng đàn từng đàn, sáng chiều bay qua bầu trời. Và này, em hãy nghe những tiếng dương cầm rơi rơi trên một con sông với những cánh chim trời lướt bay và rồi một tiếng hát rất “mãle”, rất đàn ông, cất lên trong giai điệu của ca khúc *To be by your side* của Nick Cave: “*Across the oceans / Across the seas / Over forests of blackened trees / Through valleys so still we dare not breathe / To be by your side... And I know just one thing / Love comes on a wing / And tonight I will be by your side / But tomorrow I will fly away / Love rises with the day / And tonight I may be by your side / But tomorrow I will fly / Tomorrow I will fly / Tomorrow I will fly...*” (Qua các đại dương dậy sóng / Qua những khu rừng xanh đen / Qua thung sâu vắng lặng / Anh tìm đến bên em... Và này, anh chỉ biết một điều / là / tình yêu chúng ta đến trên một cánh bay / Và đêm nay anh sẽ ở bên em /

Nhưng ngày mai anh sẽ bay xa... / Tình yêu dậy cùng với ngày lên / Và đêm nay anh sẽ ở bên em / Nhưng ngày mai anh sẽ bay xa... / Bay xa...).

Chắc chắn trong đời ít ra cũng có một lần bạn nhìn thấy những cánh chim - một đàn ngỗng trời chẳng hạn - bay về phương Nam. Và em, em ơi, dưới bầu trời Atlanta vào cuối Thu đầu Đông, khi rừng cây xơ xác và bầu trời chập chùng mây, em đã cùng với người dân ở đây mở hội đón đàn chim từ phương xa bay qua bầu trời, về Nam tìm nắng ấm. Nhạc trở vang lừng và những quả bóng bay đầy trời cùng trực thăng và máy bay rộn rã đón và đưa đàn chim.

Như vậy đó, đường bay của những cánh chim. Như chúng ta đã biết, các nhà tâm lý học nói rằng một trong những chủ đề chính của các giấc mơ là thấy mình bay như chim. Bạn có nhớ lúc nhỏ cũng đã từng ước mơ cất cánh bay lên bầu trời xanh kia không? Nhìn

đàn chim di thê sải cánh bay qua những vùng đất vùng trời, lòng những người trẻ rộn ràng với ước mơ được như chim kia đi tìm hiểu thế giới bên kia đường chân trời.

Thiên di tìm nơi ẩn trú là hòa điệu của thiên nhiên, là nhịp thở của quả địa cầu - nếu ta có thể nói như vậy. Mà bạn biết không, trong số 8,600 chủng loại chim thì hầu hết đều có cuộc sống thiên di, từ cuộc di chuyển ngắn xuống dưới chân núi đến cuộc hành trình dài 22,000 dặm quanh vùng địa cực. Chẳng hạn con hét (wood thrush), chỉ mới có 3 tháng tuổi, mà đã bay một đoạn đường dài tới hơn 2 tuần lễ, thường là bay một mình vào ban đêm, từ một khu rừng của nước Mỹ đến rừng nhiệt đới (rainforest) Tikal của xứ Guatemala. Được biết phần lớn loài chim có tiếng hót đều thiên di vào ban đêm, ban ngày chúng nghỉ ngơi kiếm ăn. Bay đêm an toàn hơn bay ngày vì ít loài chim khác và thú săn mồi. Ngoài ra, bay đêm ít gió hơn và còn mát mẻ nữa. Vậy dưới trời

thu đêm nay, em nằm trong chăn ấm, hãy mơ tưởng tới những đàn chim thiên di đang bay qua bầu trời không sao, có người yêu dấu đang thả hồn theo những cánh chim về bên em. *Tonight I'll be by your side...*

Và rồi xuân tới, sẽ có hàng trăm triệu khúc ca chim rộn rã khắp bầu trời khi những sinh vật nhỏ bé này trở về từ phương Nam, tạo thành những nốt nhạc nhiều màu sắc ngang qua bầu trời. Và rồi những con sông đen màu cánh chim sẽ vạch lên không gian vô tận. Không phải bây giờ mà đã từ nhiều thế kỷ nay, con người đã biết tới đời sống thiên di của loài chim. Và, trong ý nghĩa đó, người và chim rất gần nhau trong bản hòa tấu khúc của thiên nhiên và nhịp bước bốn mùa.

Sau đây, để tiếp tục cơn mơ của người và chim, Nguyễn xin giới thiệu với các bạn một cuốn phim ngắn về những đàn chim bay đi trốn rét. *Le peuple migrateur* (Đàn thiên di-tên tiếng Mỹ là *Winged Migration*) là bộ phim tài liệu về thiên nhiên nổi tiếng và được nhiều người yêu thích từ năm 2001. Nó chấp cánh cho giấc mơ được rời khỏi mặt đất bay lên bầu trời như loài chim ...

Bộ phim mang chủ đề: đường bay phiêu diêu của những loài chim từ phương Bắc lạnh lẽo đến phương Nam tìm nắng ấm. Cái đường bay ấy khởi từ một con sếu vừa được một người nông dân giải thoát khỏi những mắt lưới mà nó vướng phải khi kiếm thức ăn trên một đầm lầy trên đường di trú. Nó bay đi và hẹn một ngày về. Trên suốt hành trình dài, những ngón chân nó còn dính một sợi dây lưới.

Và thế là đường bay khởi sự. Nó như những nốt nhạc đầu tiên của một hòa tấu khúc rộn ràng. Và

người xem lập tức bị cuốn vào câu chuyện của những đàn chim ngỗng, sếu, cò, thiên nga ... với những con đường di trú ngoạn mục của chúng khắp hành tinh xanh. Đàn chim bay trên những chuyến hành trình đầy rủi ro nhưng cũng nhiều lãng mạn theo cách nhìn của con người. Nay, bạn hãy xem: Những cơn cát trắng và đỏ trên hoang mạc, đại dương xanh màu hortensia, những rặng núi phủ đầy tuyết trắng, những cánh đồng phối sắc vàng lúa đang mùa, những khúc sông thanh bình hay thung lũng bình bồng sương sớm ... Tất cả khung cảnh sắc màu của sự sống trên mặt đất hiện ra dưới đường bay chao lượn của những bầy chim thiên di. Những chuyến bay, từng đàn từng đàn, dưới bầu trời mây xám đượm buồn ấy, chúng ta vẫn nghĩ là biểu tượng của tự do -thực ra đó là cuộc kiếm tìm và đấu tranh để sống còn trong thiên nhiên. Ở đó, câu chuyện cá thể và bầy đàn trong việc sắp xếp những «đội hình», thế bay trên bầu trời hoàn toàn không ngẫu nhiên mà là bài học kỳ diệu của tạo hóa qua cuộc sinh tồn.

Có lúc, người làm phim đã nhìn trái đất từ tâm nhìn và nhịp tim của loài chim trên hành trình đầy rủi ro này. Có tiếng súng vang lên từ một đồng cỏ xanh. Và ta thấy, ôi, một, hai, rồi ba... Những con chim lia đàn, rơi rớt lại trên đường bay. Đàn chim tán loạn, xáo xác. Như vậy đó, cuộc sống tự do của loài chim là những cuộc hành trình đẹp nhưng mong manh. Gần 40 lãnh thổ quốc gia xuất hiện trong bộ phim *Le peuple migrateur*. Một trong những điều tạo hứng thú cho người xem là những cảnh quay các động tác của loài chim trong cuộc thiên di: Nhờ sự trợ lực của các khinh khí cầu, trực thăng và máy bay đủ loại, đoàn làm phim của

Perrin đã quay được cảnh những đàn ngỗng trời sải cánh, những con bồ nông (pelicans) đùa giỡn trên đỉnh sóng, những con chim trĩ màu xanh bay múa trên dòng Amazon của xứ Peru. Máy camera đã di động theo đàn chim. Có những đoạn phim ngẫu hứng về thiên nhiên Việt Nam đầy chất thơ được nhìn từ con mắt trên không của một bầy chim di trú. Em ơi, em mở Youtube ra, đánh vào máy từ tựa đề của bản nhạc *To Be By Your Side* do Nick Cave hát là xem được cảnh chim bay qua dòng Sông Hương và ruộng đồng Việt Nam. Ôi, tuyệt vời! Bộ phim được thực hiện rông rã trong gần 4 năm trời với một ê kíp 17 phi công, 450 người tham gia. Theo tường thuật của báo chí trên mạng, nhiều phi công phải liên tục “bay như chim” để làm bạn, bám theo các đàn chim di trú trong gần 4 năm trời, sống chung «nói chuyện» với những đàn chim trên những trạm dừng chân của chúng để có những cảnh trong phim (sequences) giàu cảm xúc.

Được biết, Jacques Perrin là bậc thầy về phim tài liệu thiên nhiên. Bộ phim còn có sự hợp tác xuất sắc của đạo diễn Michel Debats, đạo diễn Cluzaud (từng làm phụ tá đạo diễn bộ phim *L'Indochine - Đông Dương, làm tại Việt Nam*).

Và giờ đây, em hãy nghe lại một lần nữa những tiếng dương cầm rơi rơi trên một con sông với những cánh chim trời lướt bay và rồi một lần nữa để hồn lắng trong tiếng hát của Nick Cave cất lên trong giai điệu của ca khúc *'To be by your side' tình yêu chúng ta đến trên một cánh bay/ Và đêm nay anh sẽ ở bên em/ Nhưng ngày mai anh sẽ bay xa.../ Tình yêu dậy cùng với ngày lên / Và đêm nay anh sẽ ở bên em / Nhưng ngày mai anh sẽ bay xa.../ Bay xa....*

TN- TỔNG HỢP

LỜI GIỚI THIỆU: Cindy Thu Hoàng là nhân viên của bộ Y tế Tiểu Bang, hiện đang làm việc tại Texas Health and Human Services Commission (HHSC) là cơ quan quản trị các chương trình trợ giúp các gia đình với các dịch vụ về thực phẩm, chăm sóc sức khỏe, an toàn và thảm họa bao gồm các chương trình Phụ nữ, Trẻ sơ sinh và Trẻ em (WIC), Trợ cấp Y tế cho Trẻ em (Children's Medicaid, Hỗ trợ Dinh dưỡng Bổ sung (Supplemental Nutrition Assistance Program- SNAP). Cô tham gia nhiều hội đoàn và có chương trình về Phúc Lợi Xã Hội trên radio và TV tại Dallas. Cô mong muốn được giúp đỡ đồng hương qua việc giải đáp các thắc mắc trong lãnh vực phúc lợi xã hội của tiểu bang.

Mọi thắc mắc xin gửi câu hỏi về: bientap@trenews.net

CINDY THU HOÀNG
DALLAS

Medicaid

HỎI

Thưa chị Cindy Thu Hoàng, tui vừa nhận được thông báo bên Bộ Y Tế là con tui sẽ được nhận chương trình bảo hiểm Chip (Children's Health Insurance Program) vào Tháng 2 này. Tôi đã nộp đơn từ Tháng 10 và hiện giờ là Tháng 1 hồ sơ của tôi mới được thông báo là Tháng 2 sẽ được nhận bảo hiểm của chương trình Chip. Có phải là bên Bộ Y Tế của tiểu bang đã làm sai hay sao, tại sao lại đến Tháng 2 mới có hiệu lực?. Xin chúc chị sức khỏe và thành thật cảm ơn chị.

TRẢ LỜI

Xin thưa với ông bà, trẻ nhỏ được nhận Medicaid hay Chip là tùy theo thu nhập lương của ông bà. Bảo hiểm của trẻ nhỏ không tính về tài sản, chỉ cần mức thu nhập của ông bà đủ điều kiện để được nhận hay không. Bộ Y Tế của tiểu bang sẽ xem xét mức thu nhập có đủ tiêu chuẩn để nhận chương trình Medicaid hay không, nếu quá mức thu nhập của chương trình Medicaid, thì Bộ Y Tế của tiểu bang sẽ chuyển qua chương trình bảo hiểm khác đó là chương trình Chip.

Mức thu nhập để được nhận chương trình Medicaid cho trẻ nhỏ như sau:

TRẺ NHỎ TỪ 1-5 TUỔI:

Gia đình	Thu nhập mỗi tháng (\$)
1 người	\$ 1750
2	\$ 2367
3	\$ 2984
4	\$ 3600
5	\$ 4217
6	\$ 4834
7	\$ 5451
8	\$ 6068
9	\$ 6684

TRẺ NHỎ TỪ 6-19 TUỔI:

1 người	\$ 1616
2	\$ 2186
3	\$ 2756
4	\$ 3325
5	\$ 3895
6	\$ 4465
7	\$ 5035
8	\$ 5604
9	\$ 6174

Với chương trình Medicaid thì hồ sơ nộp vào tháng nào, chương trình sẽ có hiệu lực vào tháng đó (thí dụ nộp hồ sơ vào Tháng 10, xong hồ sơ trong Tháng 1, Medicaid sẽ có hiệu lực từ Tháng 10. Nếu có những chi phí về nhà thương

hay bác sĩ trong Tháng 10, 11 và 12 chưa trả, chương trình Medicaid sẽ trả giúp nhưng sẽ không trả những chi phí mà mình đã trả

Nếu mức thu nhập vượt quá mức để nhận chương trình Medicaid, Bộ Y Tế của tiểu bang sẽ chuyển qua chương trình bảo hiểm Chip.

Mức thu nhập để được nhận chương trình bảo hiểm (Chip):

Gia đình	Thu nhập mỗi tháng (\$)
1 người	\$ 2443
2	\$ 3304
3	\$ 4165
4	\$ 5025
5	\$ 5886
6	\$ 6747
7	\$ 7608
8	\$ 8469
9	\$ 9330
10	\$ 10191

Với chương trình bảo hiểm Chip, khi hồ sơ được làm xong thì tháng sau chương trình mới có hiệu lực. Vậy hồ sơ của ông bà nộp vào Tháng 10, Bộ Y Tế xét xong hồ sơ vào Tháng 1 thì Tháng 2 bảo hiểm mới có hiệu lực.

XIN LƯU Ý: chương trình bảo hiểm sẽ theo mức thu nhập (lương) chưa trừ thuế.

LỜI GIỚI THIỆU: Angie Hồ Quang đến Hoa Kỳ năm 1984 theo diện tị nạn, bà quyết định chọn con đường phục vụ đồng hương. Khởi đầu, bà là Giám đốc cơ quan tìm việc làm cho người Việt. Năm 1991, bà làm cho sở An Sinh Xã Hội đến 2020. Bà thường xuyên cộng tác với báo chí, các trang web, các đài phát thanh và truyền hình nhằm hướng dẫn đồng hương trong các luật lệ và các chương trình ASXH. Trẻ hân hạnh được sự cộng tác của bà, và độc giả ở khắp nơi có thể viết thư gửi qua bưu điện hoặc email nhờ bà Angie Hồ Quang giúp đỡ các vấn đề về An sinh Xã hội. Thư từ xin gửi về: Mục "An Sinh Xã Hội"

3202 N. Shiloh Rd., Garland, TX 75044 hoặc Email: bientap@trenews.net

HỎI

Kính gửi: Cô Angie Ho Quang

Tôi xin cô tư vấn cho gia đình tôi như sau:

1/ Tôi sinh 1958 vừa qua Hoa Kỳ được 3 tháng, xin việc làm khó khăn không được vì tuổi cao, tính lực ngày càng giảm sút (có những lúc không nghe được).

2/ Vợ tôi sinh năm 1961 qua Mỹ được gần 5 năm, từ ngày dịch bệnh không có đi làm không có một khoản thu nhập nào, bệnh tim mạch, huyết áp, khớp gối đi lại khó khăn, không thể làm việc bình thường được.

Xin hỏi:

Hai vợ chồng tôi có thể xin được trợ cấp các khoản như: thực phẩm (foodstamp), bảo hiểm y tế, tiền trợ cấp cho người già được không? Nếu được thì phải làm thủ tục gì, ai có thể tư vấn làm đơn nộp cho Chính phủ xin trợ cấp.

Trong thời gian chờ đợi tìm việc làm phù hợp với người lớn tuổi.

Trân trọng cảm ơn

TRẢ LỜI

Hiện tại cả hai ông bà đều đã trên tuổi 60. Ở Hoa Kỳ, với số tuổi này, ông bà là những người cao niên. Tuy nhiên vì ông bà là người Việt Nam di cư đến Mỹ, nên cần đáp ứng một số tiêu chuẩn nếu muốn được hưởng những quyền lợi hay trợ cấp từ chính phủ.

Khi nói tới người cao tuổi chúng ta sẽ nghĩ đến các chương trình như: quyền lợi về hưu bổng An sinh xã hội (ASXH) và bảo hiểm y tế Medicare. Muốn hội đủ điều kiện để hưởng những quyền lợi này thì đương sự phải có đi làm, đóng thuế An sinh xã hội và có được tối thiểu là 40 tín chỉ ASXH. Thế tín chỉ ASXH là gì? Một năm có 4 tam cá nguyệt, hàng năm chính phủ quy định số thu nhập tối thiểu cho mỗi tam cá nguyệt để tạo được 1 tín chỉ. Trong năm 2024 số thu nhập ấy là \$1,730.00/tam cá nguyệt. Con số 40 tín chỉ ấy quy ra là 10 năm làm việc. Sau khi có được số tín chỉ này, người đi làm cũng cần phải đạt ít nhất là 62 tuổi thì sẽ nhận được hưu non. Tuổi hưu thì có tuổi hưu non và tuổi hưu toàn phần. Sinh năm 1958 tuổi hưu toàn phần là 66 tuổi và 10 tháng, những vị sanh sau năm 1960, tuổi hưu toàn phần sẽ là 67 tuổi. Ở tuổi 65 sẽ được hưởng bảo hiểm y tế Medicare.

Các chương trình của chính phủ nhằm giúp đỡ người có thu nhập và tài sản hạn chế gồm có:

- Supplemental Security income
- Medicaid

- Food Stamps

- Housing

Supplemental Security Income còn được gọi là SSI nhằm giúp đỡ người trên 65 tuổi, tàn tật hay mù lòa có thu nhập và tài sản hạn chế.

Medicaid là chương trình bảo hiểm y tế và Food Stamps (mua thức ăn) do chính quyền tiểu bang quản trị cũng nhằm vào đối tượng với thu nhập và tài sản khiêm nhường.

Housing, cơ quan tài trợ về gia cư cũng không ngoài mục đích trợ giúp các đối tượng nói trên.

Tuy nhiên với luật lệ hiện hành, người đứng đơn phải:

- là công dân Hoa Kỳ hoặc

- có 40 tín chỉ an sinh xã hội.

Cả hai ông bà đều không đạt được những điều kiện vừa trình bày ở phần trên. Lời góp ý của tôi hiện nay:

Bà nhà cố gắng làm việc thêm 5 năm nữa, cho đủ 10 năm để được 40 tín chỉ, khi bà về hưu thì ông cũng sẽ nhận được 50% trên số tiền hưu của Bà.

Khi ấy ông bà đều có tiền hưu, có Medicare.

Vì thời gian làm việc đóng thuế của bà nhà không quá 10 năm nên số tiền hưu của bà sẽ không cao lắm. Trong trường hợp này ông bà có thể xin thêm SSI và Medicaid cũng như Food Stamps

AHQ

Mục Thuế Vụ

NGUYỄN ĐÀI THI

Cô Nguyễn Đài Thi là cựu Thanh Tra của Sở Thuế Hoa Kỳ (IRS) và cũng là cựu Thanh Tra của Bộ Ngân Khố (U.S. Treasury Inspector General). Cô có bằng IRS Enrolled Agent do Sở Thuế cấp. Với hơn 30 năm kinh nghiệm làm việc cho Sở Thuế và Bộ Ngân Khố, cô Đài Thi đã từng kiểm toán (audit) thuế doanh nghiệp và cá nhân. Khi làm việc cho Bộ Tổng Thanh Tra Ngân Khố, cô cũng đã từng audit-Sở Thuế. Với kinh nghiệm đặc biệt này, chẳng những cô Đài Thi rất rành rẽ về luật thuế, mà còn hiểu tường tận về cơ cấu và nội bộ của cơ quan IRS. Cô thường xuyên chia sẻ các đề tài thuế vụ qua các đài radio và TV tại Dallas. Trẻ hân hạnh được cùng cô Đài Thi cộng tác để hướng dẫn đồng hương về luật thuế liên bang và giải đáp các vấn đề rắc rối với Sở Thuế. Độc giả ở khắp nơi có thể gửi thư bư điện hoặc email cho tòa soạn Trẻ, ghi chú "Mục Thuế Vụ".

Email: bientap@trenews.net

Nhắn tin (text only) câu hỏi đến

469-328-3453

hoặc gửi thư về tòa soạn:

**3202 N. Shiloh Rd.,
Garland, TX 75044**

HỎI: Chào cô Đài Thi, tôi làm chủ một tiệm nails. Tôi nghe người ta xúi nộp đơn xin tiền trợ cấp thuế qua chương trình ERC gì đó. Thật ra người xúi tôi cũng chính là người làm đơn cho tôi. Tuy tôi chưa nhận được tiền, nhưng người này đã giúp điền đơn cho một số bạn nails của tôi và họ đã nhận được khá nhiều tiền trợ cấp, giống như là tiền trên trời rớt xuống vậy. Tôi không biết gì về chương trình này và thật sự không muốn khai gian hoặc gặp rắc rối với Sở Thuế, nhưng người làm giấy tờ cứ trấn an tôi. Mong cô giải thích rõ về chương trình ERC để tôi được yên tâm. Cảm ơn cô nhiều.

ĐÁP: Xin thưa, trong thời Covid, chính phủ Mỹ lập ra chương trình ERC (Employee Retention Credit) để giúp các doanh nghiệp nhỏ bị kiệt quệ tài chánh vì Covid, không có đủ tiền trả lương cho nhân viên. Để giảm thiểu số người bị thất nghiệp, chính phủ giúp đỡ tài chánh để các doanh nghiệp có thể tiếp tục mướn và trả lương cho nhân viên. Số nhân viên càng nhiều thì số tiền trợ cấp càng cao.

Hiện nay mặc dù dịch Covid đã giảm nhiều, chương trình này vẫn còn hoạt động vì một số doanh nghiệp vẫn chưa phục hồi sau Covid.

Để nhận được tiền trợ giúp này, các doanh nghiệp phải:

1. Nộp đơn xin.
2. Chứng minh được là lợi

nhuận kinh doanh đã bị giảm vì dịch Covid.

3. Có muốn nhân viên lãnh lương theo dạng W-2 (dạng làm tự do mẫu 1099 không được).

4. Có giấy tờ chứng minh trả lương cho nhân viên hẳn hoi.

Nếu tiệm nails của bà hội đủ tất cả những điều kiện trên thì không có gì phải lo lắng. Cứ kiên nhẫn chờ, Sở Thuế giải quyết đến đơn xin của bà. Hiện nay họ cứu xét đơn kỹ hơn nhiều so với trước đây, cho nên bà phải chờ lâu hơn.

Lý do Sở Thuế cứu xét đơn kỹ hơn là vì họ đã khám phá ra rất nhiều doanh nghiệp khai gian. Sở Thuế cũng đã bắt được một số cá nhân và tổ chức đánh lừa hoặc dụ dỗ các doanh nghiệp nộp đơn gian.

Nếu bà không hội đủ điều kiện, chẳng hạn như bà chỉ mướn thợ theo dạng 1099, chứ không mướn nhân viên dạng lương W-2, thì bà nên rút đơn lại.

Sở Thuế vừa mới ra thông báo một chính sách rộng lượng cho những doanh nghiệp tự nguyện rút đơn hoặc hoàn tiền lại cho chính phủ, bất kể các doanh nghiệp đã vô tình nhầm lẫn hay cố ý khai sai. Chính sách rộng lượng như sau:

1. Nếu đã nộp đơn và chưa nhận được tiền, thì hãy rút đơn lại.
2. Nếu đã nộp đơn và đã nhận được tiền, thì hãy hoàn tiền lại. Chỉ cần

hoàn lại 80 phần trăm số tiền đã nhận. Sở Thuế sẽ xóa 20 phần trăm còn lại và sẽ không phạt gì cả.

3. Cung cấp cho Sở Thuế tên, địa chỉ và số điện thoại của cá nhân hoặc dịch vụ nào đã tư vấn hoặc điền đơn ERC cho các doanh nghiệp. Mô tả những gì họ đã hứa hẹn.

4. Hạn chót để rút đơn hoặc hoàn tiền là **ngày 22 tháng 3, 2024**.

5. Các doanh nghiệp có quyền mượn người đại diện để giải quyết vấn đề ERC này. Người đại diện phải có bằng hành nghề EA (Enrolled Agent), CPA, hoặc luật sư.

Sau ngày 22 tháng 3, 2024, Sở Thuế sẽ không

còn áp dụng chính sách rộng lượng nữa. Họ sẽ bắt đầu truy lùng những doanh nghiệp khai gian và sẽ phạt theo từng trường hợp.

HỎI: Vừa rồi tiệm nails em thiếu thợ và vắng khách nên không đủ trang trải. Em có mượn của cô em gái 20,000 đô la để bỏ vào tài khoản. Số tiền này em nhận qua Zelle. Sau đó, một người thợ đứng ra làm partner với em và có ứng một số tiền để trang trải chi phí tiệm. Vì vậy em Zelle trả cô em gái số tiền mượn ban đầu. Tiền này không phải thu nhập của tiệm, nhưng nằm trong tài khoản của em thì em có phải khai thuế không? Cảm ơn chị giải đáp giúp em.

ĐÁP: Em nói đúng, tiền mượn không phải là tiền thu nhập, cho nên em không phải khai thuế.

Gần đây dịch vụ chuyển tiền Zelle xác nhận là cuối năm họ sẽ không gửi mẫu 1099-K để khai thuế. Những ai chuyển tiền qua Zelle để mua bán thì tự động biết mà khai thuế, chứ Zelle không dính líu. Những ai chuyển tiền cho gia đình bạn bè thì không cần phải làm gì cả.

Các dịch vụ chuyển tiền khác như Venmo, PayPal v.v. sẽ gửi mẫu 1099-K nếu nhận được trên 20,000 đô la và 200 lần giao dịch trong năm 2023, và 5,000 đô trong năm 2024.

HỎI: Chào cô Đài Thị, tôi có cho con tôi mượn tiền để trả hết nợ nhà. Nay con tôi trả góp lại tôi hàng tháng qua Zelle, vậy con tôi phải để ghi "memo" như thế nào để tôi không phải đóng thuế. Cảm ơn cô.

ĐÁP: Thưa ông, con của ông cứ ghi "loan repayment" là được. Ghi như vậy để có giấy tờ rõ ràng cho mình, phòng khi sau này mình cần đến, chứ thật sự ra Zelle không biết tiền này là tiền gì. Cuối năm Zelle không gửi cho ông mẫu 1099-K. Ông không phải khai thuế gì cả.

NĐT

TỔ HỢP LUẬT SƯ DI TRÚ HOA KỲ

MARK E. JACOBS, P.C.

3306 W. Walnut St., Ste 405
Garland, TX 75042
(đối diện chợ Hiệp Thái)

THAM KHẢO MIỄN PHÍ, XIN GỌI HÙNG NGUYỄN.
Tel: 972-679-9729
DFWUSA@yahoo.com

**CHUYÊN TRỊ
CÁC TRƯỜNG HỢP
RÚT PHÒNG VẤN
TẠI HOA KỲ VÀ VN**

CHÚNG TÔI PHỤC VỤ KHẮP HOA KỲ & VIỆT NAM

XIN THẺ XANH CHO:

- Bà con **NHẬP CẢNH LẬU**, đang cư trú bất hợp pháp, đang bị trục xuất, bị vợ chồng hôn phu thê bạc đãi, từ chối bảo lãnh tiếp tục.
- Khách du lịch và du học sinh tại Mỹ.
- Bảo lãnh thân nhân tại Việt Nam và tại Mỹ.

VÉ ĐI VIỆT NAM

TUẦN LỄ TỬ

18-01-2024 - 24-01-2024

TÊN HÃNG	STOP	TẠI	GIÁ TIỀN
CHINA AIRLINES	2	LAX, TPE	\$1.362
CHINA/SPIRIT	2	LAX, TPE	\$1.402
QATAR AIRWAYS	2	DOH, KUL	\$1.521
TURKISH AIRLINES	1	IST	\$1.533
JAPAN/CHINA	2	LAX, TPE	\$1.542
CATHAY PACIFIC	2	YVR, HKG	\$1.566
AMERICAN/CATHAY	2	YVR, HKG	\$1.566
EVA AIR	2	SEA, TPE	\$1.653
UNITED/ASIANA	2	SFO, ICN	\$1.693

*Giá vé thay đổi trong ngày
*Mỗi tiểu bang có giá khác nhau

TỈ GIÁ HỐI ĐOẠI

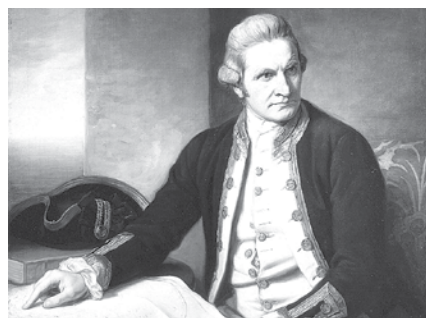
NGOẠI TỆ	VIỆT NAM
ĐÔ LA MỸ	\$24,260 VN ĐỒNG
EURO	\$26,137 VN ĐỒNG
ĐÔ LA CANADA	\$17,821 VN ĐỒNG
ĐÔ LA ÚC	\$15,958 VN ĐỒNG
YEN NHẬT	\$163.45 VN ĐỒNG
TIỀN US	NGOẠI TỆ
1 USD	144,782 YEN NHẬT
	0.91236 EURO
	0.78459 BẢNG ANH
	1.34024 CANADA
	0.85222 THỤY SĨ

Ngày nay trong lịch sử

18/1/1778

Ngày 18 tháng 1 năm 1778, Thuyền trưởng James Cook là người Châu Âu đầu tiên khám phá ra Hawaii, ông đặt tên nơi này là "Quần đảo Sandwich" (Sandwich Islands).

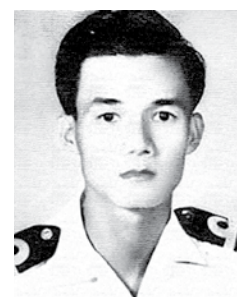
18/1/1931

Ngày 18 tháng 1 năm 1931, là ngày sinh của Thiếu tướng Bộ binh QLVNCH Nguyễn Khắc Bình. Ông sinh tại Ba Tri, Bến Tre. Ông từng đảm trách những chức vụ có chuyên môn ở nhiều lĩnh vực khác nhau. Sau cùng ông được giao phụ trách lĩnh vực Tình báo Trung ương và An ninh Nội chính. Ông ở chức vụ này cho đến cuối tháng 4 năm 1975.

19/1/1974

Ngày 19 tháng 1 năm 1974, là ngày mất của Trung tá Hải quân QLVNCH Ngụy Văn Thà, ông là Hạm trưởng Hộ tống hạm Nhật Tảo HQ-10. Ông đã tử trận trong hải chiến Hoàng Sa với Hải quân Trung cộng ngày 19 tháng 1 năm 1974.

LỜI GIỚI THIỆU: Những phát biểu của những người lãnh đạo, đôi khi được xem là chân lý, lời vàng thước ngọc. TT Nguyễn Văn Thiệu nổi tiếng với câu “Đừng nghe những gì CS nói, mà hãy nhìn những gì CS làm”. Lãnh đạo CSVN cũng phát biểu rất nhiều, được dân mạng xem như “thước đo” về khả năng của họ. Mời bạn theo dõi chọn lọc của Bánh Bèo...

Miếng nhà quan có gang có thép, có cả tiền của nhân dân...

“BÊN CẠNH THU PHÍ VÍA HÈ, TP. HCM NÊN TÍNH THU THÊM PHÍ SỬ DỤNG HẸM”

Du Phước Tân
Trưởng Phòng nghiên cứu quản lý đô thị
Viện Nghiên cứu phát triển TP. HCM

Trong khi hàng triệu người dân trong nước bất bình lẫn lo lắng vì ngày đêm bị Cảnh Sát Giao Thông núp hẻm, núp lùm bắt lại kiểm tra nồng độ cồn (mức nồng độ cồn bằng 0 mới không bị phạt) thì Thượng tá Nguyễn Hồng Phong (Giám đốc Công an tỉnh Hà Tĩnh) chơi trội bằng cách mượn một bác thợ hồ nhậu say để đánh bóng tên tuổi:

“NẾU ĐO NỒNG ĐỘ CỒN SẼ BỊ XỬ PHẠT HÀNH CHÍNH KHOẢNG 7 - 8 TRIỆU ĐỒNG, TRONG KHI NGƯỜI THỢ HỒ NÀY RẤT KHÓ KHĂN. TÔI ĐÃ YÊU CẦU CẤP DƯỚI KHÔNG ĐO NỒNG ĐỘ CỒN ĐỐI VỚI BÁC ẤY...”

Việt Nam luôn dẫn đầu, nhưng không biết đầu gối hay đầu nào, khi mạng 4G ở Việt Nam vẫn còn ì ạch...

“VIỆT NAM SẼ ĐI ĐẦU VỀ CÔNG NGHỆ 6G.”

Nguyễn Mạnh Hùng
Bộ trưởng Bộ Thông tin và Truyền thông CSVN

Oan

mà không oan...

DU UYÊN
SAIGON, VN

Cuối năm nay, mọi thứ như trôi chậm lại, không phải chậm kiểu nặng nề, ì ạch như mang gánh nặng mà chậm kiểu bỗng bênh, thả trôi và vô định ... Nhưng trên mạng xã hội trong nước, thị phi vẫn xảy ra mỗi ngày, làm cư dân mạng không kịp hóng hớt, tin này nối tiếp tin kia. Chà đạp chen chúc nhau trên “news feed” như đoàn người trong trận bạo loạn.

Bài viết rất được đón nhận của Vũ Minh Lâm

- NGUỒN: FACEBOOK VŨ MINH LÂM

Trong “đoàn người” giẫm đạp lên nhau đó, “hot tiktoker” có khiếm khuyết ở chân tên Vũ Minh Lâm đã chiến thắng nhờ chiếc xe lăn của mình bởi bài viết rất ấm ức:

“Minh bị đuổi khỏi quán vì ... ngồi xe lăn! Lâm và bạn cùng nhà mình - bạn Ly đến tiệm phở, trời Hà Nội mấy hôm nay mưa rả rích ... Ly vào quán nhờ nhân viên ra bê mình lên bậc tam cấp. Nhân viên bước ra cửa, bảo “quán em không có nhân viên để khiêng người như anh”.

Thế là hai đứa “quay xe” đi tiệm khác - trong cơn mưa lạnh lòng ... Đến một quán phở gà quen, hai đứa cũng vào ăn như bình thường. Chỗ ngồi bé, nên Lâm hơi chen vào chỗ bà chủ ngồi bán hàng ăn. Bà đứng phất dậy, mắng nhân viên “ai nhận cái ngữ này vào đây ăn?”, nhân viên bảo “anh ấy hay ăn ở đây,

bình thường vẫn ngồi thế này”. Bà càng được đà “không bán được, đã thế thì tôi đứng”...

Bữa ăn nghẹn ứ ở cổ - thật khó nuốt. Lâm thì quen rồi còn bạn Ly... nước mắt bắt đầu rơi”.

Bài viết khiến không ít người bất bình, tuy cùng là cảm xúc bất bình nhưng chia ra 5 “phe”:

1. Một phe bất bình vì tin hoàn toàn vào câu chuyện của Vũ Minh Lâm, sự thật thì “bún mắng cháo chửi” không hiếm lạ với người Việt khi nghe tới ẩm thực Hà Nội, nhiều người Việt cũng đã vô tình được thưởng thức món “đặc sản” này tại Hà Nội, thiệt ra cũng có nhiều người ... ghiền món này.

Không chỉ trong nước, món “đặc sản” này còn vang xa thế giới nhờ đại đầu bếp Anthony Bourdain giới thiệu trong một bài phóng sự trên kênh CNN năm 2016. Trong chương trình, đầu

bếp Anthony Bourdain đã đề cập đến quán “bún măng, cháo chửi” ở phố Ngô Sĩ Liên (Hà Nội) và gọi đó là “món ăn đặc sắc của Việt Nam”. Theo dõi chương trình, khán giả có thể thấy chủ quán - Bà Thảo, vẻ mặt rất “chảnh”, trả lời một thực khách gọi món bún mọc như hất nước đuối đi: *“Quán chị không có mọc, em thích thì ra ngoài chợ. Mà tốt nhất là về nhà tự nấu lấy mà ăn nhé. Ở đây không làm. Đi luôn”*. Ông bình luận về những câu quát, chửi và cách ăn nói, khẩu khí của chủ quán là: *“Đây là cách giao tiếp suông sã và thẳng thắn của bà chủ quán với khách hàng của bà”*. Khi đó, có nhiều độc giả rất bất bình với ... đầu bếp Anthony Bourdain, khi ông “bôi bác” Hà Nội, cũng có nhiều người bất

Bà Thảo - chủ quán bún chửi nổi tiếng vươn tầm thế giới trong ngõ Ngô Sĩ Liên - Hà Nội
- NGUỒN: THEO VIETNAMNET.VN VÀ ẢNH CẮT TỪ CLIP CỦA CNN)

bình với chủ quán lẫn khách tại các tiệm “bún măng, cháo chửi” tại Hà Nội, trích tại vtc.vn:

“Người bán vô văn hóa, người ăn điên rồ. Cái văn hóa ẩm thực vô văn hóa, bất lịch sự của những bún măng, cháo chửi mà lại được giới thiệu trên một kênh truyền hình

nổi tiếng quốc tế thì Hà Nội còn gì để nói về cái nét độc đáo của mình nữa.” - Độc giả Minh Chân bất mãn.

“Tại sao có những người chấp nhận bỏ tiền để được ăn và được nghe chửi. Nếu như ai cũng có lòng tự trọng thì bà chủ quán “đanh đá”

có còn cao giọng chửi mắng khách hàng không. Không lẽ bỏ tiền để nghe thiên hạ chửi sao.” - Độc giả Văn Tuấn bình luận.

Tôi thì chưa bao giờ dám léo hánh tới những quán như vậy, nhưng theo cư dân mạng thì quán ở trong phóng sự trên lần nhiều quán có phong cách tương tự vẫn còn tồn tại lâu đời ở Hà Nội, ngoài bà Thảo còn có bà Nhân, bà Hương ... Thậm chí, “mô hình” này được nhân rộng, “lan tỏa” tới tận Sài Gòn hoa lệ, hoa cho người phục vụ đàn ông hoàng, buôn bán có tâm, lệ cho kẻ thích số sàng, hung dữ, vừa muốn lấy tự trọng khách hàng bỏ vào túi riêng.

Nói chung, tuy “bún măng cháo chửi” là một dạng ẩm thực bệnh hoạn nhưng nó vẫn có vị thế riêng trong lòng giới mộ điệu, vì vậy mà nhiều quán “bún măng cháo

Quán “cháo quát” ở phố Lý Quốc Sư

- NGUỒN: THEO VIETNAMNET.VN

chửi” có thể tồn tại “vượt thời gian” như vậy. Có lẽ các “khách quan” thêm cảm giác vừa ăn vừa nghe cần nhằn về học hành, điểm số, con nhà người ta ... từ người lớn như lúc nhỏ chẳng?

2. Một phe bất bình vì không thể tin vào câu chuyện của Vũ Minh Lâm, bởi:

THÙY LINH LÊ: “Tôi biết thừa anh ngồi xe lăn xạo chó về người Hà Nội. Người Hà Nội trong tôi là những con người công bằng dân chủ, nhất là mấy cô bán hàng trên phố cổ. Các cô ấy chửi hết tất cả mọi người - chúng sinh bình đẳng. Các bạn đi ăn mà có khi các cô còn chửi tới phụ huynh các bạn ở nhà, không ai lại chửi riêng người khuyết tật. Người 2 chân, người 4 chân, người đi bình thường, người đi xe lăn, yên tâm là ai cũng đều bị chửi cả, chẳng chửi riêng ai bao giờ, các cô sẽ chửi “đm... CHÚNG MÀY thật to rõ đông đặc, không chửi riêng đứa nào cả. Nói như anh mất quan điểm quá, tôi biết ngay là nói điều!”

3. Những người không tin chữ nào trong bài viết của Vũ Minh Lâm, với họ, Hà Nội vẫn ngàn năm văn hiến, “chẳng thơm cũng thể hoa nhài, dẫu không thanh lịch cũng người Tràng An”. Không thể có chuyện vi phạm đạo đức, thuần phong mỹ tục như trên.

Nhiều người còn trách anh Lâm là người khuyết tật “full combo” từ thân thể tới nhân cách, thứ nhất là anh ngồi xe lăn mà cứ thích chen chúc nơi chật chội, đông đúc để ăn uống, làm phiền chủ quán lẫn những người

xung quanh, thứ nhì anh còn tự huyền mà biên bài vu khống chủ quán cùng nhân viên đã tiếp anh tận tình - qua bằng chứng từ camera an ninh của quán và các camera “chạy bằng cơm” thuật lại. Nói chung, Lâm sai

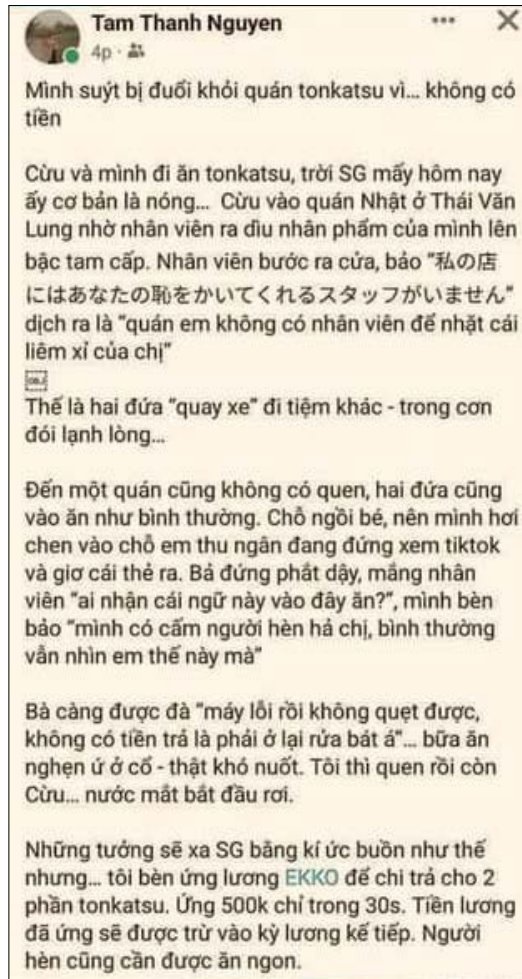
bét, ai từng tin hay bênh Lâm cũng sai bét.

4. Những người vừa không tin bài viết nhưng cũng vừa thông cảm cho thân phận của Vũ Minh Lâm, như tác giả Mai Bá Kiếm:

“*Vì sao Thành Được rời bỏ quê hương?*”

Năm 1984, khi theo đoàn cải lương lưu diễn ở Tây Đức, nghệ sĩ Thành Được trốn lại và xin tị nạn chính trị. Lúc đó, tôi thắc mắc vì sao một nghệ sĩ chế độ cũ được Cách mạng tin tưởng cử đi hát nước ngoài phục vụ kiều bào, mà bỏ quê hương?. Rồi, từ sau NQ 36, nhiều nghệ sĩ hải ngoại về VN hát kiếm cơm, nhưng lúc sinh tiền Thành Được cũng không về. Tôi trách Thành Được là vì tôi quá ái mộ ông. Hồi nhỏ chưa tới tuổi biết yêu, nghe bài “Đêm lạnh trong tù” do Thành Được ca, tôi đã xao xuyến trong lòng (Tôi với em là gió là mây, là hoa là bướm, gió thổi mây trôi, hoa tàn bướm rú, mối yêu nhau em đã phụ tôi ... rồi! Lỡ ván cờ yêu tôi biết khóc hay cười ...).

Cho đến hôm nay, sau khi Thành Được quá cố, Hot Tiktoker Vũ Minh Lâm, ngồi trên chiếc xe lăn, đã tạo một Drama rất ấn tượng, đẩy nhân văn, mà ai xem cũng cảm thông, xúc động và tin đó là sự thật. Kịch bản dàn dựng rành, Lâm vô ăn phở ở quán thứ nhất,

Bài viết gốc của câu chuyện “xe lăn”

- NGUỒN: FACEBOOK TAM THANH NGUYEN

bạn Lâm nhờ nhân viên quán phụ khiêng xe lăn lên bậc tam cấp, bị nhân viên mắng đuổi. Lâm đi qua quán thứ hai, chen vào chỗ bếp của bà chủ cũng bị mắng té tát! Báo chính thống và mạng xã hội chửi Lâm xạo, nhưng tôi thông cảm, vì các chính trị gia đều là đại kịch sĩ, các hội nghị, thậm chí phiên tòa đều là các vở trường hài kịch bất tận, thì ngồi xe lăn như Lâm nếu không tạo drama liệu có ai biết mà like?

Từ đó suy ra, tôi bỗng thương nỗi niềm cô độc trong tâm tư nghệ sĩ Thành Được, từ năm 1984, ông đã cảm thấy mình không còn đất diễn

trên sân khấu giới hạn trong rạp, so với đại sân khấu đồng diễn trên toàn xã hội. Nhiều người ca ngợi rằng, xem phiên chất vấn ở quốc hội còn đã hơn coi Hoài Linh tấu hài mà!”

5. Người... chủ bài viết ban đầu đã bị Vũ Minh Lâm xào nấu thành một bài “bóc phốt” công phu ở trên. Chắc vị tác giả này cũng không ngờ bài viết của mình lại có khả năng lan tỏa như vậy, dù nhân vật được chú ý là kẻ đạo nhái chứ không phải tác giả “chính gốc”. Bài viết ban đầu đây:

TAM THANH NGUYEN:
“Mình suýt bị đuổi khỏi quán tonkatsu vì... không

có tiền.

Cừu và mình đi ăn tonkatsu, trời SG mấy hôm nay ấy cơ bản là nóng... Cừu vào quán Nhật ở Thái Văn Lung nhờ nhân viên ra dìu nhân phẩm của mình lên bậc tam cấp. Nhân viên bước ra cửa, bảo “私の店にはあなたの恥をかいにくれるスタッフがいません” dịch ra là “quán em không có nhân viên để nhặt cái liềm sỉ của chị”. Thế là hai đứa “quay xe” đi tiệm khác - trong cơn đói lạnh lòng. Đến một quán cũng không có quen, hai đứa cũng vào ăn như bình thường. Chỗ ngồi bé, nên mình hơi chen vào chỗ em thu ngân đang đứng xem

tiktok và giờ cái thể ra. Bả đứng phất dậy, mắng nhân viên “ai nhận cái ngữ này vào đây ăn?”, mình bèn bảo “mình có cấm người hèn hả chị, bình thường vẫn nhìn em thế này mà. Bà càng được đà “máy lỗi rồi không quét được, không có tiền trả là phải ở lại rửa bát á ... bữa ăn nghẹn ứ ở cổ - thật khó nuốt. Tôi thì quen rồi còn Cừu ... nước mắt bắt đầu rơi.

Những tưởng sẽ xa SG bằng ký ức buồn như thế nhưng tôi bèn ứng lương để chi trả cho 2 phần tonkatsu. Tiền lương đã ứng sẽ được trừ vào kỳ lương kế tiếp. Người hèn cũng cần được ăn ngon.”

DU

NGÀY 19-1-2024

Một bà Mẹ

Tuần trước tôi qua thăm con gái học ở Cali, hỏi nó chỗ nào đi chơi, thì nó dẫn vào Phước Lộc Thọ, trong khi tôi lại thích khám phá những địa danh mới mẻ. Hôm nay đọc trên Trẻ thấy “Balboa, phiên bản địa đàng” của ông Tiểu Lục Thần Phong, tôi tiếc hùi hụi, chụp hình trang báo Trẻ gửi cho nó, nó bảo “Mẹ dặn con qua đây chỉ tập trung đi học, không đi làm, không bạn bè, không bạn trai...” thì làm sao con biết chỗ này chỗ kia được”. Nghĩ lại thấy nó nói đúng, hi hi, xó ri.. (Bài “Balboa phiên bản địa đàng” của Tiểu Lục Thần Phong, đã đăng tại: <https://baotroneonline.com/tin-tuc/phong-su/balboa-phiên-ban-dia-dang.baotre>)

NGÀY 20-1-2024

Thái Thị Lan Anh

Mặc dầu là phái nữ nhưng hồi nào giờ tôi không hề có cảm tình với “mốt” các cô đám cưới sau này mặc áo đầm dài lê thê theo kiểu Tây. Mỗi quốc gia có một lịch sử, một văn hóa, một truyền thống khác nhau. Các cô dâu Việt nhỏ tí, bôi thừng thình trong chiếc

váy xòe, nhìn lạc lõng hết sức. Có lần chú rể (cũng bắt chước) bế cô dâu ra xe, ngã cái huych, lấm lem, cô dâu rách áo, chú rể quần tẹt đít. Báo hại hai họ cười bể ruột. Mần bẻ bụng này cũng “copy” của Mỹ, thể trạng họ khác, phái nam thường to gấp rưỡi phái nữ, trong khi chú rể Việt tong teo như cây sậy, có chú rể ốm nhách, nhỏ con hơn cả cô dâu. Tôi tìm thấy sự đồng điệu trong câu “... Người Việt vốn nhỏ con, khoác bộ suit vai vương không thể đẹp như mấy ông Tây được. Các giá trị truyền thống Việt, được chất lọc qua thời gian dài, dù có lúc thay đổi, nhưng qua thời gian thử thách lại quay về nét đẹp cổ điển...” (bài “Hoài Cổ” của Tạ Phong Tần, đã đăng tại <https://baotroneonline.com/van-hoc/tap-ghi/hoai-co-3.baotre>)

NGÀY 20-1-2024

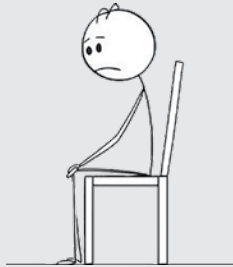
Vũ

Tôi qua Mỹ được 25 năm, nhớ một thời đã từng đi bắt “rồng nước”, chủ yếu là ăn. Còn mấy người kia bầy thú bán cho tàu chở về Sài Gòn. Hồi đó, tất cả thịt rừng mang về thành phố đều phải tắm phọc-mon, sau này là hóa chất loại gì thì tôi không biết. Chỉ có cách đó thịt mới không bị hư thối trong khi tích trữ và vận chuyển. Ở trong rừng đâu có tủ lạnh, nhiều khi vào sâu trong rừng già, gài bẫy, xả thịt cả 2 tuần mới mò ra làng, bán xong mua thực phẩm vào “nằm vùng” tiếp :) (bài “Tận diệt rồng nước” của Nguyễn Sinh đã đăng tại <https://baotroneonline.com/van-hoc/phong-su-viet-nam/tan-diet-rong-nuoc.baotre>)

Suy Đi Ngẫm Lại

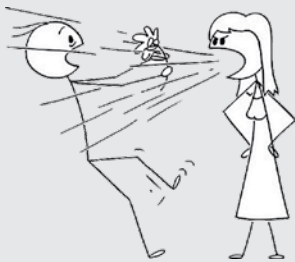
Nơi lạnh nhất không phải là Bắc cực mà là nơi không có bạn bè.

KHUYẾT DANH

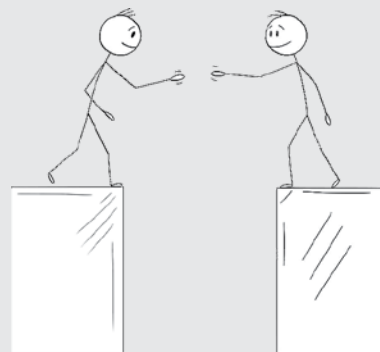
Khi cãi nhau, mục đích của người phụ nữ không phải để CHIẾN THẮNG mà tìm sự DỄ DÀNH và THẤU HIỂU của người đàn ông, đầu cô ấy biết mình SAI đi nữa

KHUYẾT DANH

Con người hơn nhau không phải địa vị, không phải trình độ, không phải tài chánh mà hơn nhau ở CÁCH SỐNG

KHUYẾT DANH

MINH HẢI

Đi mua sắm

(tiếp theo)

Đi mua sắm ở Mỹ hay bất cứ nơi nào thịnh vượng ta vẫn gặp những tình huống gây trở ngại, khiến mình phải bực bội. Để công việc được nhẹ nhàng, tránh được những phiền phức bực dọc, xin chú ý thêm những điều sau đây.

■ Đừng quên mang theo tiền hay credit card.

Hãy coi lại kỹ trước khi đi mua hàng. Có bao giờ bạn tình cờ đứng sắp hàng đằng sau một gã đang hoảng hốt lục túi lục bóp tìm xem có đủ tiền để trả cho những món hàng định mua không - tệ hơn nữa là gã bảo cashier để hàng của gã sang một bên để gã đi lấy bóp. Bạn có bao giờ gặp phải trường hợp như gã này không - nghĩa là phải mất cả hơn nửa giờ mới tới phiên mình để rồi phát hiện ra là mình quên tiền, quên bóp ở nhà. Bạn sẽ xử sự ra sao khi gặp trường hợp này? Khó đấy, phải không bạn. Vậy trước khi rời nhà thiết tưởng bạn nên coi lại cho kỹ để không quên mang theo ví tiền.

■ Nên ước lượng trước thời giờ đứng sắp hàng.

Thời giờ của chúng ta vốn có hạn và rất là quý giá. Tôi từng xem những quảng cáo trên Craigslist tìm người đứng sắp hàng cùng mình khi đi mua hàng hoặc làm một dịch vụ nào đó cho mình và tôi sẵn sàng chi trả cho người này. Thời gian đứng sắp hàng chờ đợi là thời gian bực bội nhất. Thú thật tôi đã có lần trả tiền cho một người tàn tật để người ấy đứng sắp hàng với tôi đổi bằng lái xe và người đó đã giúp tôi chỉ mất có 20 phút. Thế nhưng làm như thế tôi cảm thấy khó chịu vì còn bao nhiêu người khác cũng mất thời gian chờ đợi.

(còn tiếp)

BẢO HUÂN

Đôi chối

Comments

@GÀMẮCCHỨNG - Chồng ở nhà, tui đi chơi xa mấy ngày, cũng nhắn tin qua lại đều. Sáng thứ Bảy thì ông nói mắc đi thay dầu xe, sau đó thì nhắn tin đã về nhà tự nấu ăn và nằm chèo queo coi TV. Tối Chủ Nhật về, tui nhìn thấy bãi chiến trường cả đống đồ ăn và vỏ lon bia. Hỏi bộ ông mời cả bang hội chiến hữu tới nhậu hay sao!?! Giống như chả được sống chuồng, vậy mà làm như hiền lành, tự nấu ăn, coi TV một mình nghe nấu ruột lắm.

@RA-ĐÀHÔMMÉT - Ông chồng suốt ngày giấu tung tích là đang ở đâu. Ông có nghề là tôi lên cài theo dõi iPhone ông nên biết tung là ông đang ở đâu. Địa chỉ mà chả hay check-in là cái club thoát y gần chỗ làm. Thề bỏ thuốc, dù xì gum hay mint thì ngủ vẫn hôi, ngoài bậu cửa, góc sân vẫn còn dúi mấy cái đầu lợn. Ghé mấy ông “bơm bê” cũng giả bộ này nọ. Ông đâu cần phải xin phép khi đi đâu, làm gì mà cứ giấu diếm hoài mệt ghê.

@SAOQUÀTA - Nằm coi phim chung, có cảnh vợ bắt quả tang chồng rình mò nhắn tin với bồ thì bà vợ cũng giỡn đòi coi phone tui. Tỉnh queo đưa bả, đâu có gì mờ ám mà phải sợ. Bả cầm phone tui, trùm mên coi. Nhìn cái app comic hoạt hình, bả ấn vô thì mới ra cái “động” toàn là truyện tranh anime, hentai Nhật Bản. Rồi bả làm âm lên là tui mắc dịch coi mấy “sexy go” thiếu vải mặt ngây thơ vô tội. Ủa, tui không coi porn, chẳng đụng OnlyFans, chỉ truyện tranh hentai kích thích trí óc mà bả cũng làm big deal.

@MIÊUNỮXÀQUẦN - Tui là single mom, ế bên vững thì gặp phải một ông nhìn cũng ngon nghề. Ông kể tui câu chuyện lâm li về tình yêu đầu đời của ông. Cưới xong được vài năm thì “người ấy” mất vì tai nạn. Lâu lâu thêm thất hành ngộ, rất bài bản. Tình cờ tui biết được bà vợ “băng hà” còn sống nhăn răng, còn ông bị đá vì lãng nhãng. Mắc ói kiểu thả thính làm bộ soái ca chung tình. Tui hồi tiếc là lỡ dốc hết bầu tâm tư với cha “kịch tác gia” mắc dịch.

BẢO HUẤN

Tâm tình Eva

Kỷ niệm ngày cưới ông làm tôi ngạc nhiên bằng nhẫn hột xoàn, ông xuyết xoa là nhịn dữ lắm mới dành dụm được. Ông vống lên giá cái nhẫn tới vài nghìn. Tối tháng bill credit card về thì thấy tiêu \$900 ở shop nữ trang. Hỏi tới thì ông kêu trả gần hết bằng tiền mặt, thiếu chút nên mới cà thẻ. Vô tình tôi lượm trong thùng rác thấy cái bill chỉ 900 không hơn. Search ra thì thấy giá gốc chỉ có \$1200 mà ông còn mua clearance sale chỉ 900. Ông còn nỏ lấy le là hột xoàn carat cỡ lớn, tôi nói nó nhỏ xíu à, thì ông làm bộ khùng lên đòi gọi phone gậy vì giao không đúng hàng. Thui, xuống nước cho ông khỏi bị quê độ.

Thầy Thích Pháp Hòa “Lòng từ vạn thuở”

ĐINH YÊN THẢO
GARLAND, TX

Những ngày đầu năm 2024 hay những cuối năm Quý Mão này, Thầy Thích Pháp Hòa về với Texas trong đợt rét kỷ lục phủ khắp nước Mỹ. Nhưng thời tiết chẳng ngăn được hàng ngàn người tại San Antonio và Dallas đổ về các tu viện để có dịp được tu học, thiền định và tận mặt gặp gỡ, rồi được nghe Thầy pháp thoại. Tôi cũng đã có cơ hội đến với Thầy trong đôi ngày tại Tu Viện Huyền Quang thuộc khu vực Dallas, Texas, được nghe Thầy thuyết giảng Phật pháp cùng những bài pháp thoại đầy ý nghĩa, dù đã không ít lần xem qua Youtube. Gặp gỡ, chứng kiến và hiểu hơn lý do tại sao hàng triệu người Việt đang kính mến, ngưỡng vọng Thầy Pháp Hòa.

Năm bảy năm trước, nghe được pháp thoại của Thầy Thích Pháp Hòa khi mở cho Mẹ tôi xem, tôi có giới thiệu đến một anh bạn Công giáo. Anh nghe thử đôi lần, sau đó có lần bảo tôi rằng, kể từ dạo đó anh thường nghe pháp thoại của Thầy mỗi khi lên xe. Không chỉ riêng anh mà tôi còn biết thêm vài người như vậy, dù họ vẫn là những người Công giáo ngoan đạo. Có lẽ họ tìm thấy những điều Thầy Pháp Hòa thuyết giảng chẳng đối nghịch hay khác biệt bao nhiêu với tôn giáo và đức tin của mình. Thầy chỉ giúp người nghe khai mở, học thêm cách sống tốt đẹp cho chính mình và gia đình, với tha nhân.

Mà thật, Thầy Pháp Hòa không thuyết giảng đức tin tôn giáo. Thầy dùng Phật pháp và những chánh niệm đạo pháp như phương tiện để chuyển tải những thông điệp ý nghĩa và lẽ sống bác ái, dạy người nghe biết tự chế ngự tâm tính mình. Người nghe như

bị lôi cuốn những chánh pháp từ bi, hướng thiện, được truyền đạt bằng một ngôn ngữ Việt giản dị, chân thành lại dí dỏm nhưng đầy uyên thâm, trí tuệ. Chứa đựng đủ những điển tích, thi văn, lịch sử.

Phật tử nghe càng thấm nhuần, hiểu hơn lời Phật dạy để sống tịnh mặc với chân lẽ đó. Còn chẳng phải Phật tử, người nghe vẫn cảm nhận sâu xa con đường dẫn đến sự bình an tâm hồn. Đó là lý do hàng triệu người Việt trong và ngoài nước đã đến với Thầy Pháp Hòa trong vài năm qua và ngày càng đông đảo hơn.

Sinh năm 1974, bước vào năm 2024 này, Thầy Pháp Hòa vừa tròn 50 tuổi nhưng đã có đến 35 năm xuất gia tu tập. Bên ngoài trông thầy nho nhã, tự tại và toát vẻ từ bi đạo hạnh, trẻ hơn cả trên màn hình truyền hình.

Như một thiện căn Bồ đề của những vị chân tu, Thầy kể năm lên 7 tuổi đã Quy y Tam bảo tại Tịnh xá Ngọc Thuận ở Cần Thơ và phát nguyện ăn chay mỗi tháng 10 ngày. Bạn bè con nít chơi đá cá, đá dế, còn thầy cất hình Phật bà trên bao nhang về thờ, xin chuông xe đạp để tập gõ chuông

Thầy Pháp Hòa và Thầy Chơn Tạng làm lễ

đọc kinh, thường lấy hộp diêm hay nặn đất sét làm quan tài an táng, tụng kinh cho những con dế, con cá bị chết.

Năm 12 tuổi Thầy sang định cư tại Canada rồi đến năm 15 tuổi, năm 1989, Thầy dứt bỏ thế tục, chính thức xuất gia. Năm 1994, tròn 20 tuổi theo giới luật, Thầy thọ giới Tỳ-kheo tại Làng Mai với Thiên sư Thích Nhất Hạnh bên Pháp, quyết dành trọn cuộc đời cho đạo pháp và dốc lòng tu học để mang ánh sáng đạo pháp đến với chúng sanh. Thầy kể rằng đó là những tháng ngày tu học vất vả, mùa đông kê ván ngủ dưới đất trong các túi ngủ cá nhân và bữa ăn chỉ lưng bụng vì Làng Mai còn rất nghèo lúc bấy giờ.

Tiếp tục tu học và hoằng pháp, đến năm 2006 Thầy được trao trách vụ trụ trì Tu viện Trúc Lâm tại thành phố Edmonton

Phật tử nghe Thầy giảng Pháp

bên Canada, là trung tâm tu học đầu tiên của Viện Phật học, rồi tiếp theo là Tây Thiên, những nơi thực hiện các chương trình tu học theo truyền thống Phật giáo Việt Nam. Thầy Pháp Hòa bắt đầu con đường hoàng pháp theo tâm niệm và con đường của riêng mình, mở các khoá tu học, pháp thoại, pháp đàm với đại chúng.

Các đoạn phim thu lại các bài pháp thoại của Thầy được đưa lên các trang mạng xã hội vào khoảng những năm 2010-2011. Những phim đầu tiên chưa có lượng xem đông đảo vì Phật tử chưa có duyên biết đến Thầy nhưng càng ngày càng

Thầy Pháp Hòa làm lễ Quy Y Tam Bảo cho Phật Tử

đông đảo người xem. Đến nay, chỉ riêng kênh youtube "Vấn đáp Thầy Thích Pháp Hòa" đã có khoảng hơn 1.4 triệu người ghi tên theo dõi và có những pháp thoại có đến hàng vài trăm ngàn lượt, chưa kể số người theo và xem tại các trang chính thức hay không

chính thức khác. Về mặt mạng xã hội, đó là những con số rất lớn với bất cứ vị tu sĩ hay các trang tôn giáo nào, thậm chí cả với giới ca sĩ, tài tử nổi tiếng của người Việt.

Thầy giảng gì mà người nghe đông như vậy?

Thưa Thầy giảng về đạo

làm người, khai ngộ cho đại chúng con đường giữ cho tâm-thân-ý được bình an, chân thiện qua triết lý và đạo pháp dựa trên tư tưởng nhà Phật. Thầy giải thích các khái niệm, từ ngữ, nghi thức trong Phật giáo bằng ngôn từ đơn giản, dễ hiểu cho bất cứ người nghe

NHẬN IN SÁCH

NHẬN
IN ẤN | THIẾT KẾ | MINH HỌA

CÁC LOẠI SÁCH
VỚI SỐ LƯỢNG THEO YÊU CẦU

TỪ **50** CUỐN TRỞ LÊN
BÌA CỨNG HAY MỀM

MUỐN BIẾT CHI TIẾT, XIN ĐIỆN THOẠI
972.675.4383

Email: info@trenews.net

có những nền tảng khác nhau.

Thầy dùng thi ca, từ kinh Pháp cú cho đến ca dao tục ngữ Việt, dùng văn chương, lịch sử, những câu chuyện dụ ngôn, thỉnh thoảng lồng vào những mẫu chuyện cười ý nhị để bài pháp thoại trở nên lôi cuốn, hấp dẫn và cho người nghe thêm bao nhiêu kiến thức. Đặc biệt là trong phần vấn đáp, khi trả lời các câu hỏi tức thời của đại chúng, sự dí dỏm và uyên tuệ của Thầy cho thấy sự thông thái của kho kiến thức phong phú cùng một trí nhớ siêu việt đến dường nào. Chỉ riêng ngôn ngữ và văn hóa Việt, một người rời nước từ năm 12 tuổi mà uyên bác như vậy quả phải rất dày công tu học, nghiên cứu công phu.

Cách trò chuyện của Thầy lại tự nhiên và chân thành, như cách chia sẻ một quan niệm sống đẹp nên gần gũi. Trong một vài pháp thoại, có khi Thầy còn ca vài câu vọng cổ hay bài hát về tình mẫu tử, quê hương hay liên quan đến lời giảng, nghe vừa vui nhưng lòng lại bồi hồi. Ngôi chánh điện các chùa và tu viện mỗi khi có duyên mời được Thầy pháp thoại, luôn chật cứng người ngồi chú tâm im lặng nghe lời dẫn giải, đôi lúc lại bật cười hay vỗ tay trước những lời ý nhị. Riêng tôi, ngồi nghe pháp thoại của Thầy gần hai

Thăm hỏi nhà bếp

tiếng đồng hồ mà lại thấy thời gian qua rất nhanh, học hỏi được không ít điều. Tôi cảm nhận như Thầy không chỉ là bậc tu hành đang thuyết giảng tư tưởng nhà Phật mà còn là một nhà tâm lý xã hội học đầy am hiểu.

Ngày hôm trước, về lại Tu viện Huyền Quang sau vài ngày xuống San Antonio và sau một ngày dài Phật sự ngay tại Dallas, bước xuống xe thầy đã đến thăm hỏi từng người, vào tận nhà bếp xem cơm chiều cho Phật tử đã chuẩn bị ra

sao. Cuối tuần trước đó, xem lịch không kỹ nên tôi đến tu viện sớm, chưa gặp được Thầy nhưng lại có duyên tiếp chuyện với Ni sư trụ trì Huệ Đức và Ni sư Lệ Thiên. Sư Lệ Thiên có kể tôi nghe rằng, thầy cứ áy náy khi tu viện còn nghèo mà mỗi lần Thầy về các Phật tử địa phương và các thành phố, tiểu bang lân cận lại đổ về tu học đông đúc, Thầy ngại không lo được chu đáo cho tất cả. Đó là tấm lòng của một bậc tu hành luôn quan tâm, lo lắng cho đại chúng.

Phật tử luôn bao quanh chào hỏi và chụp ảnh cùng Thầy

"Pháp đã trao lòng từ vạn thuở

Hòa quang tiếp độ khắp quần sinh

Sen nở rạng ngời trần chẳng nhiễm

Độ hết muôn phương chúng hữu tình".

Sư ông Làng Mai Thích Nhất Hạnh nhìn được đạo hạnh của người đệ tử tài ba có tấm lòng và hạnh nguyện Bồ Tát từ vạn thuở để độ muôn phương, muôn người nên đã viết bài kệ phú pháp truyền đăng bên trên trao cho Thầy Pháp Hòa vào năm 1999, với chữ của hai câu đầu là pháp hiệu của Thầy.

Thế giới nhiều nhưng, lòng người bất an và đạo giáo có đôi khi bị đàm tiếu vì dăm kẻ giả hình, thiết nghĩ sự hiện diện và con đường hoàng pháp của một bậc chân tu đạo hạnh và uyên thâm như Thầy Thích Pháp Hòa quả là sự may mắn cho giới Phật tử và Phật giáo Việt Nam.

DYT - DALLAS 01/2024

BẢO HUÂN

Món quà đầu năm mới

KIM LOAN
EDMONTON CANADA

*Ngày đầu năm buồn vì cô đơn
Biết tìm đâu nữa những tình thân
Ai sẽ có niềm vui năm mới
Ai sẽ một mình như tôi không?*

Làm xong 4 câu thơ, Tuấn dừng lại, nhìn ra ngoài cửa sổ sau vườn nhà, một buổi chiều đầu năm, yên bình, lặng lẽ. Sau Giáng Sinh, thế gian từng bừng đón chào năm mới, những hình ảnh gia đình ấm cúng bên nhau. Anh thì không.

Những người đã bước qua tuổi hoàng hôn, bên kia dốc của cuộc đời, luôn có cảm giác chột buồn trong phút giây này.

Phạm Duy có viết trong Nghìn Trùng Xa Cách “*chuyện đôi ta buồn ít hơn vui*”, câu này rất đúng với Tuấn của một thời tuổi trẻ, chớ đối với Tuấn ngày nay, những năm gần đây anh vẫn tự hát cho mình nghe “*chuyện của tôi, buồn lắm hơn vui*”.

Còn gì mà vui nữa, tình nghĩa vợ chồng đang hạnh phúc thế mà vợ đã đổi thay, có tình yêu khác và hai vợ chồng đã phải ra tòa ly dị cách

đây hơn 10 năm. Sau một thời gian căng thẳng với cuộc chiến phân chia tài sản. Anh được quyền nuôi Kha, đưa con trai duy nhất. Dĩ nhiên vợ cũ của anh đã mau chóng có bến đỗ mới nhưng nhiều năm qua anh vẫn chưa nghĩ đến chuyện đi thêm bước nữa. Bạn bè và ngay cả anh em trong gia đình cũng thúc giục anh nên tìm người mới “sớm tối có nhau” vì lúc ấy anh mới 50 tuổi, chưa phải là già. Có thể vì anh chưa thấy ai thích hợp, có thể vì anh cảm thấy sợ hôn nhân, nhưng chắc chắn một điều là anh rất thương con, anh muốn dành tình thương, bù đắp tất cả cho nó. Kha càng lớn càng hiểu chuyện và rất tâm lý, thương bố cô đơn, đã là người bạn chia sẻ mọi tâm tư buồn vui của cuộc sống. Hai cha con ý hợp tâm đầu, có thể ngồi nói chuyện với nhau cả giờ đồng hồ.

Chim đủ lông cánh cũng có ngày rời tổ, dù thương bố thế nào, Kha cũng đến lúc trưởng thành, mấy năm nay, vì công việc nơi hãng máy bay Delta, Kha đã dọn qua Atlanta Georgia, bố con Tuấn lại xa nhau hơn, thời gian thăm nhau chỉ là mỗi năm vài lần vào những dịp lễ lớn. Cũng may, anh còn gia đình cô em gái sống gần nhà, hàng tuần nấu các món ăn mang qua cho Tuấn, hoặc mời anh sang nhà cùng ăn uống, chuyện trò, cho Tuấn với bớt nỗi cô đơn. Nhưng có những lúc một mình, nhất là vào dịp đầu năm như hôm nay, Tuấn lại có cảm giác trống trải, chơi với, vết thương cuộc hôn nhân tan vỡ dường như tái phát, đau nhói tim anh.

Tuấn rời bàn computer, vào bếp hâm lại tô cháo. Ăn xong, Tuấn rót một ly rượu vang đem ra sofa ngồi xem tivi, tự nhủ sẽ dành

cho mình một đêm đầu năm, không nghĩ suy, không vướng bận, thì chợt tiếng phone reo vang liên hồi. Tuấn nghĩ bạn bè nào đó gọi nên bước ra nghe. Tiếng phụ nữ đầu dây bên kia ngập ngừng:

- Xin lỗi, có phải là anh Nguyễn Mạnh Tuấn đó không?

Giọng nói xa lạ, gọi cả tên họ của anh làm Tuấn ngạc nhiên:

- Vâng, chính tôi.

Bên kia lại ngập ngừng:

- Nếu đúng là anh Tuấn, thì tôi có câu chuyện muốn nói với anh.

Tuấn e dè:

- Xin cô cứ tự nhiên, nhưng làm ơn cho biết quý danh của cô chứ?

- Dĩ nhiên, tôi sẽ nói, nhưng thời gian quá lâu rồi, sợ anh không nhớ ra, nên tôi sẽ bắt đầu bằng một thời điểm, đó là năm 1989, trong một chuyến vượt biên, anh có tham gia.

- Đúng vậy, năm đó, tôi có đi vài chuyến, đều thất bại trở về.

- Nhóm của chúng mình gồm 4 người, 2 nam 2 nữ, từ Sài Gòn được đưa về Sóc Trăng chờ ngày ra “cá lớn”.

Tuấn nhớ ra:

- Ô, tôi đi với thằng em họ, vậy cô là ... là ai nhỉ?

- Tôi là Hương Lan, là 1 trong 2 cô gái chung nhóm 4 người, anh đã nhớ ra rồi ạ?

Tuấn nhớ lại khoảng thời gian đó, khi đến Sóc Trăng, họ chia nhóm 4 người thành 2 cặp, trong đó anh và Hương Lan là 1 cặp, dù chẳng ai quen biết ai, ngoại trừ anh và người em họ. Người dẫn đường giải thích, 2 cặp sẽ được đưa đến trú ngụ ở 2 địa điểm khác nhau, và chờ cho đến khi có ghe nhỏ (taxi) tới đón đưa

ra tàu lớn.

Họ căn dặn, lỗ công an xã hay ai đến hỏi, thì anh chị phải nói là vợ chồng ở Sài Gòn xuống đây đi ăn cưới. Tối đến Hương Lan ngủ trong phòng, Tuấn tình nguyện ra sàn nước, vừa nghe tiếng lục bình trôi vật vờ bên mé sông, vừa nằm ngủ cho mát. 2 người, khi ban ngày rảnh rỗi cũng kể nhau nghe chuyện của mình, chuyện bạn bè, gia đình, chuyện đời linh tinh, nói chung là những chuyện phải nói để giết thời gian, bớt đi sự nhàm chán của sự chờ đợi.

Nhiều lần Tuấn định bỏ về vì thời gian kéo dài, nhưng ban tổ chức nhắc nhở mọi người giữ bình tĩnh vì đang bị động ở một địa điểm nào đó.

Cuối cùng, buổi chiều hôm ấy họ bảo tình hình có vẻ không khả quan lắm, có thể bị lộ, có thể khuya nay lên đường, rồi hốt 2 người vào trong phòng. Tuấn và Hương Lan hồi hộp chẳng ngủ được, rồi lại nói chuyện tâm tình. 2 người trẻ tuổi trong căn nhà vắng cùng nỗi cô đơn và cùng niềm ước vọng đã khiến họ gần lại, anh và Hương Lan đã vượt quá giới hạn. Là bản năng đòi hỏi của thể xác chứ không hẳn là tình yêu.

Nửa đêm, taxi tới đón 2 người, nhưng lại chia ra 2 thuyền nhỏ đi 2 hướng khác nhau. Đến khi Tuấn gặp người em họ trên một thuyền khác, nhập vào đi chung, thì nghe tiếng súng nổ của công an biên phòng, thế là mạnh ai nấy lo, thuyền nào lo chạy thuyền nấy, còn ghe lớn cứ chạy hết tốc độ ra hướng cửa biển. Tuấn và em họ sau đó tìm ra bến xe trở về Sài Gòn, chẳng biết tàu lớn chở được những ai, cũng không có dịp dò hỏi chuyến

tàu ấy có đến bờ tự do hay không, Sau vụ vượt biên hụt đó Tuấn đi thêm 2 lần nữa đều không thành nên đã bỏ cuộc. 3 năm sau, anh cưới vợ, rồi vợ chồng anh được người anh ruột bên vợ bảo lãnh qua Mỹ.

Tiếng Hương Lan nhắc nhở:

- Anh Tuấn đang nghĩ gì thế?

Tuấn vui vui trả lời:

- Tôi đang nghĩ về cô Hương Lan, hồi đó tôi hay đùa tên cô giống ca sĩ Hương Lan. Cuộc sống cô lúc này ra sao, cô đang ở đâu, à mà chuyến tàu đó có thành công hay không?

- Anh hỏi nhiều câu sao tôi biết trả lời. Tóm lại, chuyến tàu đó đã đến Thailand, tôi đi định cư ở Mỹ rồi lập gia đình, dọn nhà vài lần ở vài tiểu bang, và nói cuối cùng trời xui đất khiến sao hiện nay tôi cách anh 4 giờ lái xe thôi đấy.

- Nhưng sao cô biết số phone của tôi và hôm nay lại gọi hỏi thăm tôi?

- Tình cờ, mấy bữa trước tôi gặp lại anh Hoàng, em họ của anh trong một tiệc họp mặt đầu năm ở đây. Lúc đầu chẳng ai nhận ra ai, vì hơn 30 năm rồi còn gì, nhưng nói chuyện qua lại, nhắc về chuyến vượt biên mới vỡ lẽ là đã từng đi chung chuyến năm ấy ở Sóc Trăng, và anh Hoàng đã cho tôi số phone và địa chỉ của anh. Trái đất tròn, phải không anh?

- Đúng vậy! Nhân đây, tôi xin được chúc mừng năm mới cô nhé!

- Vâng cảm ơn anh. Tôi cũng vui khi gặp lại anh.

Hương Lan bỗng hạ giọng:

- Anh Tuấn à, anh Hoàng có kể cho tôi về cuộc sống và hoàn cảnh của anh, lẽ ra hôm nay tôi chỉ tính phone hỏi thăm anh và chúc

mừng anh năm mới, rồi hôm khác sẽ phone lại, nhưng có lẽ tôi sẽ kể cho anh nghe ngay bây giờ luôn.

- Hình như cô muốn nói chuyện gì quan trọng lắm, xin cô cứ nói, tôi đang nghe.

- Nhưng anh phải bình tĩnh đấy, chẳng biết đây là tin vui hay buồn cho anh nữa?

- Đồi tôi nhiều chuyện buồn rồi, cô có báo tin gì ... động trời tôi cũng không thể buồn hơn.

- Anh Tuấn, anh đã có ... một đứa con trai từ dạo ấy.

Tuấn ngạc nhiên kêu lên:

- Thế ư?

- Đó là kết quả của đêm ra khơi tại Sóc Trăng.

Tuấn đã hiểu ra và dù đã hứa bình tĩnh, anh vẫn chưa tin chuyện đời lại có cảnh bất ngờ đến thế này. Hương Lan kể:

- Vâng! Đêm đó tàu lớn chạy một mạch ra cửa biển thì tàu công an không đuổi theo nữa. Sau 3 ngày đêm tàu đã cập bến tỉnh Chad, Thailand, rồi được vào trại Panatnikhom. Vào trại gần 1 tháng, tôi mới biết mình có thai, tôi cũng bất ngờ như anh bây giờ, chỉ 1 lần gần gũi mà thành định mệnh, tôi có con với anh. Tôi giữ thai và khai sinh cho nó chỉ có tên người mẹ là tôi. Từ khi còn ở trại, tôi cũng từng cố gắng tìm anh để mừng nếu anh may mắn qua được bến bờ tự do và để báo cho anh biết anh có một đứa con, chứ không có ý ràng buộc gì anh đâu. Tôi gửi tin tìm người thân qua Red Cross nhờ họ tìm khắp các trại tỵ nạn Đông Nam Á mà vẫn không có tin tức gì, nên đành bỏ mặc theo thời gian. Tôi lập gia đình, vợ chồng

tôi không có con chung nên anh ấy thương đứa con riêng của tôi lắm. Tiếc rằng hạnh phúc của gia đình tôi không còn nữa, anh ấy đã qua đời cách đây vài năm. Khi con trai lớn khôn, chúng tôi đã kể cho nó biết ba nó là người khác, thằng con vui tính dễ thương, nó nói nó là đứa con của câu chuyện cổ tích và nó muốn đi tìm gặp ba ruột của nó, cho cổ tích thành cuộc đời thật.

Tuấn vẫn chưa hết ngỡ ngàng. Cứ như từ trên trời rơi xuống, anh bỗng có một đứa con trai khác và Kha sẽ có người anh trai. Hương Lan chờ anh qua cơn xúc động, rồi tiếp:

- Anh có muốn gặp con anh không, nó tên Quang, đang là kỹ sư, và vẫn độc thân anh ạ.

Giọng Tuấn lạc đi vì vui mừng:

- Dĩ nhiên rồi, cảm ơn cô đã nuôi dạy nó nên người. Nhưng giờ đây tôi muốn nói lời xin lỗi cô, điều mà tôi đã trăn trở sau chuyến vượt biên không thành ấy.

Hương Lan vẫn nhẹ nhàng:

- Nếu anh có lỗi thì tôi cũng có lỗi, cả 2 chúng ta đều không ngờ sẽ có đứa con này. Anh Tuấn à, càng lớn Quang càng giống anh nhiều lắm.

- Cảm ơn cô đã cho tôi một tin vui bất ngờ, xin cô cho tôi được gặp cháu, à quên, gặp Quang.

Hương Lan vui vẻ:

- Quang vẫn ở cùng với tôi và làm việc ngay tại thành phố này. 2 cha con anh sẽ có một ngày gặp mặt nhau, ngày ấy thật đặc biệt.

Tuấn bối rối, suýt đánh rơi chiếc phone trên tay:

- Vậy cô cho tôi số phone của

Quang, tôi sẽ gọi.

- Không anh ạ, hiện Quang đang đi công tác ở New York Anh đừng gọi phone, cứ để tất cả niềm vui của anh và của Quang cùng vỡ òa khi gặp mặt có phải là sẽ vui hơn không. Quang và anh sẽ nhận nhau, mong rằng tình bố con sẽ nảy mầm, dù có muộn màng.

Tuấn chưa kịp nói gì thêm, bên kia đã nhẹ nhàng nói “bye bye” rồi cúp phone, có lẽ Hương Lan muốn anh thoải mái với niềm vui bất ngờ nàng vừa mang đến.

Tuấn định gọi phone cho Hoàng để hỏi thêm và bàn về chuyện gặp lại Hương Lan và con trai thì Hoàng đã nhanh nhẹn gọi trước:

- Sao, anh của em đã nói chuyện với người xưa chưa?

- Người xưa gì! Hương Lan chỉ là cô gái gặp nhau trên đường vượt biên, cậu biết rõ mà.

- Đúng là người bạn vượt biên và cũng là người tình một đêm. Định mệnh đã ràng buộc 2 người từ một lần ân ái tình cờ ấy: Này nhé chị Hương Lan đã có con với anh, rồi anh lấy vợ nhưng rồi chia tay vợ, rồi Hương Lan lấy chồng cũng chẳng sinh thêm đứa con nào, người chồng lại ... ngổm trước khi Hương Lan tình cờ gặp lại Hoàng đây. Thêm nữa cả 2 mẹ con chị Hương Lan bấy lâu nay đang sống gần anh, chẳng phải là sự sắp xếp của định mệnh sao? Thôi thì sẵn con đây, sẵn cả 2 người cùng đang dang dở cuộc đời, dịp này nhận con xong anh và chị Hương Lan nhận nhau là cố nhân luôn đi, tìm hiểu nhau rồi lấy nhau cho thằng Quang có đầy đủ mẹ cha.

Tuấn chưa kịp nói gì thì Hoàng tiếp:

- Hôm ấy, em đã nghe chị Hương Lan kể chuyện đời chị xong, em cũng kể hết chuyện của đời anh, chị Hương Lan nghe và cảm động lắm. Báo cho anh yên chí là chị Hương Lan vẫn xinh đẹp và dễ thương như thuở nào. Chúc mừng anh có món quà đầu năm bất ngờ, là đứa con trai, mà còn được «bonus» thêm ... má nó nữa.

Tuấn bối rối, ngượng ngùng:

- Cậu chỉ thích đùa dai.

- Thôi đi ông anh của tôi ơi! Bộ anh tưởng em quên trên chuyến xe đò từ Sóc Trăng trở về Sài Gòn năm đó, anh cứ áy náy ray rút và xuyên xao đôi mắt đẹp của chị Hương Lan, và nhất là cái đêm định mệnh mà anh bảo rằng y như câu hát của Trịnh Công Sơn “vội vàng thay những phút yêu người”, đấy thôi! Em dám bảo đảm nếu chuyến đi ấy chị Hương Lan cũng bị kẹt lại, hoặc anh cũng có mặt trên con tàu tới trại Thailand thì 2 người chắc chắn đã thành đôi.

Bây giờ thì Tuấn thú nhận yếu ớt:

- Đúng là anh cũng từng có chút rung động sau phút ấy, nhất là cảm giác ăn năn khi mình là người đầu tiên bước vào đời Hương Lan trong hoàn cảnh ... chẳng giống ai!

- Mà em cũng phục anh chị thật đấy. Trong lúc chờ đợi vượt biên lén lút, đầy căng thẳng, dầu sôi lửa bỏng hồi hộp như thế, mà 2 người vẫn còn tâm trí để ... đi vào đời nhau nữa cơ!

- Cậu bớt đùa, cho tôi nói chuyện nghiêm túc được chưa?

- Thật chớ đùa gì! Có lẽ vì vậy nên chị ấy mới nhớ hoài đấy

anh ơi. Đâu phải tự dưng mà khi lên trại chị Hương Lan vẫn có ý nhờ tổ chức Red Cross tìm anh ở khắp các trại tỵ nạn suốt mấy năm ròng! Chắc là ngày nào chị ấy cũng ca bài ca «anh đi qua đời em, không nhớ gì sao anh ... Tuấn ơi!»

Thật ra, khi về tới Sài Gòn sau chuyến ra khơi hụt ấy, Tuấn cũng có lo ngại nếu “tình một đêm” để lại hậu quả thì sẽ tội cho Hương Lan, nhưng đâu có cách nào để biết, rồi những bận bịu của dòng đời cuốn anh theo thời gian, chuyện cũ đi vào lãng quên.

Giờ đây, ký ức sống lại, Tuấn nhớ rõ khuôn mặt, dáng dấp và cả giọng nói của Hương Lan. Cô là một cô gái duyên dáng, lịch sự, có hiểu biết, trong hoàn cảnh vượt biên ngăn ngủ Tuấn chưa kịp có cảm tình sâu đậm với cô. Nếu gần gũi nhau thời gian dài biết đâu Tuấn cũng đã yêu cô?

Nói chuyện với Hoàng xong để rồi cả đêm Tuấn lại trần trọc chộn rộn thao thức, nhớ câu nói của Hương Lan “từ khi biết chuyện, Quang vẫn luôn muốn tìm ba ruột” trái tim anh dâng lên niềm vui xen lẫn xúc động. Anh sẽ gặp Quang, đứa con ngoài dự định nhưng bây giờ bỗng là món quà tuyệt vời, như trong chuyện cổ tích mà Quang đã nói.

Nghĩ đến đứa con chưa biết mặt, xong Tuấn lại nghĩ đến Hương Lan. Hình như niềm rộn ràng này không phải anh chỉ mong sẽ gặp con trai, mà còn mong gặp ... má nó nữa, Hoàng nói cũng chẳng sai.

Năm mới đang đến, lòng Tuấn cũng bao nhiêu cảm xúc mới.

KL

EDMONTON, NHỮNG NGÀY ĐẦU NĂM MỚI 2024

Tỷ phú độc đắc tiêu tiền!

Edwin Castro và 3
ngôi biệt thự khủng.
NGUỒN: US TIME TODAY

Giải thưởng độc đắc cao kỷ lục tuyệt đối trong thế giới cờ bạc đã được Powerball của Mỹ trao vào ngày 7 tháng 11 năm 2022 cho người trúng giải, Edwin Castro. Trị giá giải thưởng là 2.04 tỷ đô la! Một gia tài mà người may mắn đã mạnh tay xài phí, không cần đếm.

ĐÀO DUY HÒA
LEWISHAM, NSW

Trở nên tỷ phú chỉ sau một đêm nhờ vận may cũng đủ làm đảo lộn cuộc sống của người may mắn. Ở Pháp, la Française des jeux (FDJ), một trong những giải xổ số hiếm hoi trên thế giới, chăm sóc những người trúng thưởng lớn bằng cách cung cấp cho

họ “dịch vụ hỗ trợ quản lý” số tiền trúng thưởng. Rất tiếc là điều này không xảy ra ở nhiều công ty xổ số khác. Cụ thể là trường hợp của Edwin Castro, 31 tuổi, người trúng giải xổ số Powerball Mỹ cao kỷ lục trị giá 2.04 tỷ đô la vào ngày 7 tháng 11 năm 2022.

“Chúa đã ban cho Edwin Castro chiến thắng giải độc đắc Powerball vì anh ấy biết cách sử dụng nó một cách khôn ngoan và để giúp đỡ người khác”, một trong những người bạn của Edwin nói với tờ New York Post hôm 24 tháng 12 vừa qua. Cũng theo nguồn tin trên,

Edwin Castro, cựu sinh viên kiến trúc tại Đại Học Woodbury ở Burbank, California, có kế hoạch biếu tặng từ thiện cho một số tổ chức vì anh “*quyết tâm làm những điều tốt đẹp với tài sản của mình*”. Một sự hào phóng đã được hứa hẹn khi danh tính của anh được tiết lộ vào tháng 2 năm ngoái. Và anh ấy hài lòng tự nguyện chuyển tặng 156 triệu đô la đến các trường công ở California.

Đi nghỉ mát ở Fiji, tặng biệt thự ở Los Angeles ...

Ngoài hoạt động từ thiện, Edwin Castro nhanh chóng bắt đầu tiêu số tiền lớn mà anh kiếm được nhờ trúng độc đắc giải xổ số Powerball. Tờ New York Post đưa tin, “*Edwin Castro đang phung phí ‘sự giàu có’ của anh ta. Không bao lâu sau khi trúng giải, anh ấy bắt đầu bằng việc khao bạn bè của mình một chuyến đi sang trọng đến khu nghỉ mát thiên đường ở quần đảo Fiji*”.

Tiếp theo, Edwin Castro đã mua một số bất động sản ở California, bên bờ biển phía tây Hoa Kỳ, bao gồm một biệt thự 3 tầng trị giá 25.5 triệu đô la nằm trên những ngọn đồi Hollywood Hills ở Los Angeles, với những người hàng xóm bao gồm Brad Pitt, Kim Kardashian,

nam tài tử Leonardo DiCaprio và ca sĩ Ariana Grande.

Edwin cũng mạnh tay tậu một biệt thự khổng lồ ở Los Angeles với giá... 47 triệu đô la và một ngôi nhà ở Altadena, California, với giá 4 triệu đô la có hướng nhìn ra dãy núi San Gabriel.

Cũng theo tờ New York Post, Edwin đã tự thưởng mình một chiếc xe cổ nhãn hiệu Porsche 911 giá 250,000 đô la!

Ngôi biệt thự Edwin mua gần đây nhất trị giá 73 triệu đô la trên khu đất rộng 4700 mét vuông ở Bel Air, LA cùng khu phố với Beyonce. Ngôi nhà xa hoa có 7 phòng ngủ và 11 phòng tắm. Và sự xa hoa chưa kết thúc ở đó. Ngôi nhà có hầm rượu và quầy bar, lối đi bằng kính treo, rạp chiếu phim và hồ bơi vô cực với tầm nhìn thông thoáng ra LA (Los Angeles).

Cách chi tiêu xa hoa của Edwin Castro đã khiến các nhà hoạch định tài chính choáng váng.

Một chiến lược tài chính tồi, sai lầm?

Chi tiêu những khoản tiền lớn được coi là không hợp lý. Thật vậy, các chuyên gia tài chính có xu hướng khuyên những người thắng cờ bạc không nên thay đổi cách sống, không nhất thiết phải bỏ việc, cũng như không

mua xe hơi đắt tiền và nhà cửa sang trọng vì những thứ này đòi hỏi chi phí bảo trì rất cao. Truyền thông Mỹ ước tính chi phí bảo trì ngôi biệt thự ở Hollywood mà Edwin Castro đã mua là vào khoảng từ 255,000 đến 1 triệu đô la mỗi năm.

Nếu tiếp tục ăn xài lớn như đang làm, liệu anh có bảo toàn được chuỗi tài sản anh đã mua? Hơn nữa, dù trúng giải độc đắc hơn 2 tỷ đô la, nhưng vì chọn cách nhận giải chỉ trong một lần, nên Edwin Castro phải chịu khoản thuế cao. Tổng số tiền anh bỏ túi chỉ là 997.6 triệu đô la sau khi trừ thuế! Thậm chí theo tạp chí Fortune, cuối cùng Edwin chỉ nhận được 628 triệu đô la!

Các chuyên gia tài chính thường khuyên người trúng xổ số nên chọn phương án thanh toán hàng tháng trong vài thập kỷ, chẳng hạn như 30 năm. Điều này cho phép người trúng giải được giảm thuế đáng kể, đồng thời giúp họ trông coi tài sản của mình tốt hơn bằng cách hạn chế các khoản chi tiêu lớn, thiếu cân nhắc. Tuy nhiên, đa số những người trúng xổ số không muốn chờ đợi để nhận tiền nhiều lần trong nhiều năm mà nghĩ rằng, nhận một lần có thể giúp họ đầu tư và sinh lợi nhiều

hơn.

Mua sắm lớn, phô trương cũng không được khuyến khích. “*Đừng thay đổi cách bạn sống. Đừng bỏ việc bạn đang làm, đừng mua xe hơi đắt tiền hay biệt thự xa hoa, sang trọng*”, một chuyên gia chủ trương áp dụng chiến lược tài chính cân nhắc kỹ lưỡng, đưa ra lời khuyên.

Tận hưởng cuộc sống

Tuy nhiên, nhiều người chơi xổ số không đồng ý với các chuyên gia và đưa ra bình luận riêng của họ trên mạng xã hội. “*Cuộc sống rất ngắn ngủi. Hãy tiêu khi còn có thể và tận hưởng cuộc sống*”, một người viết. “*Tôi cũng sẽ làm như vậy*”, một người khác ủng hộ.

“*Anh ấy không thể mang nó theo khi chết. Nếu anh ấy phá sản thì anh ấy sẽ rất vui khi làm việc đó vì đó là sự lựa chọn của anh ấy mà*” một người nói.

Bất chấp những chi phí khổng lồ, một người bạn thân lâu năm của Edwin Castro đã bảo đảm với tờ New York Post rằng người đàn ông 31 tuổi này không hề thay đổi. Anh vẫn là chàng trai trẻ phục vụ cộng đồng của mình, giống như trước ngày may mắn mỉm cười với anh ấy.

ĐDH

Không biết từ lúc nào, cứ mở các trang online tiếng Việt lên là thấy ngập tràn các hình ảnh, bài viết chủ đề “sống chậm” “chữa lành” và “truyền cảm hứng” lặp đi lặp lại, chỉ đổi nhân vật và địa điểm xảy ra câu chuyện. Trong thế giới phẳng ngày nay thì sự “truyền nhiễm” ngôn ngữ thành “bệnh dịch” từ quốc nội ra hải ngoại không quá khó, mà ngược lại, rất là dễ dàng.

TẠ PHONG TẦN
ORANGE COUNTY, CA

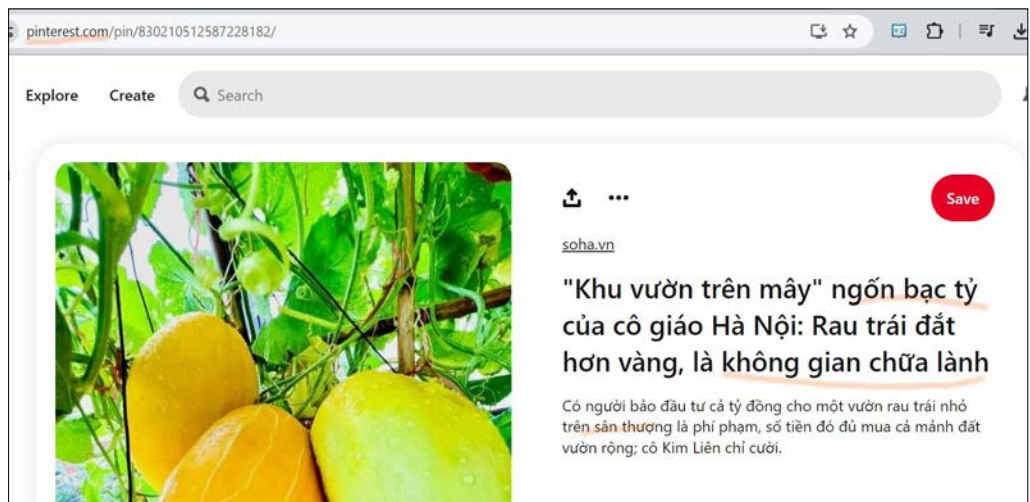
“Sống chậm” “chữa lành” & “truyền cảm hứng”

Cử dân mạng gọi cái sự “sống chậm” “chữa lành” và “truyền cảm hứng” đó là “trend” (xu hướng) và “đu trend”. Chữ “đu” có thể hiểu là đu, đeo bám, chạy theo, hùa theo ai đó. Tôi tra Từ điển tiếng Việt cũ và mới đều không có chữ đu, mà chỉ có cặp từ “đu đũa đu đũa” được giải thích là dùng cho hàm ý xấu, thí dụ “Đu đũa với trai” đồng nghĩa với cặp từ “rừng mõ”. Chữ “chậm” không cần giải thích ai cũng hiểu, chậm tức là rề rà, không nhanh (slow) tốc độ rùa, mà cổ nhân gọi là “Lữ đừ như ông từ vào đền”

Ông từ là người đàn ông quá tuổi trung niên, hoặc già, làm công việc coi giữ

đền thờ Thành Hoàng ở làng, xã, hoặc đền thờ các vị anh hùng dân tộc, ông Thánh, bà Chúa theo truyền thuyết dân gian. Ở quê tôi có đền thờ Thành Hoàng giữa xóm. Ông từ giữ đền Thành Hoàng có nhiệm vụ sáng thức dậy lau bụi bàn thờ, quét nhà, quét sân, lên nhang đèn trên bàn thờ, rồi nấu ấm trà để ở bàn tiếp khách trong đền/miếu. Nếu có khách tới thì ông từ tiếp khách, hướng dẫn khách cách đốt nhang cắm vào các lư hương nào, cách khăn vái ra sao, cách xin xăm (có thể kèm theo giải xăm cho khách) trông coi thùng phước thiện ... Nếu không có ai tới, ông từ nhẩn nha ngồi nhâm nhi thưởng thức bình trà một mình. Gần trưa ông từ đi

nấu cơm, ăn rồi đóng cửa ngủ trưa. Chiều tiếp tục mở cửa đền, pha bình trà mới bưng lên ngồi nhâm nhi y như buổi sáng. Rồi ông nhẩn nha đi ra, đi vô phe phẩy cây quạt cầm trên tay, ra sau câu cá, hái rau, đợi tối chiều ăn cơm xong thì lên nhang đèn bàn thờ lúc chạng vạng tối, rồi đóng cửa ra căn hậu liêu ngủ. Nói chung là cả ngày ông từ chẳng có việc gì phải làm vất vả, vội vàng. Cơm ăn, áo mặc quanh năm đã có dân làng xóm đóng góp rồi. Kiểu của ông từ có thể gọi là “sống chậm” vì ông có cần phải lo lắng chuyện cơm áo gạo tiền gì đâu. Nhưng người bình thường trong xã hội “*tay làm hàm nhai*” mà “sống chậm” mới là chuyện đáng nói.

Chữa lành

Một người bạn tôi đặt câu hỏi: “Ở Việt Nam làm tăng ca còn không đủ ăn hàng ngày, không tiền trả điện nước, đồ xăng, không tiền nộp học phí cho con, “sống nhanh” chạy hơn máy còn chưa đủ, “sống chậm” lấy gì mà sống? Đó là tôi có sẵn nhà cấp 4, không phải trả tiền thuê phòng trọ.”

Ở hải ngoại, câu cửa miệng của nhiều người gốc Việt là “đi cà,” mà “cà” thì không thể nào nhơn nhơ, lừ đừ rồi. Ngay cả tỷ phú ở Mỹ cũng chưa chắc đã rảnh rỗi thời gian như ông từ ở Việt Nam, trừ các “rich kids” không cần làm gì mà vẫn có sẵn núi tiền ăn xài thoải mái.

Trend “sống chậm” còn được gọi là trend “Bỏ phố lên rừng”. Cứ năm ba hôm lại thấy truyền thông đăng bài về một cặp đôi nào đó bán nhà ở thành phố lớn rồi về vùng nông thôn đèo heo hút gió hoặc Tây Nguyên để mua đất, cất nhà trồng trọt, chăn nuôi theo kiểu ông từ ở quê tôi. Ca ngợi cuộc sống làm nông yên bình, hạnh phúc, tận hưởng, v.v. Nhưng từ đầu tới cuối bài báo không thấy tác giả cho biết hai nhân vật chính làm cách nào để có căn nhà ở thành phố giá trị vài tỷ “hồ tệ” để bán.

Thông thường, có bệnh mới chữa, có vết thương (vật chất hoặc tâm hồn) thì mới lành; không bệnh, không vết thương lấy gì chữa và lành? Có bà kia

ở Hà Nội vừa nghỉ hưu, cất cái lầu 2 tầng, giữ nguyên tầng trên trồng trái để mang đất lên trồng rau, trồng bông, cây cảnh. Hà Nội “tác đất tác kim cương”, khi mà 4 gia đình phải ở chung trong một căn nhà thì bà đó quá giàu nên dành nguyên tầng lầu trên để trồng cây, bà hưởng thụ cuộc sống của bà. Lãng xẹt ở chỗ tự dựng báo chí ca ngợi bà trồng cây để “chữa lành”??? Rồi các diễn đàn đăng lại bài báo cho nướm nượp người Việt trong và ngoài Việt Nam vô khen ngợi, xuýt xoa, ao ước. Không biết chữa cho ai và chữa bệnh gì, lành là lành cái gì?

Qua tới trend “truyền cảm hứng” mới thật là khôi hài hơn trend “sống chậm” và trend “chữa lành” gấp 10 lần. Hề ai đó nói bất cứ câu gì, làm bất cứ điều gì, dù đúng hay sai, dù có văn hóa hay lối lãng đi hợm, thì đều được gắn cho mấy chữ “truyền cảm hứng”. Nhiều nhất là giới showbiz Việt, khoe của, hoặc làm những hành vi lối lãng, tất tần tạt đều bào chữa bằng câu “Tôi không phải khoe, mà tôi chỉ muốn truyền cảm hứng cho mọi người.” Một ông ở Mỹ hát tại nhà riêng (hay tập hát gì đó,) chụp hình đang hát đăng lên Facebook, chú thích thêm câu “Sống là phải biết đam mê và truyền cảm hứng.”

Nếu người ta có nhiều tiền, thì tự khắc người ta biết mua sắm, biết ăn chơi, biết hưởng thụ, đâu cần ai “truyền cảm hứng” mới biết xài tiền. Nếu làm việc đâu tấy mặt tối không đủ ăn, thì truyền tới đứt dây cáp cũng không hứng nổi và không bắt chước nổi, chỉ làm cho người gia cảnh khó khăn thêm nỗi buồn thân phận lớn hơn. “Cảnh nào cảnh chẳng đeo sầu/ Người buồn cảnh có vui đâu bao giờ.”

Một cô gốc Việt ở Cali lên Facebook hỏi cổ có thể về Việt Nam mua nhà đứng tên một mình được không, lập tức có người comment “Mua đi để được trải nghiệm như thế nào là Việt Nam”, một người khác “đính chính” tiếp theo “Nói vậy xưa rồi, phải nói là truyền cảm hứng mới đúng trend.”

Tóm lại thì những khái niệm mơ hồ ra vẻ cao siêu đó được thổi phồng âm ỉ để người Việt hải ngoại (những người đã đi quá lâu không hiểu nhiều về nông thôn Việt Nam) quên mấy tin tức nông dân đem nông sản đổ ngập sông, khóc cạn nước mắt vì không bán được, cứ tưởng về quê “mần guộng” là thiên đường hạnh phúc, là để “sống chậm,” “chữa lành” với phong cảnh, đời sống đẹp như phim ngôn tình Hàn Quốc.

Người Việt thường nói

“Thâm thúy như sĩ phu Bắc Hà” “Thật thà như nông dân miền Nam” người thâm thúy thì không bao giờ khoe của, khoe hạnh phúc cá nhân khi thấy người xung quanh mình còn nghèo khó; người thật thà thì có sao nói vậy, khoe của mà bảo là “chữa lành” hay “truyền cảm hứng” cho người khác thì người Nam không nói bao giờ (có cho người đang thiếu thốn chén cơm, đồng xu nào đâu mà “lành” với “hứng.”)

Nguy hiểm hơn là mấy trend “sống chậm” “chữa lành” “truyền cảm hứng” bắt chước y chang Trung cộng, được báo chí và các trang tin tức, diễn đàn (nhà nước CSVN lăng xê/lancer quyết liệt) như một kiểu đánh cắp văn hóa, xâm lăng văn hóa, hoặc gọi là đồng hóa văn hóa cũng đúng.

Thói thường, cái gì sai mà được nhắc đi nhắc lại hoài riết cũng thành quen, cái xấu mà trở nên phổ biến đại đa số thì cái xấu biến thành xu hướng phổ thông, khi đó cái tốt bị coi là quái lạ. Sự nguy hiểm còn lan tỏa đầu độc văn hóa trong cộng đồng người Việt hải ngoại, vì ai đó đã đem mấy cái trend Trung cộng được “Việt hóa” bởi báo quốc doanh đăng lại trên các trang thông dụng, diễn đàn tiếng Anh ở Mỹ. Tôi thật không dám nghĩ thêm nữa.

TPT

Dòng Chuyển Của Âm Thanh

IAN BÙI
DALLAS, TX

A Legacy of Sounds -- Dòng Chuyển Của Âm Thanh, là một chương trình nhạc giao hưởng do thành phố Allen (TX) tổ chức với dàn đại-hoà-tấu Allen Philharmonic và ban hợp xướng Allen Symphony Chorus, vào ngày 6 tháng Tư 2024 tại khán-thính-đường của Allen High School. Đêm nhạc có một không hai này sẽ có sự góp mặt của một số nghệ sĩ sau đây.

LÊ VĂN KHOA -- nhà soạn nhạc, nhiếp ảnh gia và giáo sư. Sinh năm 1933 tại Cần Thơ, ông đoạt giải sáng tác toàn quốc năm 1953 với hai nhạc phẩm của mình. Sang Mỹ năm 1975, ông tiếp tục sáng tác và soạn hoà âm nhằm mục đích giới thiệu âm nhạc Việt Nam đến cộng đồng thế giới. Ước nguyện của ông là được nhìn thấy thế hệ trẻ tiếp nối dòng nhạc giao hưởng của người Việt tại hải ngoại. Dưới sự điều khiển của Ryan Ross, Allen Philharmonic sẽ trình diễn vài phân đoạn trong bản đại hoà tấu 'Symphony 1975' của Lê Văn Khoa cùng một số nhạc khúc kinh điển của Phạm Duy, Cung Tiến, Lê Thương v.v.

TERESA MAI, nghệ danh Sangeeta Kaur, là người Mỹ gốc Việt đầu tiên đoạt giải Grammy vào năm 2022 với đĩa 'Mythologies', hạng mục Best Classical Vocal Album. Teresa có bằng Cử Nhân môn Opera Performance từ California State University và bằng Thạc Sĩ môn Vocal Performance từ Nhạc Viện Berklee danh tiếng ở Boston. Trong chương trình này Sangeeta sẽ công diễn lần đầu tiên một nhạc phẩm trong đĩa mới của cô mang tên 'Mythologies II', thu tại Abbey Road Studio với London Symphony Orchestra vào cuối năm 2023.

CHÍ TÂM là một nghệ sĩ cải lương ở miền Nam từ trước 1975. Thập niên 1960-1970 anh từng hát cho đoàn Kim Chung và là một trong những nghệ sĩ đầu tiên trong phong trào tân cổ giao duyên. đĩa hát 'Chuyện Tình Lan Và Điệp' do Chí Tâm và Thanh Kim Huệ thủ vai chánh là tổng cải lương bán chạy nhất năm 1974. Chí Tâm còn là soạn giả và một nhạc sĩ có thể chơi nhiều nhạc cụ cổ truyền như đàn kim, đàn bầu v.v. Anh hiện phụ trách một tiết mục hàng tuần trên đài SBTN.

Nghệ sĩ HẢI YẾN sinh ra trong một gia đình có truyền thống cổ nhạc. Cha chị là nhà thơ Nguyễn Hải Phương, mẹ là nhà giáo Phạm Thuý Hoan nổi tiếng với các sáng tác độc tấu cho đàn tranh như 'Tình Ca Đất Bắc', 'Biển Tấu Lý Chim Quyên'. Khởi nghiệp từ trường Quốc Gia Âm Nhạc năm 1979, sau 6 năm học đàn Tranh, Hải Yến chuyển sang học môn Bộ Gõ Tổng Hợp. Hải Yến đoạt Giải Nhất đàn Tam Thập Lục năm 1981; Giải Nhất đàn K'long Put tại Nhật năm 1999. Hải Yến sẽ mang đến cho khán thính giả tại Allen những âm thanh cổ truyền của Việt Nam hoà trong dòng nhạc giao hưởng Tây Phương.

Kiểm thị từ nhỏ, NGUYỄN ĐỨC ĐẠT sang Mỹ năm 1991 và được học bổng Âm Nhạc tại đại học Cal State Fullerton. Đức Đạt từng thắng nhiều giải Guitar như Disney Creative Challenge Award, National Panasonic Young Solo Artist Competition. Ban nhạc Bayadera của anh từng chơi cho đại nghệ sĩ Stevie Wonder tại Universal Studio. Năm 2011 Đức Đạt và một số bạn bè nghệ sĩ sáng lập chương trình "Ngọc Trong Tim" để hỗ trợ và vinh danh các nghệ sĩ khuyết tật. Hiện thời anh là chủ tịch của tổ chức và cũng là MC cho một chương trình talk show mang tên "Ngọc Trong Tim" trên đài TV SBTN.

PHẠM HÀ là một giọng ca Baritone khá quen thuộc trong những chương trình nhạc thánh phòng tại Nam Cali từ năm 1999 đến nay. Anh thường xuyên xuất hiện cùng ban hợp xướng Ngàn Khôi hoặc trình diễn solo những ca khúc operatic cổ điển bằng tiếng Anh, Pháp, Ý v.v. Phạm Hà nói anh luôn muốn sử dụng giọng hát của mình để làm việc từ thiện, chẳng hạn như giúp chương trình gây quỹ thường niên của tổ chức Vietnamese-American Cancer Foundation. Khi hay tin có “Dòng Chuyển Cửa Âm Thanh” là anh tình nguyện tham gia liền, với điều kiện “chỉ cần bù cho mình tiền lương 3 ngày nghỉ việc!”

JON LÊ CULPEPPER là người sáng lập ca đoàn chuyên nghiệp Dallas Chamber Choir (DCC) và hiện là Chủ tịch Hội đồng Quản trị. Dưới sự điều khiển của Jon, DCC đã đoạt giải American Prize in Choral Performance - Professional Division năm 2019-2020. DCC từng trình diễn với Fort Worth Symphony, nhạc sĩ Hans Zimmer (2 Oscars, 4 Grammys) và Ramin Djawadi (“Game of Thrones”). Năm 2021 Jon được tặng American Prize của giải Dale Warland Award cho bộ môn Choral Conducting, hạng mục Professional Division. Jon sẽ điều khiển một ban hợp xướng học sinh chọn lọc từ ca đoàn của Allen High School.

Cựu học sinh của Trung Học Allen, PATRICK VŨ tốt nghiệp Cử Nhân môn Music Composition tại Texas Christian University năm 2022 và sẽ hoàn tất bằng Thạc Sĩ môn Vocal Music Education tại đại học Texas Tech khoá mùa Xuân 2024. Patrick là tác giả nhiều nhạc phẩm đã được xuất bản và trình diễn bởi nhiều ca đoàn tại nhiều nơi trên nước Mỹ. Năm 2023 Patrick Vũ được trao giải Raymond Bock Prize của American Choral Directors Association. Patrick sẽ ra mắt một bản hợp ca soạn riêng cho Allen Philharmonic để tưởng niệm nạn nhân vụ xả súng ở Allen hồi tháng Tư năm ngoái.

Muốn biết thêm chi tiết và đặt vé sớm, mời quý đồng hương vào website:

<https://tickets.allenpac.org/tickets/series/APO2404>

Lợi ích của thiền

HOÀNG HƯƠNG

(tiếp theo)

■ **Tăng khả năng tập trung.** Những người thường xuyên thực hành thiền có khả năng tập trung tốt hơn những người không luyện tập môn này. Ngay cả việc thiền trong thời gian ngắn chỉ 13 phút mỗi ngày giúp tăng cường sự tập trung và trí nhớ sau 8 tuần.

■ **Có thể làm giảm chứng mất trí liên quan đến tuổi tác.** Từ lợi ích về việc tăng khả năng tập trung và suy nghĩ rõ ràng, từ đó, thiền có thể giúp giữ cho tâm trí luôn trẻ trung, minh mẫn. Những người bị mất trí nhớ do tuổi tác khi luyện tập thiền Kirtan Kriya đã cải thiện kết quả trong các bài kiểm tra tâm lý thần kinh của họ. Ngoài việc chống lại tình trạng mất trí nhớ thông thường do tuổi tác, thiền ít nhất có thể cải thiện một phần trí nhớ ở bệnh nhân sa sút trí tuệ.

■ **Có thể giúp cai nghiện.** Kỷ luật tinh thần được rèn luyện và phát triển thông qua thiền định có thể giúp phá vỡ sự lệ thuộc vào các chất kích thích, chất gây nghiện. Một nghiên cứu trên 60 người đang điều trị chứng nghiện rượu cho thấy thực hành thiền giúp giảm sự thèm rượu sau 3 tháng. Thiền cũng giúp điều chỉnh thói quen ăn uống vô độ gây nhiều nguy hại cho sức khỏe.

■ **Giúp kiểm soát cơn đau.** Nhận thức về cơn đau có liên quan đến trạng thái tinh thần của bạn và sẽ tăng cao trong tình trạng căng thẳng. Một đánh giá của 38 nghiên cứu đã kết luận rằng: thiền chánh niệm có thể giảm đau, cải thiện chất lượng cuộc sống và giảm các triệu chứng trầm cảm ở những người bị đau mãn tính.

DALLAS Sự Kiện

CIRQUE DU SOLEIL PRESENTS
CRYSTAL

7/2 tới 11/2. Biểu diễn của đoàn xiếc nổi tiếng thế giới Cirque du Soleil với nhiều tiết mục đặc sắc lồng vào một câu chuyện về cuộc hành trình của một phụ nữ tên Crystal

Địa điểm: Comerica Center, 2601 Avenue of The Stars, Frisco TX 75034. Giá vé: \$60-\$180.

BALLET SLEEPING BEAUTY

9/2 tới 11/2. Kịch múa ballet dựa trên kịch bản Công Chúa ngủ trong rừng và nhạc của Tchaikovsky

Địa điểm: Moody Performance Hall, 2520 Flora St, Dallas TX 75201. Giá vé: \$28-\$58.

DALLAS CHILDREN'S THEATER

21/1 tới 25/2. Hài kịch dành cho trẻ em với kịch bản Elephant & Piggie dựa trên một quyển sách cùng tên

Địa điểm: Dallas Children's Theater, 5938 Skillman, Dallas TX 75231. Giá vé: \$15.

Ban Mai - Họa Sĩ
Đặng Mậu Tụ

Không gian hoài niệm trong tranh **Đặng Mậu Tụ**

Cuối năm, Quy Nhơn mưa và lạnh, người ta ngại ra đường. Thành phố nhỏ bên rẻo biển Miền Trung đường phố thêm vắng lặng, 9 giờ đêm phố xá vắng tanh, trong khi những thành phố lớn khác, đây là thời điểm mà mọi người còn dạo phố mua sắm cho một năm mới sắp đến.

BAN MAI
VIỆT NAM

Thú đi ăn đêm

Tôi đến phòng tranh Đặng Mậu Tựu vào một buổi sáng se lạnh, khi cuộc triển lãm đã trải qua gần 2 tuần, ngày mai là ngày cuối. Phòng tranh tổ chức tại Trung tâm hội nghị tỉnh Bình Định, một không gian rộng, sang trọng, yên tĩnh nhưng ấm áp. Xung quanh bức tường cao xám lạnh là các bức tranh với đủ đường nét, màu sắc lung linh dưới ánh đèn vàng. Những bức tranh im lặng như đang chờ đợi, như đang mời gọi người thưởng lãm bước vào thế giới sắc màu của tác giả.

36 bức tranh trưng bày là 36 tâm cảm mà tác giả muốn gửi gắm cho người thưởng ngoạn, mỗi bức tranh là mỗi hoài niệm, đằng sau những bức tranh là cả một câu chuyện dài của một thời đã qua. Tôi trôi theo dòng ký ức của người họa sĩ, về lại một làng quê nghèo xứ Nẫu, tại xã Mỹ Thọ, huyện Phù Mỹ, tỉnh Bình Định vào những năm 60 của thế kỷ 20.

Từ năm 11 tuổi tác giả rời xa quê hương nhưng ông không bao giờ quên hình ảnh tuổi thơ cùng bạn thả diều dưới đình làng, giàn bí đao khổng lồ ở làng Chánh Trạch nhà ông, cái động cát có tảng đá lớn trên bãi Tân Phụng, một đêm trăng đẹp hộp hồn trên cánh đồng muối Mỹ Thành, những nhánh hoa Mào

Kỷ vật quê tôi ai còn nhớ

Gà, hoa Vạn Thọ rực rỡ trong những ngày Tết. Hình ảnh tụi trẻ chạy theo đường bờ ruộng bắt cá, bắt cua trong tiết tháng 10. Nụ cười cô gái vùng biển ôm rổ cá tươi rói khi thuyền mới trở về, lũ chim dòng dọc, con trâu trên cánh đồng là những người bạn thân thiết của ông thời thơ ấu, dù rời xa đã lâu, nhưng với ông, nhắm mắt lại hình ảnh ấy vẫn còn tươi xanh như mới ngày hôm qua.

Có lẽ yêu thích và dùng lại lâu hơn của tôi là bức tranh đồ bánh xèo lúc trời mưa đông, bức

tranh làm tôi nhớ thuở nhỏ, ngày mưa mẹ tôi cũng đúc bánh xèo vỏ bên bếp than hồng như vậy, trẻ con tụi tôi ngồi quây quần bên mẹ thúng, đĩa nào cũng chia sẵn cái chén cho mẹ đổ vào, đúc cái nào là tụi tôi vớt ngay cái đó, bánh xèo vỏ chấm nước mắm nêm ớt tỏi, vừa thổi vừa ăn ngon không thể tả. Hay một đêm khuya ăn hột vịt lộn dưới ngọn đèn dầu, có đĩa rau răm, gừng chua, đặc biệt chỉ ở xứ Nẫu luôn có ly rượu cơm nếp bên cạnh.

Những tập tục, những nét văn hóa của làng quê

xứ Nẫu được ông phác họa rõ nét qua bức tranh “Nhà có nhân khẩu mới”, ông vẽ người mẹ mang 2 con cá tươi xanh đang mở cửa vào nhà, con cá bà dùng để nấu cho con gái mới sinh. Ngôi nhà nằm sát mép biển, một góc hiên nhà có treo lủng lẳng một nhánh xương rồng, đó là tập tục quê ông dùng để báo hiệu trong nhà có người đang ở cũ, người lạ xin đừng vào sợ mắc phong long.

Hay bức tranh tĩnh vật “Kỷ vật quê tôi ai còn nhớ?” vẽ 5 cái vòng tròn trên vách tường 2 cái màu đen, 3 cái màu đỏ, bên trái là cái mõ gỗ bằng tre, bên phải là cái đèn hột vịt hay còn gọi là đèn Huế Kỳ. Với những người thế hệ trẻ những đồ vật ấy khó hiểu, được ông giải thích cặn kẽ. Ngày xưa những năm 60 thời ông Ngô Đình Diệm người ta lập áp chiến lược tập trung dân làng lại, quê ông là vùng “xôi đậu” ngày Quốc gia, đêm Cộng sản là việc bình thường, vì vậy mỗi nhà đều có một cái mõ bằng tre dùng để gõ mõ báo động cho dân làng biết khi Việt Cộng về, nhằm ẩn nấp, lánh đi. Cái mõ tre như một biểu tượng hòa bình, tránh gây xung đột. Ngày ấy, ở nông thôn còn nghèo khổ, thiếu thốn khi đêm xuống dân làng đốt đèn dầu phộng trên một cái đĩa có cắm ngọn bấc, thường gọi là đèn dầu lạc, ánh đèn leo

lét mau tất và mờ tối. Vì vậy từ ngày Mỹ sang bán dầu hỏa của hãng Shell con sò và cho cái đèn hột vịt để người dân đựng dầu thắp sáng, lúc đó ở nông thôn là một phát minh lớn, là niềm vui khi đêm tối có ánh đèn dầu hột vịt soi tỏ để họ làm việc nhà. Hồi đó người ta thường gọi là cái đèn Huê Kỳ. Còn 5 cái vòng tròn trên tường trong mỗi căn nhà là hình ảnh mà tất cả người dân thời ấy đều không quên, chính phủ chủ trương bình dân học vụ, ở Miền Nam bắt buộc xóa mù chữ toàn dân, họ đến từng nhà điều tra dân số, ví dụ nhà có 5 người 3 người biết chữ và 2 người mù chữ, ban điều tra sẽ lấy lọ mực vẽ vòng tròn trên góc vách nhà, nhà nào có 3 người biết chữ thì 3 vòng tròn đỏ, 2 người mù chữ thì 2 vòng tròn đen, rất đơn giản dễ nhớ và hữu dụng. Khi các liên gia trưởng đến điều tra, đến từng nhà nhìn lên vách thì biết ngay nhà đó bao nhiêu người, mấy người biết chữ, mấy người không. Tất cả những hình ảnh như mô tre, đèn Huê Kỳ, những khoanh tròn trên vách ngày ấy đối với cậu bé con, đã trở thành kỷ vật một thời không quên, đánh dấu một giai đoạn lịch sử đã qua.

Đặng Mậu Tựu là một họa sĩ chuyên vẽ tranh trừu tượng, nhưng riêng cuộc triển lãm “*Quê Nẫu*” ông chọn nhiều những

Góc bếp ngày đã xa

bức tranh thiên về hiện thực để trưng bày. Trong một cuộc trả lời phỏng vấn ông cho biết: “*Tôi vẫn luôn tìm kiếm những thể nghiệm mới ở dòng tranh trừu tượng, nhưng trở về với quê hương lần này, tôi muốn mang về quê mình những gì thân thương, chân thực nhất, chất phác nhất. Bởi tôi sinh trưởng và lớn lên trong sự dịu ngọt của chính cái đời thường, giản dị ấy của xứ Nẫu. Thế nên lần này, với “Quê Nẫu” tôi cố gắng chạm đến nguồn cội trong vẻ thuần khiết*

nhất. Nghệ thuật, với tôi, là một cánh cửa mà tôi có thể gửi gắm chút ưu tư. Quê hương là nơi mà tâm hồn tôi được tắm mát, dung dưỡng. Vậy nên, tôi muốn trình bày với quê hương những gì thuần hậu và giản dị hết mức có thể.”⁽¹⁾

Với Đặng Mậu Tựu, tranh phải có câu chuyện, ở đó lịch sử và văn hóa là những giá trị kết tinh, mỗi bức tranh của ông là một câu chuyện ẩn chứa những suy ngẫm về thế giới mà ông đã thể nghiệm. Chúng ta

có thể thấy hình ảnh lịch sử ấy thông qua bức tranh “*chàng Lía*” một nhân vật xuất hiện trong chuyện kể của bà ngày nhỏ nói về một con người trượng nghĩa, cướp của người giàu chia cho người nghèo, dù sau này ông bị hành hình nhưng dân chúng vẫn yêu thương ông: “*Chiều chiều én liệng Truong Mây/Thảm thương chàng Lía bị vây trong thành...*” hay bức tranh “*Tin vui từ Đông Đô*” ông vẽ hình ảnh Ngọc Hân Công Chúa đang cầm cành Đào mà

vua Quang Trung gửi về cho nàng để báo tin thắng trận.

Nhưng độc đáo nhất là bức tranh “Ngậm ngùi hòn đá trắng chùa Thập Tháp”, mà có nhiều tranh luận về ý nghĩa của bức tranh này. Bức tranh là những nét chém của cây cọ với khối mảng màu lớn xen kẽ sắc vàng và đỏ tía, đó là màu tượng trưng của vua chúa, vương quyền, một góc bên phải là hòn đá trắng, chính giữa có một triện son, phía trên hòn đá trắng là hình ảnh mờ tối của những cái đầu bị chặt phứt. Đằng sau bức tranh này là một câu chuyện bi thương của lịch sử đất nước. Tương truyền, hòn đá trắng ở trước nhà Phương Trượng chùa Thập Tháp chính là hòn đá chém, khách thập phương khi bước vào phải đạp lên hòn đá chém này. Nó là

chứng nhân lịch sử tàn khốc của vương triều Nguyễn Ánh khi chiếm đóng Kinh Đô đã cho chém đầu các triều thần nhà Tây Sơn, không trừ một ai từ già, trẻ, gái, trai. Hòn đá chém gói bao oan hồn đã chết. Truyền thuyết kể cứ đêm đêm hòn đá lại lăn từ cửa kinh thành đến đập cửa các nhà viên quan có mặt trong cuộc hành quyết đẫm máu, phát ra lời đòi mạng thống thiết. Hòn đá oán hồn được dân trong làng và các sư thầy lập đàn cúng kính, cầu siêu. Cuối cùng được đưa về chùa để ngày đêm nghe tiếng kinh kệ để siêu thoát. Hơn 200 năm trôi qua, biết bao vương triều đến rồi đi không một dấu vết, thế nhưng hòn đá trắng vẫn trở trở cùng tuế nguyệt như một chứng nhân lịch sử, ghi lại một thời đã qua. Xúc động trước câu chuyện này, người họa sĩ đã vẽ

lại bức tranh như đồng cảm với nỗi thống khổ của con người, các tội đồ ngày xưa dù ở phía bên này hay bên kia, nó cũng là một kiếp người, là nạn nhân của những vương triều. Theo tôi, cái sáng tạo của bức tranh ở chỗ tác giả đặt hòn đá trắng như biểu trưng của một vương triều, vì vậy ông đã nghĩ ra việc vẽ thêm dấu triện của vua chính giữa hòn đá.

Trong một lần trả lời phỏng vấn, họa sĩ Đặng Mậu Tựu từng thổ lộ: “*Khi một người sinh ra, trưởng thành ở đâu thì những tác phẩm của họ đều bàng bạc những hoài niệm về nơi chốn, nơi họ đã sinh ra và lớn lên. Với riêng tôi, hình ảnh quê hương luôn hiện hữu trong mỗi tác phẩm, luôn thường trực trong con người của mình ... Ký ức ấy, những hoài niệm ấy, khi vẽ cứ hiện về...*”⁽²⁾

Một buổi sáng cuối năm trong phòng tranh vắng lặng tôi được đắm mình vào những sắc màu rực rỡ của tuổi thơ, những sắc màu đậm sâu của hoài niệm, không gian hoài niệm về tuổi thơ của ông, cũng chính là không gian hoài niệm của nhiều người xứ Nẫu. Qua kinh nghiệm sống của tác giả những cảm nhận về cuộc đời được dồn nén lại, nỗi đau nhân thế cũng mang màu triết lý hơn, nó giúp cho người thưởng ngoạn thông qua hội họa hiểu hơn về một thời đã qua.

Cảm ơn ông, cảm ơn người họa sĩ qua tác phẩm của mình đã giúp tôi hiểu hơn về văn hóa, lịch sử của vùng đất tôi đang sống, từ đó cảm nhận sâu sắc hơn, yêu hơn xứ Nẫu của mình.

BM

QUY NHƠN, 31.12.2023

^{(1) (2)} Đặng Mậu Tựu trả lời phỏng vấn của nhà báo Lê Viết Thọ

tre

✓ DỄ ĐỌC   ✓ DỄ THẤY   ✓ DỄ CẮT   ✓ DỄ TÌM

BAOTRÉ
TRÊN BÁO TRÉ

HIỆU QUẢ NHANH CHÓNG
TIẾT KIỆM THỜI GIAN & TÀI CHÍNH

ONLINE TRONG NGÀY · [HTTPS://BAOTREONLINE.COM](https://baotreonline.com)

ĐIỀU CÔ NƯƠNG

Kiểu dễ mặc Mùa Xuân

■ **Kiểu eo peplum bèo nhún nữ tính trở lại ở áo và đầm.** Mặc hợp với quần jeans ống lửng hay fitted jeans vừa vặn. Kiểu mới năm nay là thả eo (drop waist) trên các kiểu đầm. Đồ thả eo đẹp nhất với dáng mảnh mai, ngực và hông nhỏ. Mặc đồ thả eo lơ lơi, nhẹ nhàng thư thái tránh mặc quá vừa vặn.

■ **Blazer quá khổ vẫn thịnh hành,** nhưng bên cạnh đó là sự trở lại của áo blazer, jacket lửng boxy kiểu hộp. Dễ mặc, dễ kết hợp với những món đồ có sẵn trong tủ đồ. Không cần lo phần eo vì có thể mặc ngoài đầm, áo T-shirt, hay áo trong vạt dài hơn blazer, jacket lửng.

■ **Quần capri lửng trở lại phong cách đường phố.** Kiểu capri khỏe khoắn không dài tới giữa bắp chân mà chỉ lửng ngay dưới gối. Dễ mang chung với giày, sandal casual, áo sơ mi button-down quá khổ, ăn mặc theo lối tối giản. Quần cạp cao vẫn phổ biến, thậm chí nhiều kiểu quần còn đẩy lưng quần cao hơn. Mặc quần lửng cao thì phần trên vừa vặn hơn và lộ phần lưng quần để tạo ảo giác chân dài hơn.

■ **Kiểu đồ sheer xuyên thấu** cũng thịnh hành, linh hoạt và mặc thêm lớp kín đáo, không nặng nề khi trời ấm lên. Quan trọng là kết hợp tinh tế về màu sắc và kiểu dáng với món đồ bên trong để nhìn đẹp mà không lộ liễu. Có kiểu dáng gồm sẵn lớp sheer để thêm lựa chọn.

■ Không cần phải quá quiet luxury sang ngấm, mà là những món đồ kinh điển không lộ logo, nhãn mác. Kiểu timeless không theo xu hướng, chất lượng tốt, vừa vặn tinh tế. Đôi khi chỉ là quần tây may đo, với áo T-shirt và đôi giày sneakers đơn giản sang đẹp.

■ **Nhiều sắc, hoa văn, thiết kế floral để mặc xuân**, nhưng điểm nổi bật kỳ lạ là màu đen cũng góp mặt. Đen sang trọng, phá vỡ chút tông sáng, nổi bật. Lựa đồ đen nhẹ nhàng, có thể xuyên thấu sheer hay mềm mại để không quá nặng nề.

■ **Kitten heel** sẽ tồn tại lâu vì chẳng nhiều người muốn đi những đôi hiu cao gót bất tiện. Hợp với mọi thứ từ đầm, quần tây, đồ jeans.

Phạm Thị Thu Thủy, bút danh Phạm Hiền Mây, sinh tại Sài Gòn, giáo viên môn Văn, chuyển sang Quản trị kinh doanh từ 2008 đến nay. Gần đây cô viết một loạt bài tiểu luận về thơ đương đại được nhiều người ưa thích.

Thơ Hiền Mây trên facebook cũng vậy được nhiều bạn tìm đọc. Đặng Tiến, Cao Thoại Châu, Du Tử Lê đều có lời khen tặng khích lệ. Trang thơ này cũng đã có lần nói đến. Phạm Hiền Mây chuyên về thể loại lục bát. Lục Bát Hiền Mây khác với Cung Trầm Tưởng, Viên Linh, Hoàng Trúc Ly ... Đây là một thứ lục bát ngắn gọn, khắc khoải nhưng rất tinh tế và xao xuyến. Thơ vượt lên mọi giới hạn bình thường. Sau đây là một vài bài đặc sắc trích từ thơ Phạm Hiền Mây.

SAO KHUÊ

nhớ anh thôi đã rất thừa mùa đông...

*cuộc tình sương khói mênh mông
vào mây buồn cội trở ngồng tàn mơ
rụng đời muôn nỗi bơ vơ
trắng xương hoa xuống bến bờ không nhau*

*bến bờ ly biệt xưa sau
vô cùng con nước dầu dầu hư vô
nước đưa sóng mộng lô nhô
xô bèo bọt vỡ đáy hồ trăm năm*

*bao lần đông gõ cửa thăm
bấy lần sâu đối gương nằm tưởng quên
nghe da thịt khê gọi tên
lệ thơ đại ướt gối mền hồn nhiên*

*mưa qua mái dột bình yên
ướt mem em giấc đợi phiên muộn đi
đợi ngày lên ngộ cố tri
biết đâu đây dấu xanh rì cỏ khâu*

*niềm hoan lạc nếu bóng câu
mơ xa lìa sẽ nhiệm màu mưa ngừng
tóc dài ngọn hẹn rừng rừng
chờ giây phút được giọng mừng dạ thưa*

*lạnh rồi đừng rót nữa mưa
nhớ anh thôi đã rất thừa mùa đông ...*

phù du yêu người...

ba bữa béo bẫy bữa gầy
trăng hoàng hoa gió lên đây võ toang
bóng soi mặt nước luân loang
động hiu hắt cõi mơ hoang lạnh chìm

động hiu hắt giấc im lìm
ngày nao vàng áo lụa tìm cố nhân
mà nào thấy mộng phù vân
chỉ mê ảo sóng băng khuâng sông dài

bâng khuâng em tóc vai cài
tay gầy anh ngón lùa hoài mệnh mộng
lùa trâm mắt khói hư không
mùa ân ái lập sầu đông mù trời

mi hoen nổi nhớ tôi bởi
mưa cho phố nhỏ đường vời vợi nhau
đường từng chứng kiến lòng đau
tiễn anh là vắng người lau giọt tình

tiễn anh đếm lá hồn mình
trăm năm nuối nhịp yên bình đón đưa
yên bình quên tự nghìn xưa
có đôi riu rít lúc chưa lia bấy

biệt ly từ buổi sum vầy
phù du chim hót lời mây yêu người ...

giữ lời tìm nhau...

đêm lên ngày xuống đôi trời
trăm năm cười khóc nỗi đời hợp tan
vạc tìm bạn giọng gọi khan
muộn chiều con nước chứa chan lệ ròn

muộn chiều ta đón đau lòng
bèo mây biến biệt trôi dòng phù hư
mộng hoài là mộng hồ như
gió qua võ giấc tương tư thành linh

gió qua phai nhạt hương tình
trắng ngơ gác kiếm bóng mình xanh rơi
như từng hai đứa tàn hơi
mà mơ ước vẫn chơi vơi nghìn trùng

mà sinh ly vẫn mịt mù
bước chân cố lý vô cùng xa xôi
môi chờ mãi một lần môi
người chờ mãi một đơn côi miệt mài

bụi hoa xưa đã lên vài
nhánh vàng cỏ tích dốc dài tình nhân
gót mùa đi đã phân vân
cỏ cây chợt đã nghe thân rã rời

buồn sâu kén đã tới bởi
bướm ơi chuyển kiếp giữ lời tìm nhau ...

mị tình

ơi này mị nói cho nghe
tình là cái buổi trời hè gió cao
là cơn nóng nực muốn trao
tay anh cởi giúp nôn nao vạt chờ
áo da mỏng mảnh khép hồ
ơi này mị nói lời nhờ cậy anh
chẳng như tình sáo loanh quanh
sang sông chi để ngày xanh lạc loài
để mưa đông nuối nắng đoài
trắng mơ gió mộng thương hoài nẻo mây
ơi này mị nói giờ đây
tình trong ngoài đã ngất ngây nhớ người
ơi này nguyệt nhú chín mười
nằm nghe suối róc rách cười cở khe
nói anh còn bận chèo ghe
đêm nay bắt sống le le mị tình.

Mục Di Trú và Thăng Tiến Đời Sống do Văn Phòng tham vấn di trú Robert Mullins International đảm trách hằng tuần, nhằm cập nhật tin tức và phát huy kiến thức di trú, rất hữu ích cho quý vị quan tâm đến việc bảo lãnh thân nhân. Chủ đề trên đây cũng được thảo luận trực tiếp trên trang nhà www.rmiodp.com vào mỗi tối thứ Tư, từ 7:00-8:00 giờ, hoặc phát thanh và phát hình 24/24 trên www.facebook.com/rmiodp

LÊ MINH HẢI
SAN JOSE, CA

Hoạt động chiếu khán năm 2023 của Bộ Ngoại Giao Hoa Kỳ

Ngày 28 tháng 11 năm 2023, Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ (DOS) đã phát hành một thông cáo báo chí, nêu bật những kết quả về hoạt động cấp chiếu khán của họ trong tài khóa liên bang 2023 (FY 2023 - từ tháng 10 năm 2022 đến tháng 9 năm 2023).

Số lượng chiếu khán không di dân

Trong năm 2023, DOS đã cấp hơn 10.4 triệu chiếu

khán không di dân trên toàn cầu, gần đạt mức kỷ lục.

Dưới đây là bản tóm tắt về chiếu khán trong năm - tài khóa 2023:

- Cấp gần 8 triệu chiếu khán không di dân cho công tác và du lịch (chiếu khán B1/B2), số lượng chiếu khán B1/B2 được cấp cao nhất kể từ năm 2016.

- Duyệt xét số lượng chiếu khán du học sinh (chiếu khán F-1) cao nhất kể từ năm 2017, với tổng số hơn 600,000 chiếu khán du học sinh; Ấn Độ được cấp kỷ lục hơn 140,000; gần 40,000 chiếu khán cho

sinh viên Châu Phi, trong đó gần 10,000 chiếu khán cấp cho sinh viên Nigeria.

- Giúp giải quyết tình trạng thiếu lao động ở Hoa Kỳ trong lĩnh vực nông nghiệp, và các lĩnh vực khác cần lao động thời vụ hoặc tạm thời, bằng cách cấp 442,000 chiếu khán, cao nhất mọi thời đại cho lao động tạm thời và thời vụ.

- Cấp 590,000 chiếu khán không di dân cho người lao động và giám đốc điều hành có tay nghề cao để làm việc cùng các chuyên gia Mỹ, đặc biệt là trong một số lĩnh vực quan trọng nhất của Hoa Kỳ,

bao gồm trí tuệ nhân tạo và chăm sóc y tế.

- Cấp khoảng 365,000 chiếu khán không di dân cho các thành viên phi hành đoàn và vận chuyển để cung cấp các dịch vụ thiết yếu nhằm duy trì chuỗi cung ứng và vận chuyển toàn cầu.

Hoạt động chiếu khán của Bộ Ngoại Giao có thể có tác động sâu sắc đến nền kinh tế Hoa Kỳ, vì du khách quốc tế đóng góp khoảng 239 tỷ Mỹ kim và hỗ trợ khoảng 9.5 triệu việc làm cho Hoa Kỳ hàng năm.

Năm 2100 nước Mỹ sẽ già hơn, đa dạng hơn

Đến cuối thế kỷ này, dân số Hoa Kỳ sẽ giảm nếu không có lượng di dân đáng kể. Người già sẽ đông hơn trẻ em. Cư dân gốc Tây Ban Nha sẽ chiếm hơn 50% dân số.

Những dự đoán này có thể giúp Hoa Kỳ chuẩn bị cho sự thay đổi, bằng cách ước lượng nhu cầu chăm sóc sức khỏe cho người cao tuổi và cung cấp cái nhìn thấu đáo về số lượng trường học cần được xây dựng.

Cục Điều tra Dân số đưa ra 3 dự đoán khác nhau cho 80 năm tới.

1. Nếu tỷ lệ di dân thấp, đến năm 2100, dân số Hoa Kỳ sẽ giảm từ 333 triệu xuống còn 319 triệu.

2. Với mức di dân trung bình, dân số sẽ tăng lên 365 triệu người vào cuối thế kỷ này.

3. Với lượng di dân cao, dân số có thể đạt 435 triệu người vào năm 2100.

Với mức di dân trung bình, đến năm 2029, sẽ có 71 triệu cư dân Hoa Kỳ từ 65 tuổi trở lên và 69 triệu cư dân dưới 18 tuổi. Có nghĩa là chỉ có khoảng 60% dân số ở độ

tuổi lao động và họ sẽ phải trả phần lớn thuế cho An Sinh Xã Hội và Medicare. Đến năm 2050, cư dân da trắng, không phải gốc Tây Ban Nha sẽ chiếm chưa đến một nửa dân số. Người gốc Châu Á sẽ vượt qua người gốc Tây Ban Nha để trở thành nhóm người di dân lớn nhất.

Theo Cục Điều tra Dân số, dân số Hoa Kỳ dự kiến sẽ giảm sau năm 2080. Di dân sẽ đóng một vai trò quan trọng trong số lượng dân số Hoa Kỳ.

LMH

Nhà thuốc tây nào cũng bày đầy các loại thuốc cảm, hứa hẹn sẽ giúp bạn giảm nghẹt mũi, ho và đau nhức cơ thể. Nhưng vào tháng 9 năm 2023, ban cố vấn của Cơ quan Quản lý Thực phẩm và Dược phẩm đã tuyên bố rằng thuốc thông mũi phenylephrine (một thành phần thường thấy trong các loại thuốc cảm lạnh bán tự do như DayQuil và Sudafed PE) không có hiệu quả khi uống qua đường miệng.

Nhưng các sản phẩm được trình bày sau đây - kết hợp với việc nghỉ ngơi và uống nhiều nước - có thể giúp bạn bớt nghẹt mũi và đau nhức. Ngoài ra, hãy thử sử dụng thuốc xịt mũi steroid như fluticasone; hoặc, để trị ho, dùng dextromethorphan (thuốc giảm ho bán tự do).

Để trị cảm lạnh

Ibuprofen

Tình trạng viêm và đau nhức cơ thể xảy ra khi cơ thể bạn chống lại nhiễm trùng. Dùng ibuprofen làm giảm sưng tấy ở đường mũi và giúp bạn bớt đau nhức hơn. Một chai 100 viên có giá khoảng \$3 tại các tiệm thuốc.

Máy giữ ẩm (humidifier)

Máy tạo độ ẩm phun sương mát trong phòng ngủ có thể giúp làm co lại xoang mũi bị sưng, bạn sẽ dễ thở hơn. Máy tạo độ ẩm cho phòng nhỏ hiệu Levoit Dual 200S Smart (\$55) là sản phẩm có hiệu suất cao nhất trong các thử nghiệm. Nó cũng chạy rất êm và tiết kiệm năng lượng.

Mật ong

Thêm một hoặc hai muỗng cà phê mật ong vào trà thảo dược sẽ giúp làm dịu cơn đau họng; hơn nữa, mật ong cũng có thể làm dịu cơn ho. Bạn nên uống mật ong khoảng một giờ trước khi đi ngủ.

Nồi neti

Sử dụng bình neti giúp giảm nghẹt mũi bằng cách dẫn dung dịch nước muối vào một lỗ mũi và để nước chảy ra lỗ mũi bên kia. (Luôn sử dụng nước cất). Bình neti cũng có thể cải thiện các triệu chứng như sổ mũi và chảy nước mũi. Nồi SinuCleanse Soft Tip Neti Pot có giá \$10.

ĐOÀN XUÂN THU
MELBOURNE

Ca dao là câu hát để ru con, ru em. Phải cho thằng nhỏ dễ ngủ, sợ thằng nhỏ khóc lồi rún, nên giai điệu của lời ru phải trầm bổng; phải có vần, phải có điệu theo thể thơ lục bát hoặc song thất lục bát. Hai cái thể thơ này, Má hoặc Chị ngân nga và giữ giọng ru theo nhịp võng. Ru liên tù tì ắt phải thuộc hàng trăm câu ca dao chép đây cả cuốn tập trăm trang. Chỉ ngưng ru khi Má hoặc Chị nghe tiếng thằng nhỏ khò khò. Thấy cái miệng nó mút chụt chụt như đang bú tí. Hai là ý nghĩa phải thâm sâu nhưng lời ru lại ngắn ngủn nên đôi khi làm mình khó hiểu. Một trong những câu lời ít, ý nhiều là: *“Đèn nào cao bằng đèn Châu Đốc.”*

Gió nào độc bằng gió Gò Công. Thổi trận gió Đông lạt vợ xa chồng. Nằm đêm nghĩ lại nước mắt hồng tuôn rơi”

“Đèn nào cao bằng đèn Châu Đốc? Châu Đốc với Thất Sơn, 7 núi: Núi Cấm, Núi Sam, Núi Ông Két, Núi Ngọa Long, Núi Tượng, Núi Cô Tô, Núi Nước. Châu Đốc thuộc đồng bằng sông Cửu Long nhưng lại có núi. Có núi thì thế đất ắt phải cao. Nên đèn nào cao bằng đèn Châu Đốc thì bà con mình hiểu được rồi.

Nhưng gió nào độc bằng gió Gò Công? Gò Công ở đâu? Và gió Gò Công sao độc dữ vậy? Nằm về phía đông, Gò Công cách Mỹ Tho 35 km. Về phía nam, Gò Công cách Sài Gòn 60 km. Vào

năm 2022, dân số Gò Công khoảng 151,937 người. Theo Nghị định ký ngày 20 tháng 12 năm 1899, Toàn quyền Đông Dương đổi tất cả các hạt tham biện thành tỉnh từ ngày mùng 1, tháng Giêng, năm 1900. Hạt tham biện Gò Công thành tỉnh Gò Công. Tỉnh lỵ Gò Công đặt tại làng Thành phố, vốn là hai làng Thuận Tắc và Thuận Ngãi nhập lại.

Còn gió độc Gò Công, ta biết qua một câu ca dao đau đớn khác: *“Gặp đây mới biết em còn. Hồi năm bão lụt, anh khóc mòn con người”* Năm bão lụt là năm 1904. Bão từ Biển Đông đổ bộ vào Gò Công theo dương lịch là ngày Chủ Nhật mùng 1 tháng Năm. Theo âm lịch là ngày 16 tháng 3 năm Giáp Thìn. Báo chí thời đó viết rằng: *“Rằm tháng 3 dương mùa khô hạn, ruộng đồng nứt nẻ bồng trời nộ cuồng phong, mây đen bao phủ từ 10 giờ sáng đến chạng vạng. Hơn 5 giờ chiều: bồng xoay chiều gió từ phương Đông ào ào xô gãy cây và tróc gốc, vách nhà đổ xiêu. Lá cây, lá lợp nhà tốc bay tứ tung, cây cối nằm la liệt. Rương xe, thùng bông, mái lơn. Thuyền chài, cối giã, chạy bôn trên đồng. Xác người, xác thú chập chồng. Sóng dồi*

Bão lụt năm Giáp Thìn (1904) tại Gò Công - ẢNH TƯ LIỆU

rêu dập, vun giồng lấp khe”

Định Tường và Gò Công thời đó, hơn 60% nhà dân bị sập trong có hơn 80% súc vật chết và trên 5,000 người chết. Đầu xóm nghe tiếng cửa cây đóng quách, giữa xóm càn càn tiếng niêm hòm. Chết nhiều đến nỗi thiếu hòm thiếu ván để đóng quách mà chôn, thật rùng rợn kinh hoàng. “Rủ nhau dập xác cho liền. Gặp đầu chôn đó, chớ hề ai khiêng. Thân chết chôn rồi đã yên. Còn người sống sót gạo tiền đâu ăn?”

Bão tàn phá Gò Công rồi tới Tân An. Gió thổi mạnh nhất vào 7 giờ đêm. Lần đầu tiên cục mưa đá to bằng cái hột gà rơi tại Tân An. Nước sông Vàm Cỏ Tây, Bảo Định, kinh Lính Tập dâng lên, nhiều người chạy không kịp, bị nước cuốn trôi. Dân chúng chạy đến trú ở dinh chủ tỉnh và tòa bố. 7 giờ sáng ngày 17 tháng 3 âm lịch, mưa tạnh, nước rút lần lần. Quang cảnh thật điêu tàn, tất cả các nhà lá đều sập, các cây keo, cây me tróc gốc.

Còn Sài Gòn? Theo Nam Kỳ tuần báo, số 85, ra ngày mùng 8 tháng 6 năm 1944, bài “Trận bão năm Thìn”. Hôm ấy cũng đúng vào ngày bầu cử hội đồng thành phố. Chiều hôm trước là ngày khánh thành tuyến xe lửa Sài Gòn - Gò Vấp.

Bão lụt năm Giáp Thìn (1904) tại Sài Gòn - ẢNH TƯ LIỆU

Buổi sáng mùng 1 tháng 5 năm 1904, từ 7 giờ 55 cho đến 12 giờ, Sài Gòn mưa lâm râm. Đến 1 giờ, gió thổi mạnh; đến 3 giờ, gió càng dữ dội. Lúc đầu, trời chỉ có giông, lần hồi vừa giông vừa mưa đến mức như trút nước...

Ông Nguyễn Liên Phong làm thơ “Nam kỳ phong tục như vật diên ca”:
Năm Thìn rủi mắc cơn giông bão. Dựng lại bằng xưa cũng phước trời. Gò Công xiết mấy hư hao. Trời sanh trời dưỡng biết sao mà phòng?”

Trước thiên tai cuồng loạn giết cả hàng ngàn người, ông bà mình đôi phần được an ủi khi chứng kiến tình người trong bão lụt. Nhà cổ Đốc Phủ Hải, thị xã Gò Công nhờ xây cất kiên cố nên trụ vững. Nhà ngói của ông Lộ Công Tập ở làng Long Thuận, 5 căn nền lót gạch tàu mới cất nên rất chắc chắn. Nền

gần 400 người bị tai ương, sập nhà cửa đã về 2 nhà nầy xin ở tạm. Ông Lộ Công Tập gom hết quần áo trong nhà đem cho dân mà cũng không đủ. Cơm nấu bằng cháo lá sen hết cháo này tới cháo khác.

Cái đạo đức lá lành đùm lá rách; làm phước đặng phước của ông bà mình tỏ rạng như vầng nguyệt chớ không tàn ác như Hội đồng Thăng của soạn giả VC Tư Trang quá dóc trong tuồng cải lương Đồi Cô Lựu

Rồi hàng năm, cứ tới ngày 16 tháng 3 âm lịch, dân Mỹ Tho và Gò Công hợp nhau giỗ hội. “Tháng ba mười sáu lai niên. Cũng trùng một bữa, đậu tiên cúng chung”

Thiên tai kinh hoàng đó xảy ra cách nay 120 năm nên khẩu ngữ của bà con mình có nói: “Ồi!

Chuyện hồi năm Thìn bão lụt tới giờ, ai mà nhớ!” Dù những người sống sót trong thiên tai kinh hoàng đó giờ già cả, chết hết rồi. Nhưng bà con mình, trong đó có tui, vẫn nhớ gió độc Gò Công qua lời ru, bài thơ, bài báo, câu chuyện truyền miệng từ đời này sang đời khác.

Theo âm lịch, cứ 60 năm, năm Giáp Thìn đảo lại. Năm Giáp Thìn, 1964, lúc đó đời đã có em, Miền Tây mình bị lụt lớn. Thế nên bà con cho là tại năm Thìn nên con Rồng hút nước Biển Đông phun xuống làm quê mình chìm trong bão lụt.

Những người con của Gò Công bị gió độc CS năm Ất Mão 1975 làm lạc quê người. Năm 2024, năm Giáp Thìn chúng ta cảm xúc nhớ về quê cũ.

ĐXT

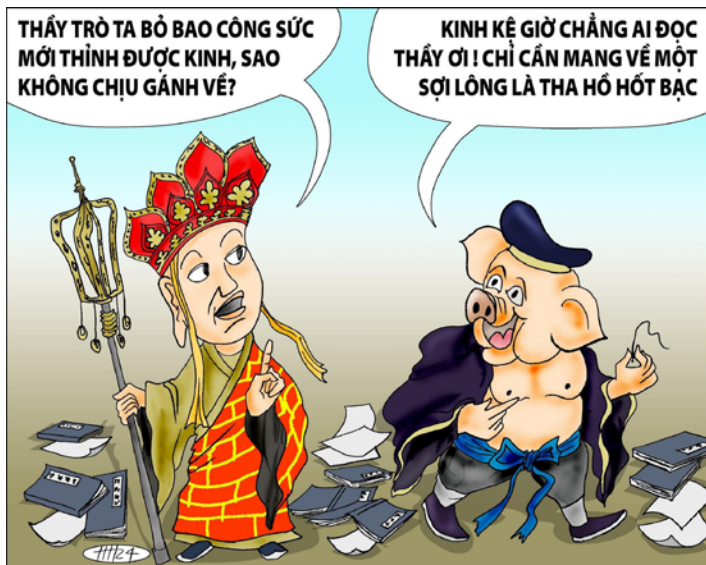
DU FACE

LTS: Facebook là một mạng xã hội (social networking service) phổ biến rộng và có tầm ảnh hưởng rất lớn trên thế giới ngày nay. Ngoài khía cạnh giải trí, xả stress, giao lưu, lưu giữ nhật ký... Facebook còn được sử dụng như một phương tiện hiệu quả trong những cuộc cách mạng làm thay đổi tình hình thế giới. Hiện nay Facebook là một trong những lối thoát quan trọng để những trí thức, nhà báo, văn nghệ sĩ có khuynh hướng tự do đang sống tại Việt Nam cất lên tiếng nói của họ.

“FACEBOOK CÓ GÌ NGỘ” chọn lọc và giới thiệu với quý độc giả những ý kiến (comment) dí dỏm, tếu táo của cư dân trang mạng này và giữ nguyên văn cách thể hiện của họ.

Chúng tôi xin phép các tác giả trên Facebook được trích lại và chân thành cảm ơn.

BBT Trẻ

Bao nhiêu kinh kế sao bằng cọng lông?

TỪ FACEBOOK LA THANH HIỂN

Tôi vô tình làm rơi một chiếc gối xuống mái nhà bên dưới từ trên ban công. Mấy hôm sau nhìn lại thì phát hiện không ngờ chiếc gối đó lại trở thành nhà của một chú mèo lạ rồi. Thì ra có đôi lúc, sự vô tình lỡ ý của chúng ta cũng có thể trở thành niềm hạnh phúc nho nhỏ cho người khác.

TỪ FACEBOOK ĐÌNH HOÀNG

Đôi khi bạn lại là sự ngưỡng mộ của một ai đó

TỪ FACEBOOK JIRI

“Hãy cho tôi một điểm tựa, tôi sẽ nhắc bóng trái đất lên” là câu nói nổi tiếng của Archimedes (287-212 trước Công Nguyên). Ông là một nhà toán học, nhà vật lý, nhà phát minh huyền thoại người Hy Lạp. Hình của Archimedes được in ở mặt trước của Huy chương Fields, giải thưởng danh giá được coi là “Nobel Toán học” (vì giải Nobel không bao gồm lĩnh vực toán học), được Hiệp hội Toán học quốc tế (IMU: International Mathematical Union) trao 4 năm một lần cho những nhà nghiên cứu nổi bật.

Ơ-rê-ca (Eureka, nghĩa tiếng Việt là “tìm ra rồi”) là một giai thoại nổi tiếng về cách ra đời của “lực đẩy Archimedes” và của mục.. này.

Hiện đại, hại... nhau

Trái với các loại loa lan tỏa âm thanh một cách hào phóng và ồn ào thì nhân loài cũng tạo ra một món đem âm nhạc tới người nghe một cách thanh lịch vô cùng đó là tai nghe.

Các nhà nghiên cứu lịch sử đã gặp khó khăn khi muốn tìm ra cha đẻ chiếc tai nghe đầu tiên, có nhiều thông tin cho rằng tai nghe được ra đời từ những phát kiến của khoa học gia Thomas Edison. Chỉ biết cái tai nghe đầu tiên được ra đời cách đây hơn 140 năm, chính xác là vào năm 1881. Tai nghe tổ tiên này có hình hài như những cái ống tai biết phát ra tiếng, được đeo trên cổ người sử dụng và nặng khoảng 4.5 kg (nhìn giống như đeo cái cát sét trên vai).

Năm 1895, các tín đồ âm nhạc có thể thưởng thức những giai điệu đến từ nhà hát một cách thoải mái tại nhà nhờ có hệ thống điện tín. Dịch vụ “thượng lưu” này sẽ thông qua một chiếc tai nghe có hình dáng giống ống nghe phổi của bác sĩ.

Vào năm 1910, một người tên Nathaniel Baldwin đã chế tạo ra những mẫu tai nghe hiện đại đầu tiên trong chính nhà bếp của ông. Mẫu tai nghe có cấu tạo gồm 2 bên tai và headband này được bán cho quân đội để làm thiết bị liên lạc tuy nhiên số lượng hoàn thành rất chậm, chỉ khoảng 10 chiếc 1 lần, do

Baldwin phải tự lắp ráp bằng tay từ đầu đến cuối. Phía quân đội muốn mời Baldwin đến làm việc tại một cơ sở lớn hơn nhưng ông không chịu, Baldwin không đăng ký bằng sáng chế cho chiếc tai nghe vì ông nghĩ “thật mất mặt khi đăng ký sáng chế một thứ đơn giản như vậy”.

Vào năm 1924, Eugen Beyer thành lập hãng Beyerdynamic GmbH và năm 1937 ông đã chế tạo được chiếc headphone DT 48 - tai nghe điện động đầu tiên trên thị trường. Cho đến thời điểm hiện tại, trải qua nhiều cải tiến nhưng mẫu tai nghe này vẫn rất ăn khách.

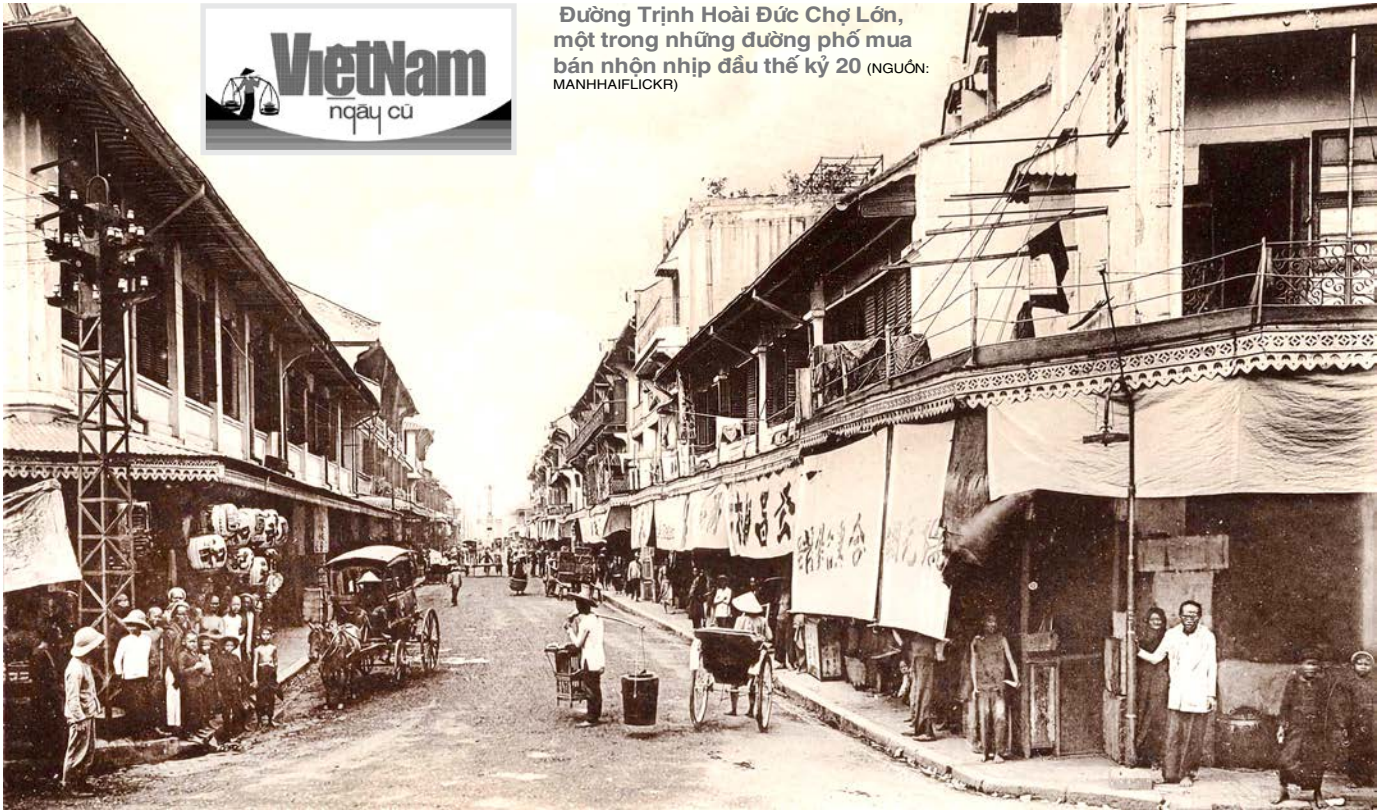
Tới tận những năm 70, những chiếc tai nghe vẫn còn nặng đến 1 hoặc 2kg, đến khi Sony trình làng chiếc máy nghe nhạc bỏ túi Walkman, lúc đó thị trường mới đột ngột đòi hỏi những chiếc tai nghe nhỏ gọn cho nhu cầu bỏ túi.

Từ 4.5 kg, tai nghe đã trở thành một thiết bị nhỏ gọn chứa đựng những thành tựu công nghệ tiên tiến nhất: giảm tối đa độ ồn và tiếng động xung quanh người nghe, giảm độ méo trong kết nối giữa nó và thiết bị nguồn, tạo ra thứ âm thanh trung thực nhất có thể. Chỉ cần một cặp tai nghe tí hon mà từ bên kia bán cầu cũng có thể nghe lên tin quân sự ở bên này một cách rõ mồn một ...

Đường Trịnh Hoài Đức Chợ Lớn, một trong những đường phố mua bán nhộn nhịp đầu thế kỷ 20 (NGUỒN: MANHHAIFLICKR)

Hoa kiều Chợ Lớn

Người Hoa trốn nạn bắt bớ của triều đình bản xứ di cư đến xứ ta cách nay hơn 200 năm. Qua bao thế hệ và các cuộc chỉnh đốn quốc tịch của chính quyền mỗi thời kỳ vì lợi ích quốc gia, đã không còn là người Hoa nữa. Người gốc Hoa hiện tại gần như đã bị đồng hoá với người Việt.

TRANG NGUYỄN

Người Hoa làm chủ, kinh doanh thương mại

Nhà văn Sơn Nam viết trong Bến Nghé xưa: “Chợ Lớn là thuộc địa của người Hoa, đa số người Pháp ở Đông Dương đều nhìn nhận như thế. Chính quyền Pháp dung túng cho họ theo sinh hoạt riêng, ưu đãi hàng chia để trị; đứng ra là dựa vào thế lực, vào tổ chức, óc thực dụng của tư sản thương nghiệp và mại bản người Hoa để khống chế giới điền chủ Việt đang lúng túng và giới tư sản Việt đang trở mình”.

Bối cảnh lịch sử xã hội của

người Hoa trong thời Pháp thuộc là thế. Họ có quyền, có thế lực, có tiền của và đầy rẫy sự kỳ thị với người Việt. Ngay cả những công việc lao động ở những công đoạn quan trọng trong sản xuất hàng hoá như thợ mộc, thợ hồ, thợ máy, thợ tiện... đều ưu tiên dành cho người Hoa. Người Việt đơn thuần làm những công việc khuân vác ở bến tàu, kéo xe, công nhân hăng xuống, lao công dưới quyền điều khiển của cai thầu người Hoa. Việc buôn bán nhỏ lẻ cũng bị người Hoa thao túng, làm ăn theo phường hội với mục đích kèm hãm sự phát triển của

tầng lớp dân nghèo.

Tôi có đọc bài tản văn Nước Tàu muôn thuở của nhà văn Bình Nguyên Lộc viết khoảng cuối thập niên 1950 khi Pháp đã rời khỏi Đông Dương. Ông nghe người bạn Pháp từ Paris mới sang Chợ Lớn trước khi Pháp đầu hàng, hãnh diện nói rằng: “Chúng tôi đã nhốt nước Tàu trong Chợ Lớn”. “Cứ nghe theo ông ấy, bạn vào Chợ Lớn sẽ thất vọng ngay vì không thấy nước Tàu đâu cả. Ngày nay lại càng không thấy hơn, vì người mình đã ở xen rất đông với người Trung Hoa từ

lúc chiến tranh”.

Suy cho cùng, lời nói của ông bạn người Pháp mà nhà văn Bình Nguyên Lộc nhắc đến, là sự cường điệu một phần nào đó trong việc cai trị của người Pháp lúc đương thời. Bởi ý của Bình Nguyên Lộc là muốn nói đến nước Tàu muôn thuở theo nghĩa đen với bản sắc độc nhất vô nhị của nó, “chứ không phải lai căng mà trong đó người ta ăn vi cá mà uống Cỏ-nhắc (Cognac), không kể những tiểu thư mặc áo Thượng Hải mà nói tiếng Áng-lê”.

Người Việt sống ở Chợ Lớn nhiều hơn người Hoa

Ý nghĩa đơn thuần của hình ảnh nước Tàu ở Chợ Lớn làm sao có được đây? Nhìn lại Chợ Lớn của những năm cuối thế kỷ 19, người Hoa sinh sống tại khu vực này có gần 42 ngàn người, trong khi đó người Việt sống lẫn lộn đến gần

Toà Thị Chánh thành phố Chợ Lớn đầu thế kỷ 20 (NGUỒN: MANHHAIFLICKR)

đôi, đó là chưa kể 20 ngàn người sống bồng bềnh trên những chiếc ghe thương hồ ở các bến sông bến cảng. Người Việt đông hơn nhưng lại là những dân đen lao động tay chân nặng nhọc. Các trường học của người Tàu trong Chợ Lớn đều dạy tiếng Hoa, tiếng Pháp, nào có một ngôi trường thuần Việt của người xứ mình. Thế cho nên mới nói, Chợ Lớn là lãnh địa của người Hoa. Những sinh hoạt đời sống ít nhiều đã

thay đổi với văn minh Âu Tây mà thực chất là của người Pháp. Ngoại trừ những ngôi chùa, cổ miếu còn mang hình ảnh của nước Tàu muôn thuở.

Hình ảnh nước Tàu trong tâm tưởng của Bình Nguyên Lộc là những khu vực ngoại vi của Chợ Lớn khi còn chưa phát triển thành đô thị. Chẳng hạn bến Bình Đông. “Khi qua khỏi 2 cây cầu sắt cao như nhà lầu, bạn sẽ có ảo tưởng rằng bạn đi du

lich ở đồng quê Trung Hoa. Những nông dân ở đây có bóng dáng kỳ lạ. Họ đội những chiếc nón mây có khoét lỗ ở giữa để lòi tóc ra nếu người đội là phụ nữ, và để lòi cái sọ trọc ra nếu người đó là đàn ông con trai. Họ gánh những thùng thối có gắn ống tre bên hông, tay đẩy nghiêng thùng, chân đi dãi theo những vồng cải”.

Khu vực Bình Đông nguyên là vùng đất làm rẫy chuyên trồng cải còn sót lại của một vùng đất rộng lớn gần kề đó do mở rộng đô thị kéo dài từ Sài Gòn đến Chợ Lớn đã hình thành từ xưa. Thời Pháp mới đến đã có con đường thiên lý đi về miền Tây. Ruộng rẫy khắp nơi, Chợ Rẫy là nơi tập trung buôn bán rau cải của người Hoa từ bao năm trước cho đến khi mảnh đất này trở thành bệnh viện Hôpital Municipal de Cholon (Bệnh viện thị

Chợ cá của người Hoa Chợ Lớn ngày xưa (nay là Bưu điện quận 5) (NGUỒN: MANHHAIFLICKR)

xã Chợ Lớn) vào đầu thế kỷ 20 (Bệnh viện Chợ Rẫy ngày nay).

Hình ảnh nông thôn lọt giữa Sài Gòn Chợ Lớn đẹp như một bức tranh thôn dã hiện hoá của gần 200 năm trước, không có đấu tranh giành miếng cơm, tấm áo như những ngành nghề lao động khác của một đô thị tập trung dân cư. Những thị dân là những người Hoa, người Việt, người Miên sống trộn lẫn nhau, khác biệt về văn hoá, tập tục, khác biệt về ngôn ngữ. Nói là như vậy, nhưng con người sống ở đây vẫn buộc phải chịu sự ảnh hưởng ít nhiều, đặc biệt về ngôn ngữ bắt đầu pha loãng, hoà trộn nửa nạc nửa mỡ trong sinh hoạt hằng ngày.

Trở lại điều muốn nói, người Hoa đầu phải đến thời Pháp thuộc mới có được nhiều ưu đãi trong làm ăn kinh tế. Từ thời Hậu Lê cho đến gần nhất thời Gia Long, người Hoa được miễn lao dịch, không phải đóng thuế thân, cho phép dễ dàng làm ăn buôn bán, cho phép thành lập bang hội. Khi người Pháp vào Sài Gòn, họ vẫn tiếp tục nhận được những ưu đãi đó, thế lực Hoa kiều càng thêm mạnh. Và đầu chỉ ở Chợ Lớn, Sài Gòn là nơi làm ăn buôn bán thuận lợi ngay từ lúc ban đầu. Nhìn lại Sài Gòn vào đầu thế kỷ 20, có hơn 13 ngàn người

Bến Lê Quang Liêm cách nay hơn trăm năm (ẢNH: BUU THIẾP)

Hoa tập trung xây nhà, cửa hiệu lớn nhỏ buôn bán hàng xuất nhập cảng, thậm chí tiệm ăn, tiệm chạp phô, quán mì hủ tiếu, cơm cúng đều là của người Hoa. Do vậy, người mình khi nhìn về người Hoa Sài Gòn Chợ Lớn nói riêng, người Hoa ở Việt Nam nói chung đều đánh giá, người Hoa giỏi làm ăn buôn bán.

Giải pháp quốc tịch cho Hoa kiều

Nhìn lại giai đoạn đầu sau khi Pháp rút quân tại Đông Dương hay trước đó khi Pháp quay lại sau cuộc Cách mạng tháng Tám tại miền Bắc. Từ năm 1945, các bang hội người Tàu, trường học người Tàu bị giải tán. Ở miền Nam sau khi chia đôi đất nước năm 1954, chính quyền Ngô Đình Diệm nhanh chóng thực thi chỉ dụ về Bộ Luật quốc tịch Việt Nam vào cuối

năm 1955. Điều 12 ghi rõ: “Con chính thức, mà mẹ là người Việt Nam, và cha là người Trung Hoa, nếu sinh đẻ ở Việt Nam thì là người Việt Nam”. Vài tháng sau, Bộ luật Quốc tịch quy định thêm: “Hoa kiều sinh tại Việt Nam sẽ là người Việt Nam, bắt buộc phải khai nhận quốc tịch Việt Nam và làm căn cước, nếu không có thể xin hồi hương trước ngày 31/8/1957”.

Đây được xem là đòn giáng mạnh dứt khoát vấn đề quốc tịch của Hoa kiều của Thủ tướng Ngô Đình Diệm mà bấy lâu được hưởng quy chế ưu đãi trong kinh doanh. Ngoài ra các quyết định kèm theo bắt buộc các tên cơ sở thương mại, văn hoá, văn bản phải viết bằng tiếng Việt. Cũng như quy định các ngành nghề người ngoại quốc nói chung (trong đó có Hoa kiều không phải

quốc tịch VN) không được hoạt động như: Buôn bán cá và thịt, tạp hoá, than củi, xăng dầu, cầm đồ, vải sô, sắt thép, xay lúa, ngũ cốc, vận tải, môi giới. Tính tới thời điểm này, Chợ Lớn còn khoảng 2 ngàn người không nhập quốc tịch.

Người bạn lớn tuổi của tôi nhớ lại vào thời gian này, các văn phòng hành chánh của chính quyền ở khu vực Chợ Lớn đều có tấm bảng ghi chữ to để ngay cửa: “Người Việt phải nói tiếng Việt”. Bởi tuy hầu hết Hoa kiều đã nhập tịch VN, nhưng khi đi làm giấy tờ vào cơ quan công quyền đều xí xô tiếng Tàu. Ngày nay thì khác rồi, có người Hoa nào không nói và viết tiếng Việt. Người Việt đã hoàn toàn đồng hoá người Hoa tại Chợ Lớn nói riêng và cả nước nói chung.

TN

<https://baotreonline.com>

nội dung phong phú, đa dạng với sự cộng tác của những cây viết tài năng và xuất sắc trên khắp thế giới trong mọi đề tài, mọi lãnh vực....

muốn nhận báo miễn phí mỗi tuần (bản pdf), xin email cho

baotrehaingoai@gmail.com

Lịch hoa anh đào năm 2024 ở Nhật

Nhật Bản đưa ra dự báo đầu tiên về thời điểm hoa anh đào bắt đầu nở trong năm 2024.

Ngày 10/1, Cơ quan Khí tượng Nhật Bản (JMC) cho biết, đợt hoa anh đào nở sớm nhất dự kiến sẽ là ở thành phố Kochi trên đảo Shikoku vào ngày 18/3. Hoa được dự báo sẽ nở rộ 8 ngày sau đó.

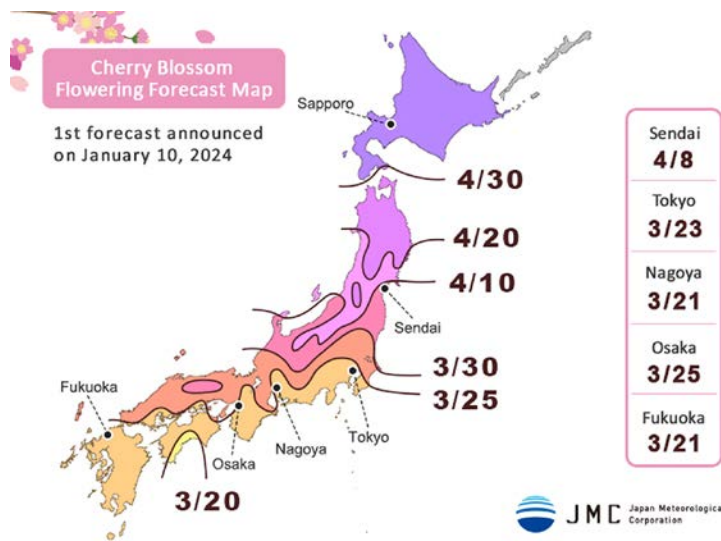
Tiếp theo là các thành phố Fukuoka và Nagoya, nơi hoa anh đào dự kiến nở vào ngày 21/3. Hoa sẽ nở rộ vào ngày 30/3 ở Fukuoka và ngày 31/3 ở Nagoya.

Tại thủ đô Tokyo của Nhật Bản, hoa anh đào dự kiến nở vào ngày 23/3 và nở rộ 7 ngày sau đó. Dự báo tương tự được đưa ra cho Kyoto.

Tại Osaka, ngày hoa nở và nở rộ dự kiến lần lượt là ngày 25/3 và ngày 1/4.

Xa hơn về phía Bắc, thời điểm hoa anh đào nở ở Sapporo trên

Dự báo
hoa anh
đào 2024 -
NGUỒN NIPPON.
COM

đảo Hokkaido là ngày 2/5 và nở rộ 4 ngày sau đó.

JMC cho biết sẽ cung cấp thêm thông tin kịp thời trong bản cập nhật tiếp theo vào ngày 25/1.

Mùa hoa anh đào nở rộ ở Nhật Bản thường là từ cuối tháng 3 đến đầu tháng 4. Ở những vùng lạnh hơn của đất nước, đặc biệt là ở phía bắc, mùa hoa anh đào

đến muộn hơn.

Hoa anh đào ở Nhật Bản nở rộ nhất khoảng một tuần sau khi bắt đầu nở.

Các dự báo dựa trên việc quan sát và theo dõi những cây anh đào Yoshino, phổ biến ở khoảng 1,000 địa điểm ngắm hoa anh đào trên khắp nước Nhật.

DH - THEO TRAVELNHATBAN

NGUỒN PRINCESS CRUISES

Ngừa da khô vào mùa đông

BẢO SƠN

Nhiệt độ thấp và gió lạnh mùa đông dễ dàng lấy đi độ ẩm của da, làm da bị khô, ngứa, nứt, nổi mẩn, viêm và có khi chảy máu. Cho dù ở trong nhà suốt mùa đông, da cũng vẫn bị ảnh hưởng nặng vì máy sưởi hoạt động để giữ ấm đồng thời cũng sẽ hạ thấp ẩm độ trong nhà và làm da khô hơn. Dưới đây là vài điều cần làm để ngăn ngừa da khô.

1. Thường xuyên giữ độ ẩm da. Da người lớn tuổi rất dễ bị mất nước, gây hậu quả khó chịu. Vì vậy cần phải giữ ẩm da thường xuyên trong mùa đông. Mặc dầu lotion có thể giảm khô da, nhưng người già nên sử dụng loại kem giữ ẩm đặc hơn, hoặc loại dầu giữ ẩm (ointments). Vaseline giữ ẩm tốt nhất, nhưng gây cảm giác rít khó chịu.

2. Che chắn da cẩn thận. Da trên bàn tay và bàn chân dễ bị khô bong bởi không khí lạnh. Cũng đừng quên che kỹ tai, cổ, và mặt. Mặc quần áo ấm, và mặc thêm bên ngoài một lớp quần áo cách nhiệt để cản gió lạnh. Mặc cách này sẽ ngăn ngừa được các vết nứt trên da gây đau và lâu lành.

3. Uống nhiều nước. Người ta thường nghĩ rằng cơ thể chỉ cần nhiều nước vào mùa nóng, nhưng đừng quên uống nước khi trời lạnh. Uống nhiều nước sẽ giúp tăng độ ẩm trên da. Nếu thấy nước tiểu bị vàng nhiều, đó là do uống nước không đủ.

4. Dùng kem chống nắng. Đừng nghĩ là kem chống nắng chỉ dùng cho mùa hè, chúng còn đặc biệt hữu dụng khi trời đổ tuyết. Các tia tử ngoại trong ánh sáng mặt trời chiếu vào tuyết sẽ phản hồi lại và gây tổn hại da ngay cả khi trời u ám hay có mây.

5. Tắm nước ấm. Tắm nước nóng vào mùa đông mang lại cảm giác thật dễ chịu. Nhưng dội nhiều nước nóng sẽ tẩy đi lớp ẩm và lớp dầu tự nhiên trên da. Khi tắm hay rửa tay rửa mặt vào mùa đông, nên

dùng nước vừa đủ ấm là tốt nhất, đừng nên dội nước quá nóng. Cũng không nên tắm nóng quá lâu, chỉ nên dùng xà bông có tính tẩy nhẹ để tránh làm da bị tẩy và mất nước.

6. Sử dụng máy phun hơi nước. Do máy sưởi làm khô không khí, máy phun hơi nước sẽ tái tạo lại độ ẩm trong nhà. Nhờ vậy da sẽ bớt khô, đồng thời còn làm dịu đường khí quản và dịu mắt. Nên lau rửa máy phun hơi nước thường xuyên vì chúng dễ bị nhiễm khuẩn hay nấm mốc.

DALLAS Sự Kiện

MỪNG XUÂN GIÁP THÌN 2024 TẠI
ASIA TIMES SQUARE

26/1 tới 28/1, ngày 2/2 tới 4/2
và ngày 10 tới 11/2. Chương
trình giải trí mừng năm mới
Giáp Thìn vào 3 cuối tuần với
các tiết mục ăn uống, trình
diễn nhạc, múa lân, đốt pháo...

Địa điểm: Asia Times Square,
2625 W Pioneer Pkwy, Grand
Prairie TX 75051. Giá vé: miễn phí.

MỪNG XUÂN GIÁP THÌN NĂM
2024

27/1. Chương trình mừng xuân
Giáp Thìn. Múa lân, đốt pháo,
trình diễn nhạc, chợ Tết, ăn
uống...

Địa điểm: Cali Saigon Mall,
3212 N Jupiter Rd, Garland TX
75044. Điện thoại 972-530-5388.
Giá vé: miễn phí.

CHƯƠNG TRÌNH TẾT GIÁP THÌN
2024

5/2 tới 8/2. Chương trình đón
xuân Giáp Thìn, bán hàng Tết,
cây kiểng, ăn uống, quà lưu
niệm, hội hoa xuân, lễ Phật

Địa điểm: Chùa Hương Đạo,
4717 E. Rosedale St, Fort Worth
TX 76105. Điện thoại 817-710-
6885. Giá vé: miễn phí.

ĐÀO T. THANH TUYẾN
(bài và hình)
SAIGON, VN

Tiếng băm thịt, tiếng chày giã chả và mùi vani

Bài ca dao thốt của Má

Tôi không nhớ chính xác mình không còn phải dao thốt làm công việc băm thịt từ khi nào. Tôi hỏi con gái, 8X đời cuối: “Nào giờ con có thấy Mẹ băm thịt không?”. Cháu trả lời: “Hồi nhỏ xíu, con

hay ngồi coi Mẹ băm thịt trên cái thớt gỗ có một đường nứt”. Tôi làm bài toán trừ, có lẽ đã 30 năm rồi bếp nhà tôi không còn âm thanh của tiếng băm thịt. Tất cả ỷ lại vào cối xay thịt của máy xay sinh tố hay mua thịt rồi nhờ người bán xay giùm.

Câu trả lời của con khiến tôi nhớ đứa bé 2, 3 tuổi

ngồi chò hồ nhìn Mẹ băm thịt với những câu hỏi ngô nghê, rộn ràng gian bếp nhỏ. Có lúc nó lảo đảo vướng chân khiến tôi phải bảo lên nhà chơi với Ba.

Lại nhớ tiếng băm thịt của Má từ dưới bếp mà có thể khi ấy tôi đang ngồi học bài hay lười biếng cuộn trong chăn...

Rồi thêm những món Má nấu mà giờ đây thấy nó ngon hơn bất cứ nhà hàng nào đã từng ăn.

Món xiu mại Má làm, mềm mà không bị rã khi gấp lên. Món đậu phụ nhồi thịt khá công phu. Đậu hủ mua về Má cắt miếng tam giác rồi mới chiên. Xong, xẻ mấy đường lấy phần ruột ra

rồi nhồi thịt băm có nắm mè, gia vị ... sốt cà chua ngon oi là ngon. Món trứng đúc thịt, canh khổ qua nhồi thịt; đặc biệt, có món bắp cải cuốn thịt mà tôi ít khi nào làm vì lười. Bắp cải tách từng lá sao cho không rách rồi luộc sơ. Thịt nạc vai Má băm nhuyễn nêm nếm gia vị hành tiêu rồi bỏ vào từng lá gói lại, cuối cùng cột bằng cọng hành đã chần qua nước nóng già, nấu canh hay sốt cà chua đều ngon.

Một món tôi chưa bao giờ làm theo cách của Má là mắm cá mặn hay còn gọi là mắm thu chưng. Cá thu muối còn nguyên lát Má mua về băm nhuyễn rồi trộn với hỗn hợp thịt băm, trứng, hành, cà chua, gia vị ... Xong chưng cách thủy. Mùa đông lạnh ăn với dưa leo rất hao cơm.

Món đặc biệt ngon nữa mà tôi cũng chưa bao giờ làm là sau khi làm cho Ba đĩa tiết canh vịt, phần thịt luộc chặt miếng chấm mắm gừng; dầu cò cánh Má để riêng rồi băm nhuyễn, gia vị hành tiêu thêm ít bột cho thịt kết dính rồi về viên ép dẹp chiên giòn. Pa-tê gan Má làm cũng ngon lắm hay thịt băm trong món chả ram, làm nước tương chấm nem nướng.

Tiếng băm thịt của Má theo tôi suốt một thời thơ ấu vì hồi đó Má nấu ăn ngon và thích nấu ăn. Nhớ cái thớt tròn bằng gỗ thật dày và nặng, con

Bếp Tết

dao to bản dày, trĩu tay. Hồi ấy tôi lãnh phần rửa dao thớt nên tôi nhớ rõ lắm.

Bây giờ thứ gì cũng tiện. Món đậu phụ nhồi thịt có ngay đậu chiên sẵn. Thịt nạc vai mua rồi nhờ xay. Chỉ cần xẻ miếng đậu

một đường ngắn rồi nhồi thịt sau khi gia vị vừa ăn. Món mắm thu chưng tôi cũng không phải công phu như Má. Mắm thu đã xay nhuyễn trộn với thịt, trứng, cà chua rồi hấp. Muốn ăn chả ram, siêng lắm tôi mới gói.

Bếp xưa

Siêu thị bây giờ có sẵn nhiều loại chả ram, chả rế, chả giò da xốp, nem nướng, hoành thánh... tha hồ chọn lựa.

Không thể nào quên khi trong nhà có ai bệnh là nghe tiếng băm thịt của Má, sau đó là nồi cháo bốc khói thơm lừng mùi hành tiêu.

Thời gian dần trôi, tôi đi học xa, lập gia đình ra riêng, tiếng băm thịt của Má xa dần rồi chỉ còn trong ký ức khi Má ngày càng yếu.

Má bệnh. Tôi ra chợ mua thịt nhờ người bán xay 2 lần cho thật nhuyễn về nấu nồi cháo, hành tiêu nóng hổi thơm lừng. Không công phu như Má ngày xưa nhưng khó quên ánh mắt Má thật vui khi tôi bưng cho Má tô cháo. Sau này Má không còn tự ăn được nữa, đút cho Má từng muỗng cháo loãng, tôi biết, lưỡi khô miệng đắng, Má trệu trạo nuốt rất khó khăn, Má cố gắng ăn cho con vui, có sức.

Rồi Má không còn, giờ đây chỉ còn tôi và trang viết kể lại chuyện ngày xưa có Má.

Tiếng chày giã chả

Mỗi lần Tết đến, khoảng 25, 27 tháng Chạp, Má gói chả lụa. Không bao giờ tôi quên được tiếng chày đồm độp ở ngoài sân những ngày Tết tuổi thơ đó. Sáng sớm trời cuối năm lạnh lạnh, tiếng giã thịt của Má đánh thức

tôi dậy, bước ra sân, mắt nhắm mắt mở cầm đôi đũa tre khèo chặn thịt trong cối đá, hay giã tiêu, bóc tỏi. Xong xuôi đầu đó, còn chút thịt vớt cối thế nào Má cũng gói một cuốn chả nhỏ, lủ chúng tôi háo hức chờ Má vớt trong nồi ra giành nhau cuốn chả bé tí, nóng hổi.

Thịt làm chả lụa phải là thịt nạc đùi, không gợn tí mỡ nào. Thịt thái nhỏ, cho vào cối đá giã đều tay, một người giã, một người cầm 2 chiếc đũa trộn cho thịt khỏi rơi ra ngoài. Gia vị gồm có đường, tiêu, tỏi giã nhuyễn, cho thêm mắm, bột ngọt, tất cả bỏ vào thịt trộn đều và giã đến khi thịt chảy nhuyễn, mịn. Mỡ khở thái hạt lựu, thêm ít tiêu hạt rồi trộn đều. Sắp lá chuối đã hơi và lau sạch trên cái tràng. Múc thịt cho vào lá và gói, không cần gói chặt tay. Xong đem luộc khoảng 40 phút thì chả chín. Chả lụa cũng có thể để sống làm những món khác như: bọc trứng cút hay bọc nấm hương rồi hấp, có thể vè thành viên để chiên hay nướng

Và mùi va-ni

Thơm lừng gian bếp những ngày giáp Tết còn là mùi va ni. Má thường làm bánh mít vào buổi tối, cả nhà đông đủ quây quần bên bếp than, nào là xên mít, gói bánh... Chuyện trò vui rôm rả.

Từ đầu tháng Chạp, chỗ ngồi của Má luôn là ở

Đổ bánh thuẫn

trong bếp. Má tính cái này, sắp xếp cái khác. Ba tôi là người trọng ơn nghĩa, đa phần bánh mít Má làm để Ba tôi mang biếu.

Má tôi làm nhiều thứ lắm: mít khoai lang, mít gừng (củ và xắt lát), mít bí, bánh đậu xanh, bánh thuẫn ... Đêm ngồi phụ Má xém gừng, xém bí nghe Má kể chuyện Tết xưa thật vui. Nhớ nét mặt rạng rỡ của Má khi nhìn tràng mít gừng thật trắng mà không có

chút hóa chất nào.

Thời đó hầu như nhà nào cũng có cái khuôn làm bánh thuẫn bằng kim loại nặng trịch thường được bày ra vào những đêm cận Tết. Lứa chúng tôi ai cũng biết làm bánh này. Chậu sành, cây đánh trứng, và khuôn bánh là những vật dụng quen thuộc một thời tuổi nhỏ. Trứng vịt (cho bánh có màu vàng đẹp), đánh cho đạt độ ... tới (nổi bọt) rồi thêm đường, thêm bột ...

Bánh thuẫn

Phải biết gia giảm lớp than dưới lò (rất ít) và than trên nắp khuôn sao cho cái bánh chín đều. Lấy cây tăm xiên vô bánh, không còn bột ướt. Mùi bánh thơm ngọt ngào là một trong những mùi Tết, thật khó quên.

Thú thật, từ ngày có gia đình, ra riêng, tôi chưa hề tự tay làm ra một cái bánh thuẫn nào. Nhiều năm trước, khi con gái tôi và con gái em tôi vào tuổi mới lớn, gần Tết, em gái tôi ra chợ mua một cái khuôn bánh thuẫn: “Cho tụi nhỏ biết và tập làm”. Người háo hức nhất có lẽ là Má, từ lúc em gái nói ra ý định mua khuôn bánh thuẫn, ngày nào Má cũng điện thoại cho tôi nhắc: “*Nhớ qua tụi tập đổ bánh nhen*”.

Không hiểu vì không có kinh nghiệm hay đã qua cái thời một cục đường tán cũng thấy ngon, “ngày hội bánh thuẫn” hôm ấy làm ra những cái bánh không hấp dẫn như xưa. Lũ trẻ thất vọng ra mặt vì không phải cái bánh trong trí tưởng tượng của chúng, mà tôi hay em gái thường kể lại trong những đêm mưa, trời lạnh, thêm ăn cái gì có vị ngọt.

Hồi đó Má tôi thường làm 2 loại bánh thuẫn: mềm và cứng giòn. Thú thật, cảm giác được ăn cái bánh nóng hổi Má vừa lấy bỏ xuống cái tràng có lót giấy báo là cả một thiên đường.

ĐTTT

HOANG VU

Nhiếp ảnh theo giòng lịch sử

500 năm trước Công nguyên

Một bản văn Trung Quốc đã mô tả cách làm thế nào để hình ảnh có thể chiếu qua một lỗ nhỏ lên tường của một căn phòng tối.

1600 AD

Nhà thiên văn học người Đức Johannes Kepler phóng chiếu ánh sáng ngôi sao từ kính viễn vọng lên giấy và vẽ thành hình ảnh. Ông gọi là 'vẽ ánh sáng' (tiếng Latinh: imigo photographica).

1827

Nicéphore Niépce người Pháp tạo ra bức ảnh thực đầu tiên, sử dụng tấm thiếc được phủ một lớp hóa chất nhạy sáng. Đó là khung cảnh nhìn từ cửa sổ phòng làm việc của ông, và cần 8 giờ mới thực hiện được.

1839

Sử dụng tấm bạc, muối và thủy ngân, người Pháp Louis Daguerre tạo ra tiến trình in ảnh nhanh hơn, gọi là 'Daguerreotype' chỉ cần thời gian thực hiện là 30 phút.

1861

Nhà vật lý người Scotland James Clerk Maxwell chiếu hình ảnh tấm vải kẻ sọc bằng các bộ lọc màu đỏ, xanh lá cây và xanh lam, từ đó đặt nền móng cho nhiếp ảnh màu.

1888

George Eastman người Mỹ phát minh ra máy ảnh cầm tay có chứa cuộn phim và bắt đầu dịch vụ in ảnh, tạo ra một thị trường rộng lớn khắp nơi.

1935

Kodak giới thiệu phim màu Koda-chrome tại Mỹ; theo sau là Agfa của Đức vào năm 1936.

1990

Tại Mỹ, máy ảnh kỹ thuật số thương mại đầu tiên trên thế giới được giới thiệu.

2002

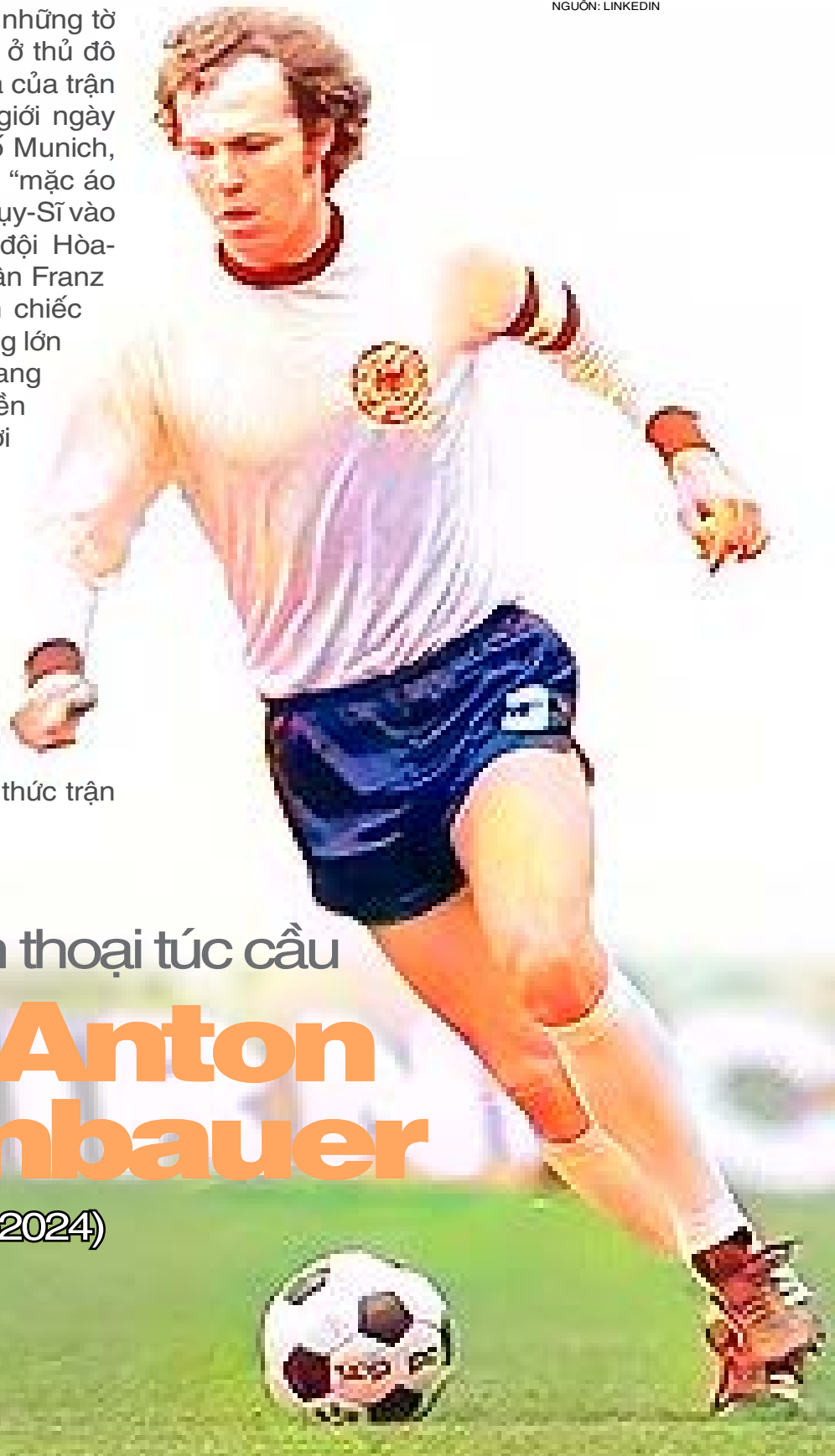
Nokia và Sanyo bày bán điện thoại di động đầu tiên có gắn camera.

2009

Kodak thông báo ngừng sản xuất phim Kodachrome.

(THEO READER'S DIGEST)

Nhật báo Đông Phương cũng như những tờ báo phát hành buổi chiều hôm đó ở thủ đô Sài-Gòn đồng loạt đăng tin kết quả của trận chung kết tranh giải túc cầu thế giới ngày 7 tháng 7 năm 1974 tại thành phố Munich, Tây-Đức. Đội tuyển Tây-Đức được “mặc áo vàng” lần thứ nhì (lần thứ nhất ở Thụy-Sĩ vào năm 1954) sau khi chiến thắng đội Hòa-Lan với tỉ số 2:1. Tám hình thủ quân Franz Beckenbauer hân hoan đón nhận chiếc cúp vàng từ ban tổ chức được phóng lớn và đăng tải thật trang trọng trên trang nhứt của mỗi tờ nhật báo. Dân ghiền túc cầu ở Sài-Gòn nôn nao đón đợi kết quả chung kết đến từ một nơi rất xa, nhưng không phải từ radio hay trên ti-vi mà trên những trang báo còn thơm mùi mực mới. Đêm đó, đài truyền hình số 9 phát hình trận thi đấu vòng loại giữa 2 đội Tây-Đức và Đông-Đức đã diễn ra hôm 22.6.1974. Với tâm trạng háo hức, thiên hạ xa gần bàn tán xôn xao vì không biết đến bao giờ mới được thưởng thức trận cầu lịch sử này qua màn ảnh nhỏ.

Vĩnh biệt huyền thoại túc cầu

Franz Anton Beckenbauer

(1945-2024)

TAM VAN
ĐỨC QUỐC

Cái tên Franz Beckenbauer không còn xa lạ với dân ghiền túc cầu trên thế giới cũng như ở đất Sài-Gòn. Báo chí khắp nơi thường ca tụng Franz với những mỹ từ như “vua phá lưới”, “vua sân cỏ”, “đôi chân vàng” v.v. Bên cạnh những bài viết về sân khấu, kịch trường và điện ảnh, chuyên mục thể thao thường xuyên giới thiệu hình ảnh cũng như tin tức phóng sự về vị danh thủ nức tiếng này.

Franz được sanh ra và trưởng thành sau Thế chiến thứ II, giữa khi cuộc sống ở Tây-Đức còn bộn bề khốn khó. Người lớn bắt tay vào xây dựng lại đất nước, tuổi nhỏ nghèo nàn và thiếu thốn chỉ biết quanh quẩn nơi cư ngụ sau giờ học tập ở trường. May mắn thay, trước khu nhà ở là bãi tập dợt thể thao và trái banh được người chú tặng cho là duyên nợ đẩy đưa Franz bước vào sự

nghiệp túc cầu. Với niềm say mê và tài năng thiên phú, Franz đã tạo dựng tên tuổi từ những bước đi đầu tiên. Franz tham gia đội banh thiếu nhi lúc mới lên 6 rồi đội tuyển thanh thiếu niên và nổi danh ở tuổi 19 nơi đội nhà FC Bavaria Munich (FC Bayern Muenchen). Không chỉ dừng lại với những thành công trong nước, Franz còn ký hợp đồng thi đấu cho đội tuyển ở Hoa-Kỳ, ở Pháp. Lần trở lại quê nhà với chức vụ huấn luyện viên (1984-1990), Franz đã giúp cho đội tuyển Tây-Đức đăng quang lần thứ 3 và đạt được cúp vàng trong mùa túc cầu thế giới diễn ra ở Roma, Ý vào năm 1990.

Franz lần lượt giữ những chức vụ quan trọng trong

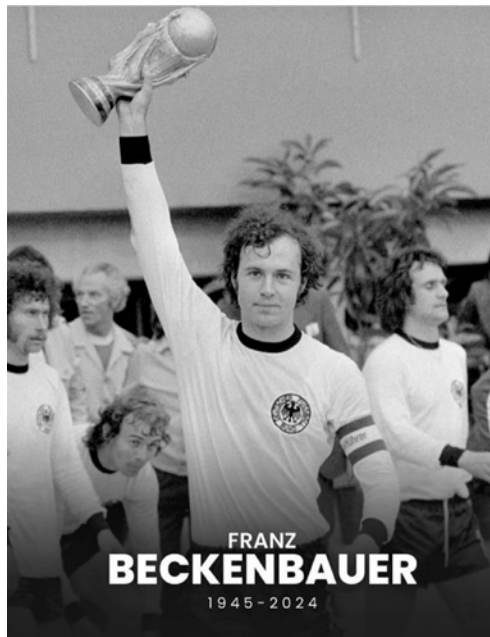
đội banh tỉnh nhà, trong ban tổ chức giải túc cầu thế giới năm 2006, hiệp hội túc cầu Đức quốc (DFB) và là thành viên trong ban lãnh đạo FIFA (Fédération Internationale de Football Association).

Ở tuổi xế chiều, Franz phải đối mặt với những cáo buộc tham nhũng, hối lộ nhưng những rối rắm này sẽ không bao giờ được giải quyết vì nhiều lý do tế nhị khác nhau. Thời gian luôn là liều thuốc tiên để chuyện cũ được phai nhạt và cuộc sống luôn phải hướng về phía trước. Sau đó, Franz lui về sống ẩn dật với niềm vui bên gia đình và vợ con. Người con thứ ba cũng là người duy nhất nối nghiệp cha lại sớm từ già cõi đời khiến

cho Franz bị suy sụp nặng nề. Sau nhiều năm chịu đựng nỗi đau tinh thần cộng thêm những căn bệnh của tuổi già hành hạ thể xác, Franz đã lặng lẽ già biệt cuộc đời vào ngày 07.01.2024 trong vòng tay yêu thương của gia đình và để lại tiếc thương cho bao người hâm mộ.

Với tài năng hiếm có, Franz đã mang vinh quang về cho đội banh tỉnh nhà và viết lên những trang sử vàng cho nền túc cầu Đức quốc. Trăm năm sau nữa cũng khó tìm được người kế thừa và khán giả hâm mộ túc cầu khắp năm châu sẽ nhớ mãi vị danh thủ lưng lầy, tài ba với gương mặt rạng rỡ như tài tử màn bạc, Franz Anton Beckenbauer.

TV (10.01.2024)

World Cup 1974

World Cup 2006

THIÊN HƯƠNG

Làm mới Phòng bếp

■ Trước hết, cần xem lại cách bố trí phòng bếp hiện nay để quyết định những gì bạn muốn thay đổi. Điều gì, thứ gì tại căn phòng này khiến bạn cảm thấy khó chịu hay bất tiện mỗi khi dùng? Tập trung vào việc làm mới, sửa chữa những điểm này sẽ khiến bạn hài lòng với kết quả.

NGUỒN: TOWN & COUNTRY LIVING.

■ **Sơn lại tủ bếp.** Là cách đơn giản và nhanh nhất để làm mới phòng bếp cũ. Nhiều phòng bếp cũ có tủ bếp tốt, đó là tủ gỗ thật. Loại tủ này không những bền mà còn rất dễ làm mới. Tuy nhiên, cần chú ý tới việc chuẩn bị trước khi sơn. Cần làm sạch, chà hết sơn cũ trước khi phủ sơn mới. Thay tay nắm cửa tủ cũ cũng là một cách để update phòng bếp hiệu quả. NGUỒN: PINTEREST.

■ **Chọn màu sơn lâu lỗi mốt.** Nếu chọn giải pháp sơn để làm mới phòng bếp, nên chọn màu sơn lâu lỗi mốt. Những màu sơn mới đang “hot” có thể thỏa mãn thị hiếu nhất thời, nhưng khi trend qua đi sẽ nhanh chóng mang đến cảm giác cũ kỹ, lỗi thời cho căn phòng. NGUỒN: PINTEREST.

■ **Thay mặt bàn bếp (countertop).** Thay countertop không quá tốn kém như bạn nghĩ. Nó dễ dàng và nhanh chóng hơn nhiều so với việc đổi tủ bếp mới. Mặt bàn bếp mới, lớp sơn mới cho tủ bếp và tường chắc chắn sẽ mang đến sức sống mới cho phòng bếp của bạn. NGUỒN: HGTV.

■ **Làm mới sàn bếp.** Rất dễ để làm mới sàn bếp cũ có chất liệu gạch hay gỗ. Nếu sàn không bị nứt vỡ, cong vênh. Tẩy sạch sàn gạch với chất tẩy chuyên dụng hay đánh bóng sàn gỗ là cách làm tiện ích mà bạn có thể cân nhắc. Nếu sàn đã quá cũ nát, việc thay sàn mới là điều cần thiết. Khi thay sàn, nên chọn loại vật liệu thích hợp dùng cho phòng bếp, có khả năng chịu nước, dễ làm sạch và có độ bền cao. NGUỒN: THE SPRUCE.

■ **Đặt thêm đồ trang trí.** Thay rèm cửa sổ bếp và những món đồ trang trí cũ hiện có trong phòng bếp, bạn sẽ ngạc nhiên với kết quả mang lại. Đặt một tấm thảm gần bồn rửa, sắp lại các món đồ trưng bày trên kệ mở hay treo một bức tranh lên khoảng tường trống trong phòng bếp. Đó là những cách để làm mới phòng bếp nhanh gọn và tiết kiệm.

NGUỒN: ELLEMENTRY

Xe có thể quay 360 độ

Hệ thống điều khiển hướng của xe hiện nay khá giới hạn. Xe chỉ có thể quẹo sang trái hay phải với một góc độ nhỏ, vì vậy khó xoay trở khi vào parking hay lúc quay đầu xe đổi hướng.

Hãng xe Hyundai mới giới thiệu một loại xe mới tên Mobion có hệ thống xoay bánh xe đặc biệt giúp xe có thể chạy ngang hay xoay tròn 360 độ. Hệ thống bao gồm động cơ điện, hệ thống xoay chuyển bánh xe và dàn nhún gộp chung gắn vào bánh xe. Với hệ thống này, bánh xe trước và sau có thể xoay chuyển theo góc độ khác nhau tùy theo điều khiển của người lái xe. Khi đang chạy, có thể dừng xe lại và cho xe chạy ngang một góc 90 độ so với hướng đang chạy, nhờ vậy vào các parallel parking rất dễ dàng. Khi cần xoay xe về hướng ngược lại, chỉ cần cố định bánh trước, đổi góc bánh sau và xe có thể quay một góc 360 độ không cần phải chạy lùi lại trở đầu từ từ. Ngược lại, có thể cố định bánh sau và xoay bánh trước để xe quay 360 độ.

Hãng cho biết loại Mobion đã sẵn sàng để được sản xuất hàng loạt nhưng chưa cho biết giá bán xe này.

Thuốc xịt mũi ngừa Covid

Mặc dầu hiện nay tình trạng nhiễm Covid đã giảm xuống, nhưng chủng mới vẫn tiếp tục xuất hiện, vì vậy chích ngừa vẫn cần thiết để bảo vệ cộng đồng, nhất là người già và người có bệnh mãn tính.

Một số nhà khoa học thuộc đại học Duke (Mỹ) và đại học Y Khoa Singapore đã phát triển một loại vaccine xịt vào mũi với hiệu quả rất cao. So với vaccine chích hiện nay, loại thuốc này cải thiện sự đáp ứng của các tế bào miễn nhiễm (T-cells) giúp làm giảm mức nghiêm trọng khi bị lây nhiễm. Hơn nữa, thuốc còn có tác dụng bảo vệ lâu hơn nhiều so với thuốc hiện có. Thuốc xịt vào mũi - ở ngay nơi và virus xâm nhập để vào phổi - vì vậy có hiệu quả cao hơn. Khi thử nghiệm, người ta thấy thuốc làm tăng hiệu quả của kháng thể tự có của cơ thể trong việc chống lại các loại khuẩn và virus gây nhiễm trùng. Do thuốc có hiệu quả lâu dài, người ta sẽ không phải chích ngừa Covid thường xuyên như hiện nay.

Sau khi được cấp phép thuốc sẽ được sản xuất trong thời gian ngắn sắp tới.

Hàng chắc bền

Bên cạnh chuyện phi cơ Boeing của hãng hàng không Alaska Airlines bị bung cửa, người ta còn bàn tán một điện thoại iPhone bị hút qua khe cửa phi cơ và rơi xuống đất từ độ cao 16,000 feet nhưng vẫn còn hoạt động bình thường. Cũng hy hữu và tin tốt cho hãng Apple nhưng chó có thủ lấy iPhone của mình quảng thử, nhiều khi rớt từ trên cao xuống không sao chứ rơi xuống đất có khi tốn bạc trăm thay mặt kính.

Đại ca King

King, như tên gọi "ông vua" của mình, nửa đêm đã xô lồng và tấn công các chú chó khác đang nuôi tại trung tâm tạm giữ chó mèo vô chủ tại Arizona. "Đại ca King" cũng cắn phá đồ đạc và ngọam thức ăn tung toé đến độ cảnh sát phải tới và khống chế King giùm. Sau thành tích này, hết ai còn dám nhận King về nuôi. (Giang hồ) chó mà cũng có đại ca sếp sòng.

Việt Nam dạy Nhật

Sau trận đấu với đội tuyển Nhật tại giải túc cầu Asia Cup, báo Pháp Luật trong nước chạy hàng tít "Tuyển Việt Nam đã dạy cho Nhật Bản một bài học". Hay quá. Đội Nhật là đội xuất sắc tại các giải World Cup gần đây mà Việt Nam ắt phải thắng Nhật, đã dạy cho Nhật "một bài học" về chuyện đá banh. Nhưng khi đọc bản tin thì Việt Nam thua Nhật 2-4 và phần lớn các cầu thủ Nhật đã kiểm soát cả trận đấu. Như vậy là "dạy" Nhật chuyện ... nổ vì báo chí Nhật ít khi tung hô như ta.

Tháng Giêng Khô

THÚY MESSEGEÉ
POTOMAC, MD

Người Mỹ có thói quen không giống ai là ghép một số tính từ chỉ màu sắc, trạng thái vào các danh từ ngày tháng một cách trót quớt! Thứ Hai Đen (Black Monday), Thứ Sáu Đen (Black Friday) là cái gì gì? Thứ Hai Đen của Mỹ nói đến cuộc khủng hoảng kinh tế long trời lở đất năm 1929 khi phần lớn người dân Mỹ bị tán gia bại sản, cả nước chìm vào nghèo khó, nhưng từ đó đôi khi được dùng một cách cà rỡn là “Thứ Hai hết xí quách”, “Thứ Hai con mắt trộm lơ mặt mũi bơ phờ” chỉ vì ăn chơi quá độ ngày cuối tuần vừa qua! Còn Thứ Sáu Đen là gì? Còn đang miệt mài làm việc suốt tuần đã có thì giờ ăn chơi trác táng gì đâu? Đây là vấn đề kỹ thuật của sổ sách kế toán

thôi. Các bảng báo cáo tài chính dùng mực đen cho số dương và mực đỏ cho số âm. Làm ăn suốt năm có thể lỗ lỗ ngập mặt, nhưng đến ngày bán hàng Giáng sinh nếu báo cáo tài chính nhìn vào thấy màu mực đen thui là bụng mừng rơn rồi, có lãi rồi, không còn đỏ hoét như mấy tháng trước đây. Những thương hiệu nào đến ngày Black Friday vẫn chưa đen hóa được là kể như sập tiệm, vì sau đó là đóng sổ cuối năm, chẳng còn nhiều thì giờ để kéo lại, đổi đỏ thành đen được.

Sau mùa lễ rục rờ huy hoàng thì lại có màn Tháng Giêng Khô. *What?* Tháng Giêng Khô là làm sao? Thời tiết khô ráo, không mưa gió bão bùng gì à? Không phải dzậy, khô ở đây là khô “nhậu”, bầm bụng chịu làm “nam

vô tửu như kỳ vô phong” trong 1 tháng. Sau những ngày lễ trác táng ăn chơi, có khi không đến nổi như thế, chỉ lai rai ba sợi cho vui thôi, nhưng qua tháng Giêng thì mọi người bỗng chột dạ, tự hứa sẽ “cai khô” suốt 1 tháng. Tập tục này thấy cũng hay hay. Uống rượu thì hại sức khỏe và hại túi tiền, chạy tịnh 1 tháng, và chỉ 1 tháng mà thôi, vừa chứng tỏ “ý chí mạnh mẽ” của mình, vừa giữ sĩ diện, vì cai luôn tất tần tật là chuyện không khả thi rồi. Cho đấy biết là đây làm được đấy nhé, suốt cả tháng chẳng hề gì nhé, còn 11 tháng kia uống lại là phải “xã dao xã búa” để giữ quan hệ bạn bè, quan hệ làm ăn, chẳng việc gì mà ầm ĩ.

Thế nhưng tại sao người ta chọn tháng Giêng để kiêng

rượu hè? Có tài liệu truy nguồn về thời Chiến tranh Thế giới thứ II ở Phần Lan. Để bồi đắp cho thực lực chống lại Liên Xô, chính phủ Phần Lan kêu gọi dân chúng tiết kiệm nguyên liệu thực phẩm bằng cách ngưng uống rượu 1 tháng vào tháng Giêng năm 1942 (trong khi các quốc gia khác thì kêu gọi dân chúng nhịn đường chẳng hạn), và đã được mọi người đồng lòng hưởng ứng. Sự việc này mang tên “Raitis Januar” (Tháng Giêng Tỉnh Táo). Gần đây thì nguồn gốc rõ ràng và trực tiếp nhất cho Tháng Giêng Khô là do Hội từ thiện Alcohol Change UK khởi xướng năm 2013. Cô Emily Robinson trong thời gian tập luyện một cuộc chạy bộ bán marathon (half-marathon) vào tháng Hai năm 2011 thì nhịn rượu suốt tháng Giêng năm đó. Sau đó cô thấy khỏe và thích, được bạn bè ngưỡng mộ, nên cô vận động Hội từ thiện Alcohol Change UK quảng bá rộng rãi. Phong trào được phát động mạnh mẽ năm 2013 và tiếp diễn liên tục khắp thế giới cho đến ngày nay.

Thị trường tư bản Mỹ cũng đánh mùi từ xa và tham gia rồ ráo Tháng Giêng Khô. Có cầu thì phải có cung. Trong cái nguy giảm sút thu hoạch bán rượu thì họ thấy được cái cơ là lấp vào chỗ trống bia rượu bị

kiêng. Ngày nay có vô số những sản phẩm “tưởng rượu nhưng không phải rượu” để mà đánh lừa các tay bợm. Thay vì pha coke vào rum, pha nước cam vắt vào vodka để tạo ra những cocktail quen thuộc, người ta pha chế những nguyên liệu không có cồn thành những “mocktail” hấp dẫn. Cũng sủi bọt, cũng có vị cay nồng, cũng óng ánh trong vắt, có sản phẩm còn khoe nếm y như rượu hay bia, nhưng nồng độ cồn là zero, hay gần như zero. Hai hãng bia lớn là Anheuser Busch và Pabst có một loại “gần như bia” (near beer); gần đây có loại Pinot noir không cồn; quý bà quý cô thích loại rượu ngọt đã có Leitz Eins Zwei Zero Riesling phục vụ. Tên Riesling thứ thiệt nay được kèm theo Zero Riesling để nhắc khéo giới tiêu thụ. Hiệu Gruvi Dry Red Blend (thay vì Red Wine) giống rượu chất ngọt Riesling nhưng không

làm say xỉn. Tên gọi Leitz Eins Zwei Chardonnay nghe y như rượu nho Chardonnay quen thuộc, nhưng lại là “fake news” để giúp mọi người lướt qua Tháng Giêng Khô xuôi chèo mát mái. Ai bảo Chardonnay phải là “rượu”? Chardonnay chỉ là tên một loại nho xanh, còn chế ép ra gì thì tùy hứng khởi của nhà sản xuất. Tiếp đó các nhà nghiên cứu thực phẩm vào cuộc viết bài phân tích giới thiệu các sản phẩm uống kiêng này. Họ bảo Zero Riesling “hoi chất với ít hương sấp ong, chanh, trái cây nhiệt đới, và rau mùi Tarragon”. Họ đề ra những món “mồi” đi cùng với các loại “rượu” không cồn này như các loại thịt nguội charcuterie, các món ăn chua ngọt như đồ ăn Thái v.v.

Nhiều nghiên cứu cho thấy những người kiêng rượu 1 tháng ngủ ngon giấc hơn, tâm trí sáng suốt, giảm cân, tìm lại quân bình, thần thái tươi vui v.v. và nhất là túi tiền bớt voi. Trăm điều hay! Từ đó có một số nhỏ được thể tiến lên bỏ rượu hẳn luôn! Chỉ một số nhỏ thôi. Vì sao? Vì con ma men như con quỷ Sa Tăng, khó mà dứt bỏ được. Bản tính con người khi “sung” thì hùng hổ khí thế, quyết tâm cao vởi vởi, nhưng khi xiù thì mất cả dững khí, chỉ muốn tìm an ủi trong ... hơi men! Những

ai đã từng nghiện một thứ gì, như nghiện thuốc lào chẳng hạn, thì biết tuy cố nhịn nhưng rồi lại “đã chôn điếu xuống lại đào điếu lên!”. Có những người quen uống khiến rượu trở nên cần thiết, rượu quan trọng đến độ “cắt cổ còn hơn đổ rượu!”. Vì thế tháng Giêng là tháng bỏ rượu thì cũng có ngày tên là “Ngày Bỏ Cuộc” (Quitter’s Day), chính xác là “Ngày Bỏ Cai”. Đó là ngày thứ Sáu của tuần thứ nhì trong tháng Giêng, khi bàn dân đã đi được nửa đoạn đường, rồi bỗng ... nhụt chí anh hùng! Ngày cuối tuần sắp đến, và mình cảm thấy cô đơn trống vắng, đòi thiếu men rồi chơi với ai. Thế là thay vì bỏ rượu thì bỏ cai, trở về với nếp quen cũ. Dù sao cũng được hai tuần chạy tịnh, có còn hơn không!

Biết bỏ rượu là khó nên thay vì phát động Tháng Giêng Khô, có người thương tình bợm nhậu đã phát động Tháng Giêng Ấm (Damp January)! Nghe buồn cười nhưng có thật đấy. Mong trời nắng chang chang chẳng đặng thì thôi có vài trận mưa rải rác cũng ok. Không thể khô queo khô khốc thì thôi âm ẩm cũng được, còn hơn là ướt be bét! Thay vì nhịn suốt tuần thì mỗi tuần nhịn 2, 3 ngày, rồi từ từ tăng lên. Khô, ẩm, hay ướt nhẹp, xin chúc quý vị 1 tháng Giêng an lành!

TM (1/2024)

TRỊNH THANH THÚY
ORANGE COUNTY, CA

Càng rảo bộ, càng bước nhanh để tránh xe, tránh vũng nước, tránh những tiếng còi xe xua đuổi từng bước chân người tản bộ, tôi mới nhận ra rằng, từ lâu mình không còn là một cư dân từng sống, từng ăn, uống, thở và di chuyển ở nơi chốn thân thương này. Cái cảm giác vô cùng xa lạ ấy, đã xâm chiếm tâm hồn tôi mỗi lần tôi trở lại VN. Nó cứ đeo bám tôi trên từng bước chân. Ôi nhớ làm sao cái từ “hè phố” mà mọi người đã dùng thuở xa xưa. Các vỉa hè, hè phố, của Sài Gòn, Hà Nội đã biến mất từ lúc nào. Đất đai hiếm hoi của đô thị đã bị con người chiếm cứ, sử dụng, để sống và mưu sinh, đến từng phân vuông, từng ngọn cỏ.

Tôi chợt nhận ra mình là “người của muôn năm cũ”, vì người Sài Gòn ngày nay chỉ di chuyển trên bánh xe mà thôi. Bạn đi ăn, ra chợ, hoặc tới bất cứ một nơi nào đó, đều bằng xe 2 hoặc 4 bánh, không có chuyện

Thở lại buồng phổi Sài Gòn

Tôi lại về quê, sống, lang thang, lê la trên những lối đi không còn là lối đi đúng nghĩa dành cho khách bộ hành của thành phố Sài Gòn. Chiều nay, sau khi đi ăn trong một tiệm Buffet hải sản sống của thành phố, tôi thả bộ dọc theo lề đường để nhìn ngắm và thở lại không khí bụi bặm, mù mịt những khói xe đang nhả ra của con phố xưa.

“lô ca chân”, xưa rồi tám ơi. Chỉ cần thấy bạn đi chuyển bằng chân, người của thành phố Sài Gòn biết ngay bạn là du khách hay Việt Kiều. Muốn tản bộ, bạn phải ra “Phố đi bộ” mà đi thôi. Phố đi bộ đã có tên gọi hẳn hoi, như Phố đi bộ Bùi Viện, Nguyễn Huệ, Hồ Gươm, Huế v.v.

Tránh việc đi bộ khó khăn, tôi bèn loay hoay lấy điện thoại ra gọi xe hơi kiểu “Uber” để ngắm phố, mà bên này người ta kêu là “Grab”. Trúng giờ tan sở, mọi con đường đều nghẹt cứng, nổi lô nhô những cái đầu trên xe gắn máy. Xe hơi, xe vận tải, cũng di chuyển chậm chạp như người đi bộ. Tôi nghiệm ra, muốn ngắm Sài Gòn, bạn không cần đi bộ, đi xe bạn vẫn nhìn ngắm phố rõ như thường!!!

Bảng hiệu “Bánh mì biết nói “

Tôi xem địa hình để biết vị trí mình đang ở đâu và hỏi anh tài xế lái xe, chỗ này là vùng nào, quận mấy, anh trả lời và không quên liếc nhìn chiếc màn ảnh của phần mềm tám bản đồ thành phố được lắp trên xe. Tôi hỏi thêm có phải đây là

khu vực kênh Nhiêu Lộc ngày xưa không? Anh ngỡ ngác nói, anh không biết rõ Sài Gòn cho lắm, vì anh vốn ở Long An, ngày ngày lên đây lái xe Grab kiếm sống. Sau khi ở lại đây một thời gian, đi xe Grab, tôi nghiệm ra, phần lớn các tài xế họ từ

các nơi khác đổ về đây, lái xe kiếm sống. Họ chỉ cần phần mềm bản đồ thành phố tải và mua từ công ty, là họ có thể đưa bạn đi bất cứ đâu bạn muốn. Anh ta bảo Sài Gòn giờ là nơi dễ kiếm sống nhất, cứ chịu khó làm việc, thì có thể sống được. Do

Lê đường trở thành các quán ăn ở Hà Nội

đó người ở khắp miền Trung, Bắc, mọi nơi đều đổ xô về đây làm, đến ngày Tết, thì Sài Gòn vắng tanh vì ai cũng về quê cả. Dân số Sài Gòn năm 2023 khoảng trên 13 triệu người, gần 5 ngàn người trên một cây số vuông!

Khi đi du lịch qua một đường phố trước hết, tôi ngắm kiến trúc đô thị, phố xá và con người. Thứ đến là các bảng hiệu bằng ngôn ngữ của quốc gia đó trên thương hiệu. Hôm nay tôi cũng ngắm phố phường trong tâm thức một du khách ngắm bảng hiệu. Xe chạy với tốc độ chậm, nên tôi đọc được một cách từ tốn những tấm bảng hiệu đủ màu, đủ kiểu, đủ phong cách, lồi cuốn, sáng tạo, hay lạ lẫm, đến gần người, bày ra trước mắt ở hai bên đường ...

Tôi thấy mình như từ cung trăng rớt xuống với những bảng hiệu từ Nam chí Bắc kiểu này: Nhai Nhóp Nhép, Đàng Phê, Bánh Mì Biết Nói, Hậu Diễm, Sáng Còn, Hát Trâm Hương, Mì Bò Hàm, Zô Quán, Mò Rúa, Phê Đây ... Còn biết bao nhiêu là tấm bảng hiệu mà chủ nhân của thương hiệu cố nặn ra bằng trí sáng tạo để đặt cho thương hiệu của mình với chủ đích làm cho chúng khác đi, kêu gọi sự chú ý, gọi nhớ cùng khách hàng. Tiếng Việt bây giờ phát triển kinh khủng quá, nó cũng

Khách ngoại quốc ở Chợ Bến Thành

phong phú theo nhu cầu của con người. Quả là biến hoá khôn lường như một đường dao kiếm hiệp đã tung ra thì biến hoá muôn vạn nẻo, địch thủ không biết thế nào mà lẩn. Ngày xưa người ta đặt tên bảng hiệu cốt để nói lên ý nghĩa của thương hiệu mình đang buôn bán cái gì. Ngày nay, vì cạnh tranh, lại quá nhiều thương hiệu, người ta đặt cho thương hiệu của mình một cái tên cho thật kêu, thật lạ, không bị trùng lặp, khiến tên trở nên lạ lẫm và kỳ quặc. Người xem bảng hiệu có đọc lên cũng chẳng hiểu người bán muốn bán cái gì. Khách chịu thua, tôi cũng thấy lao đao, chới với ...

Dù có sự xuất hiện của những tấm bảng hiệu lạ lẫm, tôi vẫn nhận ra tiệm ăn và quán nhậu hiện diện nhiều vô kể, lấn át tất cả các dịch vụ khác. Để phục vụ sự đòi hỏi cho bao tử của 13

triệu người Sài Gòn, cộng thêm du khách, ngành kinh doanh ăn uống lấn lướt vẫn là chuyện đương nhiên. Dù tình hình kinh tế khắp thế giới và cả Việt Nam giảm sút sau dịch Covid, tôi thấy số người có mặt trong các tiệm ăn không nhiều nhưng vẫn có khách. Các quán nhậu thì tùy, có quán rất đông, quán thì thưa thớt. Nhất là vào buổi chiều và những ngày cuối tuần, dân đi ăn ngoài thật đông.

Điều đặc biệt là Sài Gòn giờ có thêm nhiều món ăn mới lạ, đủ kiểu, đủ dạng, lai tùm lum, Nhật, Hàn Quốc, Thái, Hoa Kỳ v.v. Nghĩa là các món ăn nổi tiếng quốc tế, Sài Gòn mình đều bắt chước được, mà lại rất rẻ. Tỷ như bạn thèm ăn món thịt nướng Hàn Quốc, bạn có thể vào một tiệm Buffet thịt nướng Hàn Quốc ăn thử, bạn chỉ tốn gần 10 đô Mỹ mà bạn có thể ăn đủ thứ vừa rau, vừa thịt nướng,

hải sản và đồ tráng miệng nữa. Ở Mỹ, bạn phải trả ít nhất từ 50 đô trở lên. Buffet Nhật Bản cũng vậy, ở Mỹ bạn vào tiệm Shabu Shabu bạn phải trả ít nhất là 70 đô cho 1 người. Còn đối với loại Buffet hải sản tươi sống trong hồ là loại được ưa chuộng nhất hiện nay, nơi nào cũng có. Bạn chỉ trả khoảng 10 đô mà có thể ăn đủ các loại hải sản, cộng thêm các món được xào nấu sẵn, ít nhất là 30 món, còn thêm các món tráng miệng nữa. Ăn bấy nhiêu thứ, khi ra về, chắc chắn cái bụng bạn muốn nổ tung.

À còn vấn đề an toàn thực phẩm thì tôi không có ý kiến. Thân ai nấy lo. Cái bụng bạn khoẻ, thì cứ ăn, chắc ăn nhất đi du lịch nên mang theo thuốc. Không thì ăn kiểu bỏ tất cả vào nồi lẩu đang sôi, kể cả rau để diệt trùng, vì họ cho cả vỉ nướng và nồi lẩu, rất tiện lợi.

Tôi có để ý đi tìm các món

ăn được tôi ưa thích ngày xưa như bò báy món, bò bía, chuối nướng bọc nếp hay bánh bột chiên thì thấy thỉnh thoảng mới có nơi bán. Tất cả hầu như đã thay đổi, thế hệ trẻ lớn lên, thế hệ già xưa cũ nằm xuống hay bỏ đi như định luật “Vật đổi sao dời”. Hầu như 70% đến 80% người Sài Gòn ngày nay đến từ tứ xứ, họ không biết hay nhớ con người, cảnh quan và cuộc sống của tôi sống 50 năm trước. Chợ Lớn thì người Hoa đi gần hết, quán ăn phần lớn do người Việt làm chủ, không còn nhiều người Hoa nấu. Thức ăn, đồ uống, văn hoá, thứ còn, thứ mất, thứ biến dạng là lẽ đương nhiên. Nghe các bạn trẻ lái xe Grab kể chuyện vui buồn, lập gia đình, có con, làm việc và mưu sinh, tôi thấy rõ, họ mù mờ chuyện quá

khứ, chuyện của cái thời tôi sống ở đây trước năm 1975. Tôi bỗng có cái cảm giác mình không có gì dính dáng và thuộc về nơi này nữa. Tôi xa lạ, tôi lạc lõng như một Từ Thức về quê, như một người ngoại quốc đến thăm Việt Nam, đất và người đều lạ.

Nói đến khách du lịch quốc tế đang hiện diện ở VN vào tháng 11 năm nay, con số 1 triệu 2 người do nhà nước đưa ra khiến tôi kinh ngạc. Ngành du lịch thật khởi sắc. Họ đông thiết. Lần du lịch từ Nam chí Bắc này của tôi, tôi thấy họ khắp nơi. Đông nhất là ở Sài Gòn, ngay chợ Bến Thành. Vì ở trọ gần đó, nên ngày nào tôi cũng tản bộ ra chợ để ăn uống và thấy họ đi lại tự nhiên và qua đường một cách thành thạo. Từng đoàn du lịch có người dẫn, vào

chợ Bến Thành mua sắm và ăn uống, nối tiếp nhau suốt ngày khiến khu vực này rất tấp nập. Đông nhất là khu ăn uống. Khách ngoại quốc uống nước, chọn món ăn, trả tiền và bận rộn hỏi giá cả xôn xao cả lên. Ôn ào nhất là việc mời mọc và chèo kéo khách hàng của người bán. Gần 50 năm chợ Bến Thành vẫn giữ phong cách mời mọc, níu kéo khách hàng. Người bán thích nghi bằng cách học và bập bẹ nói tiếng Anh, tiếng Hàn, tiếng Nhật ... Người mua thì quơ tay múa chân và rảng mà hiểu người bán nói cái gì.

Tôi thấy một cậu trẻ đứng chèo kéo khách ngoại quốc vào hàng ăn của cậu bằng một tràng tiếng gì đó nghe rất lạ. Khách ngoại quốc đi qua cứ phớt lờ, dù anh ta níu họ lại và cậu tiếp

tục xô ra cái thứ tiếng đó. Tôi không nén nổi tò mò hỏi. “Em nói tiếng gì với khách đó em, mà ông ấy không chịu dừng lại?” Anh ta nhìn tôi cười nói “Em nói mà còn không biết em nói gì nữa chị ơi”. Tôi chưng hửng, rồi bật cười to, chịu thua cậu ta luôn. Anh ta nói tiếp “Em mời mệt quá, không đưa nào vào, thôi chị vào hàng em, ăn tô mì Quảng hay Phở, Bún gì cũng được đi chị, sáng giờ chưa ai mở hàng.”

Dù cái câu bán mở hàng ấy quá quen thuộc, thấy cũng tội nghiệp, tôi bèn kéo ghế ngồi xuống gọi một tô mì hải sản và ly sinh tố ăn cho xong một bữa trưa. Khách ngoại quốc vẫn từng đoàn, từng đoàn với đủ mọi quốc tịch, Hàn, Nhật, Ấn Độ, Trung Hoa, Trung Đông, Âu Châu đi vào chợ.

TTT

Khách ngoại quốc trong khu ăn uống của Chợ Bến Thành.

Những người từ Tuyệt Tình Cốc

THẾ UYÊN

2 KỶ - KỶ 1

Tháng 3 năm 1989, Mai Thảo đăng *Những Người Từ Tuyệt Tình Cốc* trên Văn số 81.

Gây chú ý. Vì là một trong những bài viết đầu tiên của Thế Uyên trên đất tự do. Nguyên trung úy bộ binh VNCH rồi giáo chức biệt phái, từng nổi tiếng với các tác phẩm *Tiền Đồn*, *Nỗi Chết Không Rời*, *Nghĩ Trong Một Xã Hội Tan Rã* ... đã chủ trương tạp chí Thái Độ nặng về chính trị, Thế Uyên là một nhà văn dẫn thân.

Gây phản ứng. Vì bên cạnh Túy Hồng, Trịnh Công Sơn còn có Hoàng Phủ Ngọc Tường và Nguyễn Đắc Xuân mà tên tuổi gắn liền với Mậu Thân 68. Thế Uyên phê bày mối tương quan giữa các văn nghệ sĩ miền Nam buổi ấy. Một nguyên liệu thô. Vì là thời kỳ trước khi Hoàng Phủ Ngọc Tường và Nguyễn Đắc Xuân tuy đã theo Cộng sản nhưng chưa ra bung biển; còn Túy Hồng mới khởi nghiệp văn và Trịnh Công Sơn chưa nổi tiếng.

Thế Uyên không viết rõ năm tháng, nhưng thời điểm của câu chuyện chừng như vào năm 1965, lúc sắp biến động Miền Trung vì Hoàng Phủ Ngọc Tường “nhảy núi” năm 1966 và Túy Hồng thành danh với *Vết Thương Dậy Thi* năm 1967.

Riêng đoạn “*ngủ đò trên sông Hương*” kỳ quặc. Vì sao Thế Uyên sẽ say mê nhạc Trịnh với “*Người con gái Việt Nam da vàng, yêu quê hương như yêu đồng lúa chín...*” lại tiêu thụ người con gái đó như sản vật của sông Hương?

[TRẦN VŨ]

Mùa hè năm đó tôi quyết định ra Huế. Một phần vì suốt đời tôi đã nghe nói nhiều về thành phố này, bạn bè xuất xứ nơi đây cũng đông, một phần vì tình hình chính trị và tôn giáo miền Trung đang bắt đầu sôi động dữ dội, có thể tác động tới chiến tranh Việt Nam. Hơn nữa, tôi được biết người bạn đồng môn cũ tại Đại học Sư Phạm và Văn Khoa Sài Gòn, là Hoàng Phủ Ngọc Tường đang là một trong những lãnh tụ sinh viên ngoài đó. Chính Tường, qua một bạn chung, đã nhắn tôi ra chơi.

Tường và tôi quen nhau khi bắt đầu học ban Cử nhân Triết và ban Hán-Việt năm thứ hai. Vóc người anh nhỏ nhắn, đầy sức sống, thích tranh luận và dĩ nhiên là tràn đầy lý tưởng, muốn đóng góp tối đa cho dân tộc. Con người là như thế, lại có nhiều tư tưởng đi ra ngoài lối mòn Đại học, anh thường bị các giáo sư không ưa ... như tôi vậy. Hơn nữa, tôi bị giáo sư Nghiêm Toàn kỳ bao nhiêu thì Tường cũng bị y như thế. Thầy Toàn trụ trì của ải bắt buộc phải đi qua là chứng chỉ Văn chương Việt Nam tại Văn khoa. Không có chứng chỉ này, dù có đỗ tới đâu, cũng không được cấp bằng cử nhân. Tường và tôi cộng lại, hai đứa rất tối xấp xỉ 7 kỳ thi mà không đứa nào lấy nổi chứng chỉ này. Quan điểm văn học của giáo sư Nghiêm Toàn quá cổ điển, quá khuôn sáo, có lẽ chỉ hợp với thời thái bình. Làm sao hai đứa thanh niên như bọn tôi có thể ép mình vào khuôn sáo đó.

Các cụ xưa thường bảo ngưi tâm ngưi mã tâm mã. Tôi với Tường sớm thân nhau cũng là lẽ tự nhiên. Nhưng hai đứa cũng lắm lúc bất đồng ý kiến hơi nhiều. Tôi đã bắt đầu viết văn, có lẽ vì thế nên nhìn cuộc đời và con người bao dung, nhân bản hơn Tường. Đương sự

lúc nào cũng cực đoan, không đầu này thì đầu kia. Sau khi ra trường, Tường trở về Huế dạy học, còn tôi đi con đường riêng của mình, với nhiều sóng gió, và đã trở thành một người lính viết văn – hay là một nhà văn đi lính thì cũng thế. Nhưng dù là gì, đến mùa hè năm đó, tôi đã là một nhà văn thành danh, bắt đầu hơi ồn ào về một đường lối văn nghệ cũng như xã hội mới. Tôi biết Tường có đọc hết những bài văn của tôi, và vì thế, anh muốn tôi ra Huế để tranh luận, và nếu có thể, kéo gia nhập phong trào đấu tranh dữ dội sắp

phát động tại miền này.

Tôi đi cùng hai người bạn. Một người là chủ bút tập san chính tôi đang hợp tác. Người thứ hai là một sĩ quan Không quân đang giữ chức vụ chánh văn phòng tại Bộ Thanh Niên – với cái gốc lính tàu bay chính cống, anh bạn này bao sân tất cả việc đi về của bọn tôi bằng máy bay quân đội. Sau khi phi cơ nhỏ đáp xuống sân bay trong Thành Nội, anh bạn Không quân đã tách ra đi lo việc của anh, quảng cho tôi cái xe jeep cũ xì của Ty Thanh Niên địa phương.

Được báo trước ngày giờ, anh bạn chủ bút và tôi kiếm ra Tường không khó khăn gì. Kể từ ngày chia tay nhau ở sân trường lạo xạo đá ong đầy bóng mát của Đại Học Sư Phạm Sài Gòn, đây là lần đầu tiên hai đứa mới gặp lại nhau. Không kịp hàn huyên gì cả vì Tường cho biết Tổng Hội Sinh Viên Huế đã họp mặt để đón tôi tại trụ sở. Tất cả leo lên cái jeep cũ. Tôi lái, Tường chỉ đường cùng giới thiệu những địa danh nổi tiếng của Huế. Điểm đặc biệt làm tôi chú ý là cách kiến trúc nhà, nhất là trong khu Thành Nội. Cái gì cũng nhỏ nhỏ nhưng tách biệt với nhau trong một thứ trầm lắng đầy sóng ngầm. Những con đường cũng thế, nhỏ, êm vắng nhưng không thanh thản. Tất cả như toát ra vẻ vừa trì kéo của quá khứ, vừa muốn vùng lên mà bung ra dữ dội. Bây giờ tôi mới hiểu tại sao con gái xứ Huế có phong thái vừa khép nép giữ gìn, ngoan oí là ngoan, lại vừa đam mê cuồng nhiệt khi đã lâm vào thế buông thả.

Buổi trao đổi ý kiến tại Tổng Hội Sinh Viên chưa chi đã đầy sóng gió của bất đồng. Nếu cá nhân tôi đồng ý dễ dàng với những người bạn trẻ xứ Huế về điểm để chính quyền trong tay các tướng lãnh quân đội, thì tương lai dân tộc khó khá nổi, thì bọn tôi lại không đồng ý với nhau về chính sách chống lại Đảng Cộng Sản Việt Nam đang tấn công miền Nam. Cùng là lớp trẻ nên dù thảo luận có gay go, cái bụng cũng thấy đói. Cả bọn đồng ý hoãn tới ngày hôm sau, để cùng nhau đi ăn ở một quán cơm khá bình dân, sinh viên hay lui tới gần sông Hương.

Rồi sau đó là theo Tường đi thăm những người bạn Huế có uy tín đấu tranh, hoặc có ít nhiều chất văn trong người. Tôi đã đến thăm nhà của Trần Quang Long, căn nhà nghèo nhưng có vườn chanh

nhỏ nhỏ đủ để tác giả đặt tên tập thơ của mình là Hoa Chanh. Tôi đã ngồi trong căn phòng học nhỏ xíu của Nguyễn Đắc Xuân nghe những bài Tâm Ca mới làm của Phạm Duy, thu vào tape đêm ông bạn già lên đèn trên sông Hương cùng lớp trẻ này – đây là lần đầu tôi được nghe 10 bài Tâm Ca, và đã thấy xúc động vô cùng khi nhìn xuống dòng sông nhỏ kẻ sát có bụi tre xơ xác buông rũ. Tôi đã được đưa đến một quán cà phê nhỏ xíu trong Thành Nội, ngay giữa Lục bộ thời xưa của triều Nguyễn, đã vào điện Thái Hoà đứng cạnh ngai vàng để hiểu rằng các vị nguyên thủ thời quân chủ của Việt Nam thường vô cùng khiêm tốn, tránh xa hoa, nếu so với các vị vương gia khác trên thế giới cùng thời. Tôi đã leo lên cửa Ngọ Môn uy nghi nhìn xuống quảng trường rộng phía dưới để hiểu rằng các vương triều thời xưa phải trọng võ đến mức nào. Làm người Việt, lỏng tay cung kiếm là mất nước như không.

Tôi đã cùng Tường và các bạn khác nữa đã có lúc ngồi ở một quán cà

phê do một đại gia suy sụp mở. Bàn kê ngay trên thêm hiên cạnh ngạch cửa của một ngôi nhà lớn cổ kính rêu phong và tôi giương mắt ra quan sát, dù ở đây hay trên các con đường của Võ Dạ, ít khi thấy bóng dáng một giai nhân tha thướt ẩn hiện. Có lẽ tôi chỉ được nhìn thấy nhiều cô gái Huế trong quần áo trắng mỏng manh vừa mời mọc vừa thủ thế che giấu tại cầu Trường Tiền giờ tan học. Có lần tôi đã nửa đùa nửa thật hỏi Tường: Huế như thế này thì yêu đương làm sao đây? Coi bộ muốn tán một cô thì phải lập kế hoạch ngũ niên chăng? ... Điều bất ngờ nhất là cả Tường và các bạn đi cùng đều xác nhận “thời gian dài” là đúng. Họ đều biết năng của mình, phải quen nài từ lâu, rất lâu, trước khi có thể ôm lấy tấm thân mảnh dẻ với vòng eo nhỏ bạc nhất thế giới để mà hôn lên môi hay rước nàng về làm vợ. Sự khẳng định này làm tôi nhụt chí thấy rõ, không còn mơ tưởng sẽ có một cô bạn gái hay người tình xứ Huế nữa.

Cuộc thảo luận sau đó cũng không dẫn tới đâu. Bất đồng quá sâu đậm giữa hai bên. Nhất là về sự tham chiến của quân đội Mỹ. Những người bạn xứ Huế của tôi ghét Mỹ một cách tổng quát, rất thể xác. Có thể nói người thấy mùi Mỹ, trông thấy người Mỹ là họ nổi gai lên rồi – dù lính Mỹ thời kỳ này muốn ra thăm Huế đã phải mặc thường phục theo yêu cầu của thượng cấp để khỏi chọc giận thanh niên nơi này. Các bạn Huế nhắc quá nhiều tới chuyện một cô gái diêm trẻ bị lính Mỹ hiếp chết quăng xác vào bãi rác, thậm chí một lần khi tổng cộng 8 người cùng leo lên chiếc jeep cũ tôi lái, đã có kẻ buông một câu: “8 người mình đâu có nặng bằng 4 thằng Mỹ ha!”. Có thể nói họ có phong cách như các cụ xưa thời Minh Mạng, Thiệu Trị và Tự Đức,

coi người da trắng mắt xanh đều là bọn “Bạch quỷ”, hoặc tệ hơn, như Nguyễn Huệ đã có lần coi người Tây phương là những cái xác trắng bệch trôi từ biển Bắc xuống.

Về điểm nào chứ điểm này tôi bất đồng dữ dội. Tôi trình bày thẳng thắn là tôi và các bạn ở Sài Gòn cũng chống Mỹ, nhưng là chống chính sách Mỹ đang áp đặt cho Việt Nam. Nói kiểu bây giờ, là chống cái policy của chính quyền Mỹ đang theo đuổi trong chiến tranh Việt Nam – thứ policy chắc chắn sẽ đưa miền Nam đến thảm bại trong tương lai. Cuộc chiến này là của chúng ta mà, người Mỹ lúc này có mục tiêu tạm thời trùng hợp với Việt Nam Cộng Hoà, thì họ mang quân tới giúp. Ngày nào họ hoà được với Trung Cộng, ngày ấy họ sẽ rút khỏi đất Việt không vương vấn. Nước Mỹ nói chung, đâu có quyền lợi kinh tế và văn hoá nào đáng kể ở Việt Nam để vương vấn. Tôi trình bày thẳng thắn những ý nghĩ đó và nói thêm: đối với tôi, sự hiện diện của quân đội Mỹ là cái mốc tốt, đỡ đòn cho ta để người Việt quốc gia có đủ thì giờ chấn chỉnh lại nội bộ một cách toàn diện, nghĩa là làm Một cuộc cách mạng không Cộng Sản, để sau đó mới có đủ sức giữ vững miền Nam. Đến đây thì Tường và các bạn Huế không có gì phản đối. Nhưng khi tôi nói rõ thêm rằng như thế quân đội Mỹ là một thứ đồng minh thực sự, dù là giai đoạn, thì tất cả phản đối. Tôi cũng chẳng chịu, tôi cũng trẻ như họ, hăng hái kém gì trong ngôn từ và tranh luận, nên đã tuyên bố đại khái: “Tôi đã từng chiến đấu cạnh những quân nhân Mỹ, và trong tương lai nếu cần, tôi sẽ còn tiếp tục như thế!”

Đến đây cuộc thảo luận bế tắc. Chẳng ai chịu nhường ai điểm nào. Người bạn chủ bút liền đề nghị chấm dứt mọi thảo luận chính trị

để khỏi bất hoà. Tường và tôi là bạn học cũ nhiều năm, không ai muốn tan vỡ tình thân hữu đó. Cả hai bên đồng ý kể từ nay chỉ gặp gỡ nhau trên bình diện thân hữu và văn nghệ mà thôi. Tường liền đề nghị một buổi gặp gỡ thuần túy văn nghệ tại Tuyết Tinh Cốc đêm hôm sau.

Tuyết Tinh Cốc? Nội cái tên nghe cũng đã được rồi. Thời đó thế hệ thanh niên bọn tôi đều mê kiếm hiệp Kim Dung, đến độ ở Sài Gòn thiếu gì người cầm bút đã mượn tên các nhân vật của Kim Dung làm bút hiệu, và các bạn Huế của tôi sau này mở một quán cà phê nhỏ, cũng đặt tên là Doanh Doanh. Tối hôm sau, tôi lái cái jeep cũ một mình tới điểm hẹn đón Tường. Thành phố Huế còn xa lạ với tôi, Tường bảo queo đâu thì tôi queo đó để rồi ngừng ở một con đường u tĩnh – bây giờ bảo tôi nhớ tên hay kiếm lại, chắc không nổi. Đã thế, Tường dắt tôi đi bộ trên đường nhỏ len giữa các hàng rào cao.

Tuyết Tinh Cốc là một căn nhà tranh vách gỗ giản dị nằm sau một sân rộng. Cả ba gian nhà đã đầy

người dưới các ánh nến chập chờn. Hầu hết là thanh niên, ngoại trừ 3 người là nữ. Và người nữ lớn tuổi nhất nơi đây được Tường giới thiệu dưới cái tên Tuý Hồng. Tuý Hồng thì tôi biết vì mới đọc vài truyện ngắn đầu tiên của cô đăng trên Bách Khoa. Lối viết mạnh bạo, nhất là về địa hạt tình dục của cô gái này làm tôi thích thú – tôi vẫn nghĩ từ lâu tình yêu bao giờ cũng bao gồm cả tình cảm lẫn thân xác, viết văn mà chỉ lãng mạn nhìn nhau qua hoa lá cỏ cây thôi không đủ. Phải nhìn thấy và thêm muốn thân thể nhau nữa ...

Tôi không có thì giờ để nói nhiều với Tuý Hồng đêm đó ngoài vài câu chào hỏi vì số người hiện diện khá đông. Là khách phương xa nên tôi được mời ngồi trên chiếu giữa trải ngay trên nền đất, và khỏi nói cũng có thể biết ly cà phê được pha thật ngon, đậm sánh. Dưới ánh nến mờ ảo khói thuốc bay mù mịt thân ái quỵện vào nhau. Bọn tôi đã giao hẹn trước, đêm nay không một ai được nói đến chuyện chánh trị, cách mạng, xuống đường, đấu tranh chi hết.

Sau cùng đến mục văn nghệ. Tường giới thiệu với tôi người bạn trẻ nhỏ và gầy, đôi mắt dịu dàng sau làn kính cận, hầu như không nói gì từ lúc bắt đầu dù anh ngồi đối diện tôi. Đó là Trịnh Công Sơn.

Lúc ấy nhạc của anh chưa được in ra, ở miền Nam chưa ai biết tới anh, kể cả tôi. Từ hôm tới Huế, Tường đã vài lần nhắc tới Trịnh Công Sơn và khen rất nhiều tài năng của người nhạc sĩ trẻ này. Tôi đã chỉ ừ à cho phải phép. Nhưng đêm nay, ngay sau khi Sơn ôm đàn hát lên một bài của mình về một vết lằn trầm, tôi đã thấy ma lực của lời cũng như nhạc. Sơn càng hát thêm, tôi càng cảm thấy bị quyến rũ. Có lẽ đây mới là thứ nhạc của thế hệ trẻ chúng tôi, thế

hệ lớn lên trong cuộc chiến khốc liệt kéo dài. Cuộc chiến do thế hệ cha chú phát động, nhưng bọn tôi phải cầm súng, chiến đấu và chết, dù chết như một nạn nhân vô danh trong một cuộc pháo kích tầm thường tầm tối. Tôi đã thành thực khen tài Trịnh Công Sơn đêm đó, anh vẫn chỉ cười nhẹ nhàng và hiền lành sau đôi kính cận. Có thể nói trong những bạn Huế của tôi thời đó cũng như sau này, không ai hiền lành, khiêm tốn bằng anh.

Khi rời Tuyệt Tình Cốc đêm đó, tôi với Tường tách ra đi riêng trong đường hẹp tầm tối. Với tư cách bạn cũ, tôi đã hết sức khuyên Tường đừng phát động cuộc đấu tranh dự trừ, bởi vì dù có lật đổ được tướng lãnh này hay kia, đâu có thay đổi được tình hình. Tôi cũng e ngại rằng sau khi thất bại, Tường và các bạn sẽ không còn đường chạy nào khác là ra ngoài mật khu với Mặt Trận Giải Phóng Miền Nam ... Những con người cộng sản Việt Nam trước sau cũng theo chủ nghĩa Mác Lê-Nin tới cùng và đó chẳng phải là một giải pháp tối ưu – có thể nói thêm đó là một giải pháp tệ nhất cho dân tộc Việt.

Tôi cũng nói đã thấy thấp thoáng cạnh Tường người của Mặt Trận cài vào. Tường năn nỉ chỉ giùm những người đó, dĩ nhiên tôi từ chối vì bản thân cũng không biết đích xác. Tôi cũng ráng thuyết phục Tường đưa phong trào tách khỏi thầy Trí Quang bởi vì trong những vị sư lãnh đạo thời đó, tôi e dè thầy này nhất, vì ông tuy có uy tín, có tài lãnh đạo, nhưng lại không có một chính sách nào đáng kể và dài hạn cho miền Nam cả. Về điểm này, Tường cương quyết lác đầu vì anh cho rằng không có thầy Trí Quang, anh và các bạn trẻ sẽ không đủ sức phát động cuộc đấu tranh mong muốn.

Những người muốn quá giang xe

tôi, trong đó có Tuý Hồng, đã lên xe ngồi đợi nên hai đứa không thể nào kéo dài câu chuyện. Tôi đưa tay bắt tay Tường thật thân thiết, Tường đáp lại nồng nhiệt không kém, vì cùng ý thức được rằng cả hai sắp lao vào những cuộc chiến đấu lớn lao, phải trả giá bằng sự tự do và cả sinh mạng của chính mình. Mỗi người một con đường.

Tôi một lần nữa lái xe trong đêm khuya của thành phố cổ kính trầm lặng nhưng sôi sục ngấm ngấm. Ai bảo tôi quẹo đâu thì tôi quẹo đó, bảo ngừng cho xuống thì tôi ngừng. Sau cùng chỉ còn Tuý Hồng ngồi cạnh tôi. Nàng đã nhỏ nhẹ chỉ đường cho tôi về nhà nàng, gần một con sông nhỏ xíu có một bến nổi danh từ lâu trong thi ca Việt Nam, nhất là trong những đêm trăng. Và đêm nay cũng có trăng, dù trăng hơi mờ. Khi tôi ngừng xe ven đường có con hẻm nhỏ dẫn vào nhà Tuý Hồng, trong một khoảnh khắc, cảnh đẹp nơi này đã làm người tôi ngẩn ngơ. Tôi im lặng và Tuý Hồng cũng thế. Nhà văn nữ mới viết này rụt rè, ít lời trong giao tế – sau này nổi tiếng khắp nước với bút pháp độc đáo, lối sử dụng chữ nghĩa tiếng Việt khéo léo như phù thủy có ma thuật, cũng vẫn dịu dàng, rụt rè trong giao tế thường nhật như thế thôi.

Sau cùng tôi xuống xe, đi vòng sang phía bên kia đỡ cô gái xuống. Hai đứa từ giã nhau giản dị như hai người bạn cũ và tôi châm một điếu thuốc đợi Tuý Hồng đi khuất vào trong hẻm, dưới ánh trăng nhạt tràn đầy trên tất cả ... Tôi cho xe chạy ra bờ sông. Một đêm như thế này, làm sao có thể ngủ được. Hai người bạn đồng hành từ Sài Gòn đã hẹn tôi ở một quán để cùng nhau ngủ đò trên sông Hương đêm nay. Tối Huế, dù có lang thang tới đâu, thăm đủ các lăng tẩm chùa chiền, nhưng nếu là nam nhi, chưa ngủ

đò, thì kể như chưa trọn vẹn là đã tối Huế.

Bến đò 3 đứa bọn tôi hẹn nhau có cảnh cũng tầm thường thôi, nhưng khi con thuyền đã tách bến, neo gần giữa lòng sông, thì cảnh thay đổi hẳn. Những ánh đèn bên trong bờ loé sáng thơ mộng hơn, không lấn át ánh trăng tỏa trên thuyền, trên dòng sông mặt nước hầu như không chảy. 3 đứa tôi bàn đủ thứ chuyện, các đề tài sôi động của thời ấy, xen kẽ với những lúc gọi các hàng quà, gọi bia. Chưa nơi nào hàng rong thơ mộng như trên dòng sông này. Mỗi một hàng là một con thuyền nhỏ, dáng thon mảnh như lá tre, một ngọn đèn dầu nhỏ tỏa một vòng nhỏ ánh sáng cạnh một bếp đồ than hồng. Món gì cũng nóng hổi, thơm lừng và dĩ nhiên cay sè. Ăn xong một tô bún bò nhỏ cay bỏng lưỡi để rồi sau đó tu một chai bia 33 ướp lạnh, không gì thú vị bằng.

Nhưng rồi cũng như bao cuộc ăn nhậu giữa các nam nhi xa nhà với nhau, đề tài cuối cùng được đưa ra vẫn là kiếm một bạn đồng sàng một đêm. Cái gì chứ cái đó trên sông Hương thì dễ có thôi... Nhưng các nàng kiều nữ xuất hiện cũng khác tại bất cứ nơi đâu: tất cả đi bằng những chiếc thuyền nhỏ thanh mảnh từ từ đậu sát vào chiếc thuyền lớn. Cô nào cũng mặc đồ bộ may bằng vải nylon mỏng nhất phủ ra ngoài những bộ đồ lót nhỏ xíu, mỗi người một màu sắc khác nhau. Bọn tôi đỡ các cô lên thuyền, đặt ngồi cạnh trên khoang phía trước, nhưng chưa ai thấy hứng thú dự tình. Cảnh trí đẹp, đề tài 3 đứa đang thảo luận quá hào hứng, nên bọn tôi chỉ tháo gỡ hết toàn bộ áo quần 3 cô gái rồi để nằm dài bên cạnh dưới ánh trăng. Ngay tôi cũng vậy, vừa uống bia vừa thảo luận, tay kia vuốt ve thân hình đầy đường cong êm ái của cô

gái nằm cạnh, thấy cũng quá đủ thú vị, không cần phải có mục sau cùng. Nhưng các cô thì khác, thời gian với họ là tiền bạc. Mỗi đêm họ cần cho thuê thân xác tối đa ... Bởi thế cô gái nằm cạnh tôi sau cùng đã nói nhỏ: Các anh đi đi cho tụi em còn về ...

Đã được nhắc thì phải mang nhau vào khoang trong nhập cuộc mây mưa thôi, và quả thực đêm đó khoái cảm tôi thu nhập được thật nghèo nàn. Ra ngoài khoang trước tiếp tục uống bia hút thuốc ngắm trăng còn thú vị hơn nhiều.

Đêm thức khuya nhưng bọn tôi vẫn dậy sớm vì những tiếng cười nói nô giỡn của phái nữ ngay trong dòng sông. Tôi thò đầu ra ngoài đứng lúc mặt trời bắt đầu tỏa những ánh hồng đầu tiên trên những kiêu nữ từ tất cả các thuyền có thuê thân xác các cô qua đêm. Họ cứ mặc

nguyên bộ đồ mỏng như thế mà bơi trong nước, thỉnh thoảng lại leo lên một tảng đá ngầm, đứng thẳng người lên tắm gội. Cả ba đưa tôi cùng đột nhiên để ý tới một cô gái mặc đồ xanh đứng trên đá ngầm gần thuyền. Bộ đồ mỏng ướt nước đã bày lộ rõ một thân hình đẹp, chắc chắn nhưng mảnh mai của con gái thành thị – thân không ngắn và háng không quá to như các cô gái điếm thông dụng khác – người bạn tôi đưa tay vẫy, cô gái mỉm cười, bơi lại. Bọn tôi đưa tay kéo cô gái lên thuyền, đưa vào khoang trong. Sau một đêm nhậu nhẹt và một giấc ngủ ngon, lòng trai bây giờ mới nổi sóng dữ. Nhất là dưới ánh nắng đầu tiên chiếu qua cửa sổ khoang thuyền, thân hình cô gái tuyệt đẹp, trắng không một vết gợn. Cả ba đều giành nhau nhập cuộc trước nên tôi đề nghị rút thăm. Nghe lời đó, đột nhiên cô gái

chua chát nói với tôi : “thân em đã đến như thế này mà anh còn nỡ đưa ra làm đồ vật để bắt thăm sao?”

Từ khi lớn lên, Tôi đã gặp gỡ thiếu gì gái điếm và chưa bao giờ tôi khinh bỉ họ. Đối với tôi, họ đáng thương và dù có làm điếm, cũng vẫn là một con người. Tôi thường bao giờ cũng dịu dàng và thân hữu với họ. Bởi thế, sau khi nghe câu trách của cô gái, tôi buông ngực nàng ra, ngỏ lời xin lỗi, rồi bỏ ra ngoài mũi thuyền, uống ly cà phê nóng đầu tiên của một ngày trên dòng nước đã chuyển sang màu xanh thắm dưới ánh nắng của một ngày mới bắt đầu.

Bọn tôi rời chiếc thuyền và dòng sông đi Đà Nẵng, lên máy bay quân sự trở về Sài Gòn vào lúc đêm đã khuya. Từ đó chưa lần nào tôi gặp lại Tường nữa.

(còn tiếp 1 kỳ)

SỨC KHỎE LÀ VÀNG!

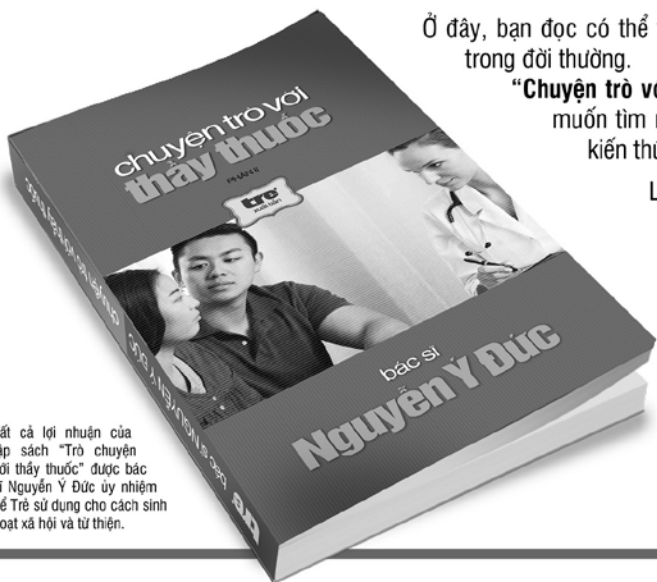
CHUYỆN TRÒ VỚI THẦY THUỐC (TẬP 1 & 2)

Trẻ xin hân hạnh giới thiệu “Chuyện trò với thầy thuốc” Tập 1 & 2 vừa mới phát hành.

Ở đây, bạn đọc có thể tìm thấy những kiến thức đa dạng trong đời sống, rất thiết thực trong đời thường.

“Chuyện trò với thầy thuốc” tập 1 & 2 sẽ là một cẩm nang quý báu cho bạn muốn tìm những câu giải đáp y khoa thiết thực trong đời sống và bổ sung kiến thức về sức khỏe.

Là món quà tặng vô giá đến những thân nhân cao tuổi.

Tất cả lợi nhuận của tập sách “Trò chuyện với thầy thuốc” được bác sĩ Nguyễn Ý Đức ủy nhiệm để Trẻ sử dụng cho các sinh hoạt xã hội và từ thiện.

MUA SÁCH XIN LIÊN LẠC

TEL: 972.675.4383 | EMAIL: INFO@TRENWS.NET

MUA TẠI TÒA SOẠN: 3202 N. SHILOH RD., GARLAND, TX 75044

GỬI VỀ NHÀ: GIÁ \$15 (CỘNG CƯỚC PHÍ)

MUA QUA AMAZON.COM VỚI GIÁ \$20/CUỐN

TOM KHO SACH
MADE IN LOUISIANA, USA

món quà Tết không trùng lặp!

TÔM KHÔ US sẽ là món quà THIẾT THỰC, không bị thiu, không bị cũ, không bị ngán, không bị trùng lặp để ăn hay tặng nhân dịp Tết...

Tết nhất sắp đến, Don xin đại diện cho công ty TÔM KHÔ SẠCH | TÔM KHÔ US giới thiệu tôm khô như một món ăn KHÔNG NGÁN, NGON MIỆNG, và là món QUÀ TẶNG lý tưởng cho thân nhân hay bạn hữu hoặc các bạn hàng, khách hàng...

MÓN QUÀ này có thể thưởng thức ngay trên bàn tiệc trong những ngày Tết, vừa bắt mắt vừa bắt mũi, như món TÔM KHÔ CỦ KIỂU mà bạn Yên Trần ưa thích (câu hỏi bên dưới). Sau ngày Tết, sau khi ngán xôi, ngán mỡ tới cổ, món ăn nấu với tôm khô sẽ làm bạn thấy nhẹ nhàng, ngon miệng với các món như canh bầu, canh rau đay, canh khổ qua, canh bí hoặc bún riêu v.v...

YÊN TRẦN: Em bận quá, em dự định sẽ mua vài hũ Tôm khô củ kiệu ngâm sẵn để ăn mấy ngày Tết, nào giờ Mẹ em làm, mà năm nay Mẹ em về Việt Nam qua Tết mới qua...

DON: Những sản phẩm đã chế biến, em sẽ không biết “lý lịch” nó ra sao. Có thể những loại thiếu an toàn (nhuộm màu, thêm gia vị, tẩm hóa chất chống mốc) rẻ tiền từ Trung Quốc hoặc quá hạn. Những sản phẩm giá trị thấp như củ kiệu hay củ hành, dưa món, sẽ ít có nguy cơ bị giả mạo. Bây giờ chúng ta không có nhu cầu ăn no mà nên ăn **an toàn - phẩm chất cao**, nhất là trong ngày Lễ Tết, nhằm tránh ảnh hưởng sức khỏe về sau. Chỉ cần gõ 4 chữ “tôm khô củ kiệu” là em có thể xem hướng dẫn đầy nhóc trên mạng. Happy New Year!

Tôm Khô USA! Tôm Khô sạch!!!

MADE IN LA, USA

Quý khách có thể đặt mua tại :

WWW.TOMKHOSACH.COM

Xin gọi anh Don để đặt mua, gửi về tận nhà hoặc tiệm trên toàn tiểu bang Hoa Kỳ:

318-235-4564

CÓ 3 LOẠI: NHỎ (S), VỪA (M) VÀ LỚN (L)

XIN HỎI DON SIZE ĐẶC BIỆT: EXTRA LARGE HAY JUMPO (CHỈ CÒN SỐ LƯỢNG RẤT ÍT)

tết
tặng gì nè ?

bánh chưng

mứt

kẹo

...

?

TÔM KHÔ

LÀ MÓN QUÀ TẶNG GIÁ TRỊ & THỰC TẾ !

THƠM NGON | SẠCH SẼ | AN TOÀN

TÔM BIỂN LOUISIANA - USA KHÔNG CHẤT BẢO QUẢN | KHÔNG THUỐC NHUỘM MÀU

XIN GỌI ĐƠN

 318 **235.4564**

HOẶC MUA TẠI

WWW.TOMKHOUS.COM

5 LBS TRỞ LÊN

FREE SHIPPING

Vừa qua, trong một buổi chiều nhạt nắng, rảnh rỗi ngồi nghe Tô Kiều Ngân ngâm thơ Hoàng Trúc Ly trong một băng ghi âm đã cũ, lòng bỗng xao xuyên bồi hồi, nhớ lại một thời đã qua trong đó có bóng mình và bạn bè. Xin ghi lại nơi đây. NGUYỄN & BẠN HỮU

Thi sĩ Hoàng Trúc Ly

NGUYỄN & BẠN HỮU

Hoàng Trúc Ly là nhà thơ được nhiều người đọc và yêu mến.

Anh tên thật là Đinh Đắc Nghĩa, sinh năm 1933 tại Đà Nẵng, nguyên quán Bình Định. Sau khi đậu bằng tú tài Pháp ghi danh vào trường Luật, nhưng chẳng được bao lâu thì HTL bỏ học vì bài giảng khô khan, không khí chật hẹp, nóng bức, chẳng thoải mái của các giảng đường. Anh là người trầm lặng, hiền hòa, ít thổ lộ về cuộc đời riêng tư của mình và gia đình. Nhưng khi gặp bằng hữu thân thiết thì anh cười, mừng ra mặt, ánh mắt sáng ngời.

Năm 1963, tập thơ "Trong Con Yêu Dấu" của HTL ra đời, ra mắt tại quán Xinh Xinh, đường Phan Đình Phùng, được hưởng ứng nồng nhiệt.

Học giả Tam Ích đã viết về TCYD như sau: "Hoàng Trúc Ly đã và đang làm mọi người ngạc nhiên ít nhất là một lần nữa về thiên tài của mình".

Phạm Công Thiện thì viết: "Thơ Hoàng Trúc Ly có ma lực kỳ quái của những câu phù chú. Đối với Hoàng Trúc Ly, ngôn ngữ hãy còn mới tinh, mỗi chữ đều mang một linh hồn, mỗi chữ là một sinh mệnh. Tôi gọi Hoàng Trúc Ly là thi sĩ lớn, là nhà thơ bậc thầy của thi ca hiện đại".

Đặng Tiến nhận định: "Hoàng Trúc Ly là một nghệ sĩ khéo lựa tiếng đàn. Trong thi phẩm từ ngữ luôn luôn tạo thành một hòa âm tinh tế. Thường những bài lục bát của Hoàng chỉ có bốn câu, nhưng bốn câu ấy tựa vào những âm vọng, âm hưởng hòa hợp lẫn nhau để tạo thành một sinh khí, một cơ thể, một năng lực.

Nghệ thuật diễn tả của Hoàng Trúc Ly đạt đến độ tài tình. Hoàng Trúc Ly phả hơi thở mới vào các hình thức đã già nua. Hoạc bằng nhạc điệu, hoạc bằng từ

vựng, Hoàng Trúc Ly chứng tỏ rằng thi ca Việt Nam vẫn còn những kho tàng chưa khám phá ..."

Nhận xét về con người Hoàng Trúc Ly trong đời sống, Phan Bá Thụy Dương viết: "Hoàng Trúc Ly tính tình hiền hòa, ít nói, trầm lặng. Anh có rất nhiều bạn rượu, bản thân anh uống rượu cũng rất cừ. Anh thích đi bộ lang thang dưới bóng chiều tà, tiện đường thì ghé lại ngủ nhà bạn.

Có thể nói HTL là thi sĩ lang thang".

Hoàng Trúc Ly qua đời ngày 23 tháng 12 năm 1983 trong một tai nạn xe cộ trên đường Phan Thanh Giản.

Thơ Hoàng Trúc Ly

hàng cây bên đường

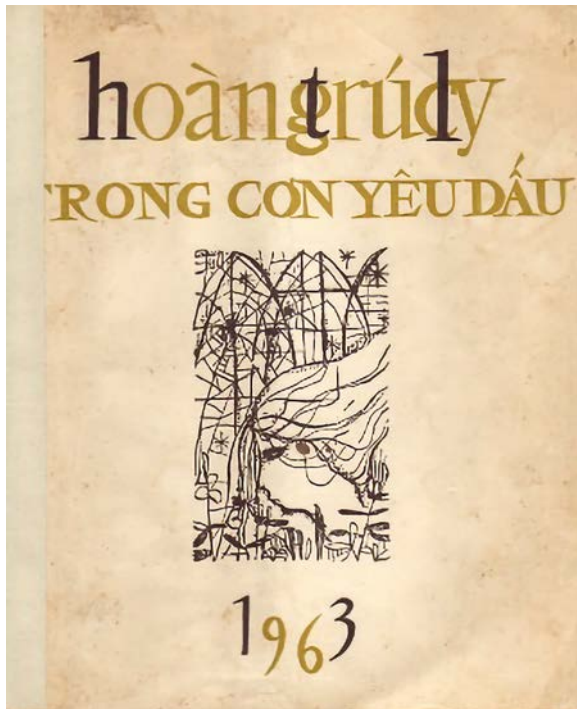
người yêu tóc xoắn tròn vai
nửa đêm da thịt quên cài áo khuya
xác thân rã mục lời thề
mùa đi lá rụng đường về xuân thu

nằm mộng thấy nữ sinh

tặng HOA của trăm hoa

Tà từ giấc mộng bước gần em
Đường phố đầy trăng hay mặt trời chìm
Ô hay con gái bay nhiều quá
Hai cánh tay mềm như cánh chim
Như cuống của hoa như cội của cành
Em đến bao giờ là em của anh
Thôi đã vô cùng cô liêu bóng cả
Như chim xa rừng tội nghiệp rừng xanh.

Tuyết mù giấc mộng mỏng như sương
Vai áo hào hoa tê tê bụi đường
Ra đi ta đắp lên sông núi
Trời rộng sông dài nỗi nhớ thương.

ca sĩ

Từ em tiếng hát lên trời
Tay xoa dòng tóc, tay vờ âm thanh -
Giọt buồn chẻ xuống hồn anh
Lắng nghe da thịt tan thành xưa sau

Trời em tiếng hát lên từ
Âm ba tóc rối lững lơ vòng tay
Áo dài lùa nắng vào mây
Dấu chân hồng nhận rụng đầy gió sương.

hoàng lan

Có phải vì em đang gỡ tóc
Cho mây từng sợi rối chân chim
Có phải hoa bay đầy cánh bướm
Vì em thay áo mái tây hiền

Ôi mới hôm nào như hôm qua
Tay ai bùa phép nắm đôi ta
Như nắm mùa đông hơi ngọn lửa
Cho tuyết đầu non chảy máu ra

Ôi mới hôm nào như hôm kia
Con đường chở nặng những đêm khuya
Cho nên bóng tối bay thành khói
Ánh mắt mờ sương lạc lối về

Ôi có hôm nào là hôm nay
Anh ghen vì gió đã choàng vai
Em đi như vẽ trên đường nắng
Em nói như đàn trong miệng ai

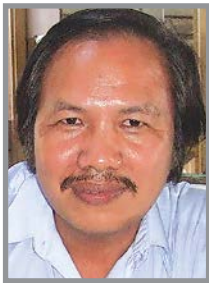
Anh là dòng sông mơ chín suối
Em là mặt trăng thềm mặt trời -
Cách trở bốn mùa vấy trái đất
Còn nghe đau xót thuở nào người?

vĩnh biệt

rồi mai khởi sự xa đời
chuyến xe trăm tuổi đưa người nghìn năm
trăng sao bốc cháy chỗ nằm
áo xanh mây lá vết bầm núi non.

Phập phồng thưởng Tết

NGUYỄN SINH (bài và hình)
SÀI GÒN - VN

Chỉ khoảng vài tuần nữa là đến Tết Nguyên Đán Giáp Thìn, thời gian gần đây tiền thưởng Tết là câu chuyện được rất nhiều người lao động quan tâm. Số đông trong họ băn khoăn, lo lắng do năm 2023 kinh tế Việt Nam có khá nhiều khó khăn và biến động.

Khó khăn hơn năm trước

Nhiều người lao động làm công ăn lương chúng tôi gặp đã bày tỏ lo ngại về việc tiền thưởng Tết năm nay có thể thấp nhiều hơn năm ngoái. Có không ít doanh nghiệp đang trong tình trạng nợ hoặc chưa thanh toán đủ tiền lương cho người lao động vì tình hình tài chính khó khăn. Nỗi lo mùa Tết

ảm đạm sắp tới đang bao phủ một bộ phận không nhỏ người làm công.

Chị Thúy Liễu (37 tuổi, quê Bình Định) cho biết làm việc tại Khu chế xuất Linh Trung (Sài Gòn) hơn 10 năm. Xa nhà nhiều năm, chị có ý định sẽ về quê ăn Tết Giáp Thìn từ đầu năm ngoái. Song hiện tại, với việc chưa được công ty thanh toán đủ tiền lương 3 tháng cuối năm 2023, khiến dự định của Liễu

đành tạm hoãn lại.

Như đã nói, trong bối cảnh nền kinh tế VN có chiều hướng đi xuống trong năm qua, nhiều doanh nghiệp gặp khó khăn trong sản xuất, kinh doanh. Nhiều nơi phải cho công nhân tạm ngừng việc, giãn việc, giảm giờ làm, cắt giảm nhân viên ... ảnh hưởng trực tiếp tới nguồn thu nhập của họ. Dù vậy cũng có những doanh nghiệp, công ty (tập

trung ở phía Nam như Sài Gòn, Bình Dương, Đồng Nai, Long An...) cũng sớm công bố mức tiền thưởng Tết. Nguyên nhân chính bởi nơi đây là những địa bàn “trọng điểm” có đông công nhân làm việc, nên dù thế nào các doanh nghiệp cũng phải cố gắng chủ động có kế hoạch Tết để người lao động yên tâm cũng như nhằm mục đích giữ chân họ tiếp tục ở lại làm việc một khi tình hình chuyển biến.

Tiền thưởng ở khu vực lao động chính thức

Ở VN hầu như ai cũng biết những khoản tiền thưởng Tết phần lớn chỉ dành cho người lao động có ký hợp đồng lao động trong các doanh nghiệp, cơ quan nhà nước, đơn vị sự nghiệp công lập

LƯƠNG VÀ THƯỞNG TẾT	
Tên nhân viên	N. CÔNG THIÊN
Chức vụ	QUẢN LÝ
Lương	7.000.000đ
Thưởng	1.000.000đ
Ứng trước	3.000.000đ
Ngày nghỉ	4 ngày (-920.000đ)
Đi trễ	9 ngày (-900.000đ)
Ngủ gât	9 lần (-1.080.000đ)
Bấm đt	12 lần (-600.000đ)
Bù tiền làm sai mẫu	-1.390.000
TỔNG NHẬN	110.000đ

Người quá ít

(Public non-business unit)...

Theo báo cáo từ Cục Quan hệ lao động và Tiền lương Việt Nam cho biết qua phân tích cho thấy năm 2023 mức thưởng cao nhất – giống như mọi năm - đều thuộc về các doanh nghiệp FDI (doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài). Đặc biệt ở các ngành nghề

như điện tử - công nghệ thông tin; chế biến thực phẩm; phát triển phần mềm; thương mại ... Trong khi ấy các doanh nghiệp sản xuất quy mô nhỏ trong nước thậm chí có vốn góp của nhà nước, sử dụng lao động đơn giản có mức tiền thưởng thấp hơn.

Cụ thể, mức thưởng Tết Giáp Thìn cao nhất được

ghi nhận tới nay là 5.68 tỷ VNĐ/người thuộc về vị trí quản lý cấp cao của một doanh nghiệp FDI tại Long An. Cũng tỉnh này, hơn 61% doanh nghiệp có kế hoạch thưởng Tết Giáp Thìn với mức bình quân 6.85 triệu VNĐ/người, bằng mức thưởng Tết Quý Mão.

Công ty Taekwang Vina chuyên gia công giày da ở Đồng Nai với khoảng 31,000 nhân công đã công bố mức thưởng Tết Nguyên Đán khá sớm. Theo đó mức cao nhất cho người lao động làm việc trước ngày 15/1/2023 sẽ được thưởng 150% mức tiền lương cơ bản và mức thấp nhất 500 nghìn VNĐ (cho những lao động vào làm việc sau 15/12/2023). Người đại diện Taekwang Vina cho biết năm 2023 là

Vui mừng khi nhận tiền thưởng Tết

một năm đầy khó khăn khi công ty liên tục thiếu đơn hàng. Tuy nhiên họ vẫn cố gắng duy trì mức thưởng Tết của người lao động năm nay bằng mức năm ngoái.

Một số nơi khác như:

Phú Yên, cá nhân cao nhất có mức thưởng 164 triệu VNĐ/người và thấp nhất 286 nghìn VNĐ/người.

Ở Đồng Nai, 1 giám đốc kinh doanh vùng của một doanh nghiệp FDI dẫn đầu với mức thưởng Tết 1 tỷ VNĐ. Cũng tại đây, mức thưởng Tết cao nhất của khối doanh nghiệp dân doanh là 100 triệu VNĐ/ người (giám đốc sản xuất), doanh nghiệp có vốn góp của Nhà nước là 16 triệu VNĐ/người. Bình quân tiền thưởng Tết của người lao động là 7.5 triệu VNĐ/người và mức thưởng thấp nhất của tỉnh này là 200 nghìn VNĐ đồng/người.

Những nghề không bao giờ có tiền thưởng Tết

Tại Quảng Nam, cá nhân được thưởng cao nhất cũng thuộc một doanh nghiệp FDI, là 636 triệu VNĐ/người. Doanh nghiệp tư nhân 129 triệu VNĐ/người (cán bộ có chức danh lớn). Các công ty do nhà nước nắm 100% vốn điều

lệ bình quân 12.5 triệu VNĐ/người. Mức thưởng thấp nhất tại đây là 1 triệu VNĐ/người.

Ở Đà Nẵng, cá nhân được thưởng cao nhất hơn 1 tỷ VNĐ và thấp nhất 200 nghìn VNĐ/người.

Riêng tại Sài Gòn, mức

thưởng cao nhất hơn 2 tỷ VNĐ đồng/người thuộc một doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài. Mức thưởng bình quân của người lao động là 12.3 triệu VNĐ/người, có giảm nhẹ so với Tết Quý Mão năm ngoái với 12.8 triệu VNĐ/người.

Tiền thưởng ở khu vực lao động phi chính thức

Riêng với các lao động phi chính thức, tiền thưởng Tết với họ bao năm qua luôn là một ước mơ xa xỉ. Số liệu của Tổng cục Thống kê đưa ra gần đây cho thấy VN hiện có 33 triệu lao động phi chính thức, chiếm tỷ lệ rất cao trong các ngành nông lâm nghiệp và thủy sản, hoạt động làm thuê các công việc cho hộ gia đình, xây dựng, buôn bán nhỏ, bán hàng rong, vé số dạo, shipper, xe ôm... Rõ ràng số lượng những thành phần này luôn lớn hơn nhiều so với những người có tiền thưởng. Họ đành phải cố gắng làm thêm việc, thêm thời gian những ngày cận Tết hoặc lên kế hoạch làm việc xuyên Tết để bản thân và gia đình có được cái Tết tương đối tươi tốt theo kiểu "tự cứu mình trước khi ...Trời cứu!".

NS

Có tiền thưởng về quê ăn Tết là ước mơ của đông đảo lao động nhập cư

Vài thắc mắc

Làm sao để biết thông tin sức khỏe trên trang web có đáng tin cậy hay không?

Bạn hoài nghi là đúng. Nhiều website trông có vẻ hợp pháp nhưng không đúng thực.

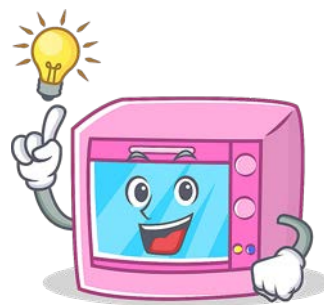
Tin vui là: Một vài bước như sau đây có thể giúp bạn tìm được thông tin chính xác. Đầu tiên, hãy lưu ý rằng Google không phải lúc nào cũng là nơi tốt nhất để tìm kiếm. Bạn có thể truy cập vào các trang web thương mại (được xác định bằng các URL kết thúc bằng .com), là nơi chú tâm vào việc bán sản phẩm. Vì vậy, hãy xem xét kỹ lưỡng sứ mệnh của chủ sở hữu hoặc nhà tài trợ trang web, và đặt nghi vấn nếu trang web đó đưa ra các giải pháp nhanh chóng và dễ dàng.

Để có thông tin đáng tin cậy hơn, hãy bắt đầu với các trang web do cơ quan chính phủ điều hành (tại các trang web có đuôi .gov), hiệp hội y tế (thường là .org) hoặc các tổ chức học thuật (.edu). Ví dụ: hãy xem medlineplus.gov, trang này hữu ích cho việc kiểm tra các triệu chứng và tình trạng; cdc.gov để biết thông tin về sức khỏe cộng đồng, bao gồm các loại vaccine; cancer.gov để biết thông tin mới nhất về các phương pháp điều trị, rủi ro và triệu chứng ung thư; và heart.org, do American Heart Association (Hiệp hội Tim mạch Hoa Kỳ) điều hành, để được hướng dẫn về sức khỏe tim mạch. The Medical Library Association (Hiệp hội Thư viện Y khoa) cũng liệt kê các trang web y tế đáng tin cậy tại mlanet.org/page/top-health-websites.

Bác sĩ của bạn cũng có thể có một cổng thông tin bệnh nhân trực tuyến (online patient portal) bao gồm các liên kết và/hoặc trả lời cho những câu hỏi ít khẩn cấp hơn, cũng như cách để lại ghi chú hoặc câu hỏi trực tiếp cho bác sĩ của bạn. Nhưng bất kể bạn đọc gì trên mạng, hãy nói chuyện với bác sĩ về những gì bạn quan tâm, lo lắng.

Làm cách nào để kéo dài tuổi thọ của lò microwave?

Tuổi thọ của một lò microwave - theo các nhà sản xuất - thường là 10 năm. Để tránh phải thay thế nhiều lần trong khoảng thời gian đó, bạn cần lưu ý đến cách sử dụng và lau chùi sạch sẽ, đặc biệt nếu đó là lò gắn phía trên bếp nấu (over-the-range - OTR), có thể khó thay và tốn hàng trăm đô la để sửa chữa).

Cố gắng đừng đóng mạnh cửa, vì có thể làm gãy hoặc hư chốt cửa. Lau sạch các chất lỏng tràn ra ngay sau khi xảy ra. Những mẩu thức ăn còn sót lại bên trong có thể hấp thụ năng lượng của lò khi bạn bật lò lần sau đó, tạo ra điểm nóng có thể làm hư hỏng các phần bên trong. Đối với các model OTR, hãy vệ sinh bộ lọc dầu mỡ vài tháng một lần bằng cách ngâm bộ lọc trong nước nóng với một vài giọt xà bông rửa chén. Bộ lọc dơ có thể khiến quạt chạy kém hiệu quả hơn và có thể gây nguy cơ hỏa hoạn.

Khi nào là thời điểm tốt nhất để mua xe năm 2024?

Tháng Hai thường là thời điểm tốt để mua. Năm ngoái, các model xe năm 2023 đã được giảm giá từ 4% đến 8% so với giá sticker trong đợt Presidents Day sales. Mức giảm giá năm nay sẽ tương tự, hoặc có thể còn nhiều ưu đãi hơn (như cash-back offers hoặc free add-ons), đặc biệt đối với các loại xe đắt tiền. Các ưu đãi ngày Presidents Day sales bắt đầu được khai triển vào đầu tháng Hai. Các đại lý cũng có xu hướng đưa ra mức giảm giá tương đương vào các ngày cuối tuần Memorial Day và Labor Day.

Tuy nhiên, người mua xe không nên vội vàng vì đang có khuyến mãi dịp lễ. Tốt hơn hết nên dành thời gian để nghiên cứu các lựa chọn của mình trước khi mua.

LỜI GIỚI THIỆU:

HẠNH PHÚC TRONG TAY là một chuyên mục mới của Trẻ, do anh Đặng Hiếu Sinh phụ trách, nơi những thao thức, những kinh nghiệm về hạnh phúc gia đình, hạnh phúc đời người được chia sẻ để mỗi người tự tìm ra chiếc chìa khóa hạnh phúc cho chính mình.

ĐẶNG HIẾU SINH (TYH)
DALLAS - TX

Tuân là tài xế của công ty du lịch mà tôi thuê bao trong chuyến đi thăm viếng vài nơi ở Việt Nam. Người thanh niên trẻ này rất năng nổ, luôn tươi cười và khôi hài trước bất cứ tình huống nào trên đường đi.

Khi lái xe đi Phú Quốc trên cao tốc Cần Thơ & Rạch Sỏi, con đường tốn tiền tử xây không bao lâu mà lớp xi măng phủ trên mặt đường đã tróc ra còn đá lởm chởm, ngồi trên xe có đoạn bị dẫn như đi xe ngựa. Vừa bất mãn, vừa bực bội tôi không ngớt lời cảm ràm. Trong khi Tuân nhún vai, thông thả nói:

- Chắc công ty làm đường biết mình sẽ lái xe ban đêm, nên nảy ra sáng kiến cực kỳ thông minh là tạo nên sự dần xóc để tài xế không bị buồn ngủ và như vậy sẽ lái xe an toàn. Còn hành khách thì được lác lư, cử động cho đỡ dẫn gân cốt mà không phải trả tiền “mát-xa”.

Suốt cuộc hành trình, Tuân luôn kể những câu chuyện vui có thật làm chúng tôi bật cười mà quên đi sự khó chịu trên những đoạn đường gai góc. Tuân thản nhiên không ngại ngừng khi kể lại câu “thông báo” không được thanh tao lắm của người “lơ xe” mỗi khi xe đồ dừng lại cho khách nghỉ ngơi trên tuyến đường dài “Bà con ơi, sắp tới khu nghỉ xe sẽ ngừng lại nửa tiếng bà con xuống vệ sinh ăn luôn nha!”. Câu nói không dấu chấm, dấu phết, ai muốn hiểu sao thì hiểu làm chúng tôi ôm bụng cười, giúp giảm thiểu phần nào sự mệt mỏi.

Sau vài ngày đồng hành, tôi và Tuân trở nên gần gũi hơn qua những buổi tối chuyện trò thân mật bên ly rượu ấm.

- Em làm nghề tài xế bao lâu rồi? tôi hỏi.

- Dạ, 3 năm rồi anh.

Trầm ngâm một lát tôi hỏi với một chút tò mò, đường đột:

- Công ty trả lương cho tài xế có khá không?

- Không ai trả lương cho em hết, em làm việc không công mà. Anh biết tại sao không? Nếu nói đúng em sẽ trả hết những châu cà phê sắp tới cho đến ngày về.

- Ha!ha!!! chắc em mắc nợ chủ nên chạy xe không có lương để trừ nợ, đúng không?

- Hà hà! anh sai rồi, vì em là chủ công ty mà.

- Ủa, sao làm chủ mà phải lái xe?

- Em mới thành lập công ty. Nhỏ thôi, chỉ có 4 tài xế và em. Khi những người kia bận thì em phải đi. Thật sự, đây là công việc làm tạm thời, là bước đầu để em chuẩn bị cho việc làm ăn trong tương lai đúng với ngành nghề em đã học trước kia.

- Đó là việc gì?

- Em là kỹ sư ngành nuôi trồng thủy sản. Trước đây em làm việc cho công ty cung cấp vật tư ngành nuôi trồng thủy sản. Công việc rất tốt.

- Tốt mà sao em đổi nghề?

- Trước đây em lập gia đình và sinh sống tại Bạc Liêu. Vì công tác thường xuyên ở Sài Gòn nên em thường vắng nhà, kết cuộc là vợ em ngoại tình. Người quen cho biết nên em theo dõi và bắt tại

trận cô ấy tại nhà nghỉ với nhân tình là người bạn thân của em. Hụt hẫng và phần nộ cùng cực, em đứng chết lạng nhìn 2 kẻ phạm tội đang bối rối kéo tấm “drap” giường che thân. Lúc ấy, em muốn giết 2 người cho hả giận nhưng chợt nghĩ đến đứa con ngây thơ, vô tội và như có Ông Trời phù trợ, em đã dần được cơn tức giận đang trào dâng, dù cô vợ mất nét buồn một câu nói xóc óc “Muốn tính sao cũng được”.

Trở về, em quyết định ly dị rồi bỏ đi với 2 bàn tay trắng, không mang theo một thứ gì ngoài đứa con chưa rời vú mẹ.

Trong khi má em vất vả chăm lo cháu nội thì em chỉ biết trầm mình trong nỗi đau không nói thành lời. Nhưng may mắn là thời gian ấy không kéo dài. Sau khi định thần lại, em muốn đi du lịch nhưng cũng cần tiền nuôi con nên nảy ra ý định làm tài xế cho công ty vận chuyển và du lịch để có cơ hội đi chơi không tốn tiền mà lại có tiền để trang trải cuộc sống. Từ công việc này, tinh thần em được phục hồi nhanh chóng nhờ những niềm vui có được từ các nhóm khách du lịch khắp nơi. Từ đó, em trở nên năng động hơn, khôi hài hơn trong cách tiếp xúc với

khách hàng khiến họ hài lòng. Nhờ vậy mà người chủ tin tưởng, thương mến và giao công ty cho em quản lý khi họ nghỉ hưu. Có nhiều lần chuyển hàng vật tư cho các doanh nghiệp thủy sản, em quen biết nhiều cơ sở nuôi thủy sản. Dự định khi tạo được số vốn, em sẽ lập đại lý phân phối, hướng dẫn nuôi trồng thủy sản. Trải qua bất hạnh trong hôn nhân, em đã đứng dậy được nhờ tình thương con. Nếu không, biết đâu

em đã vào tù khi không dẫn được sự ghen tuông. Từ đó, em nhủ lòng phải luôn suy nghĩ tích cực, bao dung trong mọi tình huống mới mưu cầu được hạnh phúc.

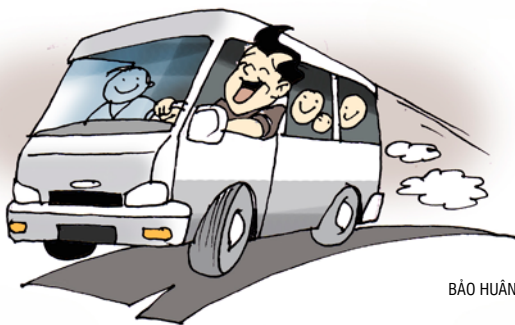
- Anh rất cảm kích ý chí của em. Con gái em hiện nay bao nhiêu tuổi? nó có bị ảnh hưởng gì về tâm lý của mẹ nó không?

- Em không có ý định cho con biết sự thật, chỉ nói là ba mẹ có nhiều điều xung khắc nên chia tay thôi. Con bé năm nay 15 tuổi

rất hồn nhiên, vui vẻ và có tính khôi hài. Mỗi lần muốn xin tiền thì tỏ vẻ chăm sóc ba bằng những lời ngọt ngào để dụ khi “Con muốn mua áo mới cho ba vì áo này đã cũ rồi. Ba cho con tiền nha. Con sẽ tìm áo giảm giá nhưng bảo đảm là đẹp hết ý, hợp thời trang và con sẽ dành số tiền còn dư ra để mua quần Jean cho con mà ba không cần tốn thêm các nào. Em trợn mắt “Thôi, đừng làm bộ hiểu thảo, muốn mua quần Jean

nên gài độ để lấy tiền ba, phải không?”. Con bé cũng không vừa “Ba của con thông minh xuất chúng, luôn đọc được ý của con”.

Câu chuyện kết thúc bằng tiếng cười giòn giã tràn đầy hạnh phúc của người đàn ông đã vượt qua những nghiệt ngã trong cuộc đời nhờ 2 chữ tích cực mà anh xem như châm ngôn để vững vàng tiến bước trong cuộc hành trình còn nhiều thử thách trước mắt.

Bạn thân mến,

Qua câu chuyện của Tuấn, người viết cảm nhận rằng, cuộc sống không phải lúc nào cũng là những niềm vui, thuận lợi như ý muốn của mình. Chúng ta không thể thay đổi dòng chảy của tự nhiên nhưng chúng ta có thể chọn cách hành xử đối với những tình huống đen tối trong cuộc đời.

Ngay giây phút cơn tức giận bùng lên trong sự chấn động bàng hoàng, Tuấn chợt nghĩ đến con và rồi anh đã dừng lại đúng lúc để không có những hành động bạo lực vì ghen tức. Đôi nhân tình tội lỗi kia có lẽ cũng khá bất ngờ trước sự khoan dung hiếm hoi mà họ nhận được. Nhưng chính sự khoan dung đó đã giúp Tuấn thoát khỏi hậu quả khôn lường có thể khiến anh vướng vòng lao lý một cách oan uổng. Trước nghịch cảnh đau thương cùng cực này, Tuấn bỏ hết mọi sự, không hơn thua, không tranh chấp của cải đã tạo dựng bằng mồ hôi nước mắt của mình và ra đi với tài sản quý giá nhất mà anh muốn có được là đứa con bé bỏng trên tay. Còn nỗi đau nào lớn

hơn khi bị người vợ đầu áp tay gối phản bội một cách tàn nhẫn. Điều đó khiến Tuấn suy sụp hoàn toàn. Nhưng chỉ trong một thời gian ngắn ngủi, Tuấn đã mạnh mẽ đứng dậy, cố gắng vượt qua, dẹp bỏ những ý nghĩ tiêu cực khi nhớ đến trách nhiệm của người cha với tình thương bao la đối với đứa con gái bất hạnh phải thiếu bàn tay chăm sóc của mẹ khi chưa đầy 3 tuổi. Tuấn chọn cách chữa lành vết thương lòng bằng một cuộc sống có lý tưởng, có mục tiêu, kiên trì thực hiện kế hoạch đã đề ra bằng sự lao động cần mẫn và luôn tìm thấy niềm vui trong công việc hàng ngày với sự phấn đấu không ngừng để vươn tới một ngày mai tươi sáng hơn.

Với tư duy tích cực, đời sống của Tuấn trở nên có ý nghĩa hơn như Mục Sư Lewis L. Dunnington đã viết trong quyển “The Inner Splendor (Paperback)”:

“Ý nghĩa cuộc sống không phải là ở chỗ nó đem đến cho ta điều gì, mà ở chỗ ta có thái độ đối với nó ra sao; không phải ở chỗ điều gì xảy ra với ta, mà ở chỗ ta phản ứng với những điều đó như thế nào”

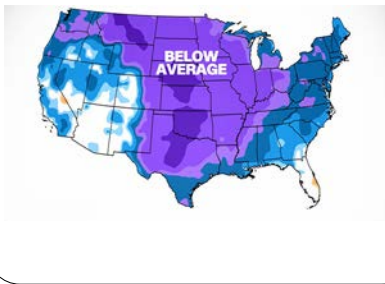
Người viết tin rằng, cuộc đời đã lấy đi của chúng ta thứ gì, thế nào cũng sẽ bù lại thứ khác, chỉ là chúng ta có chịu đi tìm hay không thôi. Để luôn sống lạc quan, có lẽ không có gì hay hơn lời câu nguyện dưới đây:

“Xin dạy cho chúng con tươi tắn và dịu dàng trước mọi biến cố của cuộc sống, biết tận dụng những đau khổ gặp trên đường đời, để đau khổ làm chúng con thêm mềm mại chứ không bực bội hay cay đắng, làm chúng con thêm độ lượng, chứ không hẹp hòi hay độc đoán”.

MỖI TUẦN 1 CON SỐ

80%

nước Mỹ đã đối diện nhiệt độ đông đá trong đợt gió rét Bắc cực thổi vào Mỹ hồi tuần trước và 140 kỷ lục lạnh đã được ghi nhận tại khắp các thành phố, theo cơ quan thời tiết quốc gia.

20%

lượng điện bình là mức tối thiểu trong mùa lạnh mà hãng Tesla đề nghị các chủ xe nên giữ. Nhiều chủ xe điện báo cáo là bình điện xe EV bị hết hay phải mất rất nhiều thời gian để sạc bình trong thời tiết rất lạnh.

10

trong số khoảng 600 tiệm Sam's Club đã gắn hệ thống nút tự động sử dụng trí tuệ nhân tạo để kiểm tra biên lai mua hàng tại ngõ ra. Sam có kế hoạch gắn hệ thống này trong năm nay, thay thế các nhân viên gác cửa và kiểm tra biên lai.

49

tuổi, Tina Lai Lurie, một phụ nữ gốc Việt là vợ của tỉ phú Jeffrey Lurie, 72 tuổi, chủ nhân đội bóng bầu dục Philadelphia Eagles. Tina Lai là con út trong một gia đình tị nạn người Việt, đến Mỹ năm 1978 và có một nhà hàng nhỏ tại Philadelphia, nơi Tina gặp tỉ phú Lurie.

70%

người Mỹ ở tuổi hưu có tài sản tổng cộng là 281,000 đô la, bao gồm nhà, xe, quỹ hưu trí, tiền ngân hàng..., trong đó khoảng 20% người dân chỉ có khoảng \$10,000. Có khoảng 10% người tuổi hưu có tài sản tổng cộng là 1.9 triệu đô la.

2

phi cơ của hãng hàng không Korean Airlines và Cathay Pacific Airways đã đụng vào nhau tại một phi trường Nhật Bản, tuy nhiên các hành khách đều được an toàn. Đây là tai nạn phi cơ đụng nhau thứ nhì chỉ chưa đầy một tháng tại các phi trường Nhật Bản ...

30,000

lính Đức được điều động sẵn sàng một khi Nga tấn công các quốc gia đồng minh trong khối NATO và khởi động nguy cơ Thế Chiến thứ ba, theo một tài liệu mật vừa được tiết lộ ra ngoài.

760

điểm trở lên là điểm tín dụng lý tưởng để vay được phân nợ tiền xe, tiền nhà thấp và khoảng trên dưới 600 là điểm có thể vay được nợ với phân lời khác nhau, tùy theo mỗi hãng cho vay. Điểm tín dụng tối đa là 850.

22

tuổi, thiếu úy Không quân Madison Marsh, hoa hậu Colorado vừa giành được ngôi vị Miss America hồi tuần trước. Marsh vừa tốt nghiệp Học Viện Không Quân Hoa Kỳ năm trước và đang tiếp tục theo học Cao Học tại đại học Harvard.

Hợp tác với **tre** tại sao không?

Một cây làm chẳng nên non,
Ba cây chụm lại nên hòn núi cao !

Nếu bạn có những kế hoạch, những sáng kiến, những ý tưởng mà chưa biết bắt đầu ra sao, quảng bá thế nào, hợp tác với ai hoặc tìm kiếm một partner trong mọi lãnh vực ...

Xin liên lạc với chúng tôi.

info@trenews.net

Trẻ sẽ cùng bạn tham khảo để thực hiện,
hoàn toàn không có chi phí.

Đê và gà

Ngày 26-6-2023, 3 công an thị trấn Đại Nghĩa, Hà Nội gồm Nguyễn Văn Nhân, Bùi Đình Việt và Bùi Tiến Tùng đi xe công vụ, mang theo súng để bắn chim, tiện tay bắn chết luôn đê của dân. Người dân bắt được do đã nhiều lần mất đê, cùng nhau chặn 3 người này, giữ luôn xe hơi của họ, báo công an.

Chiều 19-1-2024, ba vị công an trên ra tòa, được tuyên án nhẹ hều - 7-8 tháng tù, cả 3 sớm được trả tự do vì thời gian tạm giam cũng gần bằng mức án. Nặng ở chỗ mất cái chức công an.

Mấy con “đê núi” này mắc quá, đánh bay sự nghiệp của 3 vị công an - giá thị trường cỡ hàng triệu USD, nhưng không mắc bằng một con gà ở tỉnh Hà Tĩnh trong vụ án hồi tháng 2-2023 “Cướp một con gà, thanh niên bị tuyên án 7.5 năm tù”.

BA CỰU CÔNG AN 'BẮN NHẦM' ĐÊ CỦA DÂN LĨNH 7-8 THÁNG TÙ

<https://vtc.vn>

(ẢNH: VTC.VN)

Mua vui ...

Nhiều người dân Việt có vài niềm vui nho nhỏ, ví dụ như nghe tin quốc tang hoặc nghe tin quan lớn vào tù. Tuy những việc này không thể thay đổi thể chế độc tài, nhưng cũng “mua vui cũng được một vài trống canh”. Bởi vậy, khi vừa thất vọng tràn trề trước tin tức về sức khỏe của ông Nguyễn Phú Trọng (tổng bí thư CSVN) thì dân tình như được sống lại trước tin ông Nguyễn Công Khế (người đồng sáng lập báo Thanh Niên và giữ cương vị Tổng biên tập trong suốt 23 năm, từng là Ủy viên Ban chấp hành Hội Nhà báo Việt Nam, hiện là Chủ tịch Hội đồng quản trị Công ty cổ phần Tập đoàn Truyền thông Thanh Niên...) đã bị bắt.

Cùng bị bắt với ông Khế còn ông Nguyễn Quang Thông (nguyên Tổng Biên tập Báo Thanh Niên, phu quân MC Lê Đỗ Quỳnh Hương - bà trùm thần số học tại VN). 2 ông này bị tình nghi kê khống đất công để bán bỏ túi.

(ẢNH: SGGP.ORG.VN)

Quyết làm cam cũng làm

Sau khi phu quân là ông Nguyễn Quang Thông (nguyên Tổng Biên tập Báo Thanh Niên) bị bắt, người dẫn chương trình truyền hình Lê Đỗ Quỳnh Hương lại bị réo tên dữ dội, thiệt ra cái gì cũng có lý do. Nhờ danh tiếng trong nghề dẫn chương trình và chức quan của chồng, cô Lê Đỗ Quỳnh Hương dễ dàng tạo dựng niềm tin, tổ chức luôn một chương trình tu học, thần số, giảng dạy họa phúc đồ sộ. Số người tin theo rất đông. Gần đây, cô ta còn hướng dẫn hành thiền, tụng Sám hối online, đứng lớp giảng đạo khá bài bản. Cô dùng môn bói toán với mỹ danh “thần số học” để dự báo tương lai cho tín chủ, ngoài ra chị có dịch vụ “đặt tên cho trẻ sơ sinh theo thần số học”, một cái tên có giá dịch

vụ cả trăm triệu VND (tuỳ độ giàu nghèo của tín chủ). Đùng cái anh chồng cô bị bắt tạm giam, cô vẫn miệt mài quảng cáo việc kinh doanh lòng tin của mình...

(ẢNH: PHUNUTODAY.VN)

Nhân gì chứ không nhân dân

Phạm Văn Thịnh (Đại biểu Quốc hội CSVN đoàn Bắc Giang) đã khiến nhiều người cảm động vì lên tiếng chuyện các ngân hàng trong nước ép người dân mua bảo hiểm nhân thọ, ông kể câu chuyện rất quen ở các ngân hàng trong nước hiện nay: một người phụ nữ, vì mắc nợ, phải cầm sổ đỏ để vay 300 triệu VND ở ngân hàng. Nhưng muốn vay 300 triệu VND thì sẽ bị ép phải mua bảo hiểm nhân thọ 20 triệu VND. Bước ra khỏi ngân hàng mà nước mắt tuôn rơi.

Ông Thịnh cũng mở ngoặc là có tới 2 loại bảo hiểm, đại lý của ngân hàng được hưởng mức chiết khấu năm đầu tới 4%. Và 70% khách hàng mua bảo hiểm nhân thọ đều đã hủy hợp đồng ngay sau năm đầu tiên, chấp nhận mất trắng số lệ phí bảo hiểm đã nộp. Nhiều ngân hàng còn gợi ý khách hàng vay vốn để nộp phí bảo hiểm nhân thọ cho 2 năm đầu để dễ hưởng huê lợi lớn...

Ông Phạm Văn Thịnh (ẢNH: DANTRI.COM.V)

Truyền thông bẩn

Vào tối ngày 16-1, trên mạng xã hội Facebook lan truyền một đoạn clip dài gần 3 phút ghi lại cảnh một người đàn ông say ngất ngưỡng bị cảnh sát giao thông ở Hà Tĩnh yêu cầu dừng xe để kiểm tra nồng độ cồn. Không biết trùng hợp hay cố tình, ông Nguyễn Hồng Phong (Đại tá, Giám đốc Công an tỉnh Hà Tĩnh) cũng trong clip và chỉ đạo cấp dưới không đo nồng độ cồn người này vì ông ta là... thợ hồ, rất khó khăn... Tuy nhiên, sau khi bị dư luận chỉ trích dữ dội vì không nghiêm minh khi chấp pháp, làm truyền thông bẩn đập lên pháp luật, ông Phong đã yêu cầu cấp dưới bắt ông thợ hồ viết bản kiểm điểm và “phạt nguội” người thợ hồ trên...

Ông Nguyễn Hồng Phong
(ẢNH: CONGAN.HATINH.GOV.VN)

Lê Văn Tám

Công ty Hải Linh được thành lập ngày 18-7-2002, mới đây, thông tin từ Thanh tra Chính phủ, Công ty Hải Linh sử dụng sai mục đích Quỹ bình ổn giá xăng dầu với tổng số tiền trên 2,551 tỷ đồng (số liệu cộng dồn của các kỳ).

Người đại diện pháp luật công ty Hải Linh là đại gia xăng dầu của tỉnh Phú Thọ, có cái tên rất “thân quen” với ngành xăng dầu: Lê Văn Tám.

Tòa lâu đài bạc tỷ của đại gia xăng dầu Lê Văn Tám (ẢNH: TÔ CÔNG/ LAODONG.VN)

Theo dõi mọi lúc

Ngày 17-1-2024, app VNeID - ứng dụng định danh điện tử ở Việt Nam (Bộ Công an CSVN phổ biến và buộc người dân trong nước dùng) đã bị gỡ khỏi ứng dụng CH Play của Google. Tuy nhiên, sau đó ứng dụng này đã được CH Play hiển thị lại.

Nhiều người cho rằng, cài ứng dụng VNeID không khác gì đem hết bí mật của mình giao cho ĐCSVN: Ứng dụng yêu cầu quyền truy cập nhiều chức năng trên thiết bị của người dùng, như Internet, camera, bộ nhớ, thông báo, vân tay, giọng nói, khuôn mặt... Điều này có thể gây nghi ngờ về mức độ bảo mật và riêng tư của ứng dụng này. Tuy nhiên, không thể trông đợi gì thêm khi VN là một đất nước độc tài...

(ẢNH: VNREVIEW.VN)

Không bênh được

Nguyễn Hữu Tài (49 tuổi, ngụ xã Đoàn Kết, huyện Bù Đăng, tỉnh Bình Phước) đến thị trấn Đức Phong, huyện Bù Đăng chơi. Giữa đường, Tài thấy một nhóm thợ đang khoan giếng cho người dân địa phương nên đến đòi tiền "bảo kê", Tài yêu cầu anh Hiệp Minh Tuyến (27 tuổi, ngụ tỉnh Đồng Nai) phải đưa cho Tài số tiền 1 triệu đồng thì mới cho anh Tuyến tiếp tục khoan giếng.

Do anh Tuyến không đồng ý nên 2 bên cãi nhau, xô xát. Tài chạy đến tắt máy khoan của thợ đào giếng. Quá bất bình, anh Tuyến chạy tới can ngăn, đồng thời dùng tay đấm vào mặt Tài khiến người này bị ngã ngửa xuống nền bê tông, nằm bất động. Tài được đưa đi cấp cứu, nhưng do vết thương quá nặng đã tử vong vào sáng 19-1.

Anh Tuyến đi tù oan còn người dân tạm thời chưa có giếng xài...

(ẢNH: BAOBINHPHUOC.COM.VN)

Nơi nguy hiểm nhất...

Ngày 19-1, Facebooker có tên Đ.V.T livestream bán 7,000 xe vi phạm, xe tang vật bên trong kho tạm giữ phương tiện của Công an quận 11 - Sài Gòn. Đồng thời, người này tuyên bố bán sỉ theo lô từ 1,000 - 2,000 xe. Hầu hết các xe này đang còn dán giấy niêm phong của lực lượng chức năng.

Chưa dừng lại đó, người đàn ông livestream còn quay cận cảnh vào một xe còn đang dán giấy niêm phong của Công an quận 11 và giới thiệu: "Xe Vision màu xám này đẹp, đời mới, xe năm 2023 còn mới, xe mới bắt ngày 10-1-2024 luôn". Ngay sau đó, một người đi cùng mở khóa xe, nổ máy cho mọi người xem trực tiếp. Đ.V.T khẳng định "giấy tờ pháp lý công an lo hết cho mình. Xe được cấp giấy đi đường (thay cho cà vạt), giấy thanh lý xe của kho bạc, giấy chứng nhận không phải xe trộm cắp".

Không biết tại sao mà công an quận 11 chối bay việc trên, nhưng thông tin-hình ảnh của kẻ livestream bán 7,000 xe vi phạm, xe tang vật vẫn bị giấu nhem.

1 ngày · 🌐

Thông báo. Mọi thắc mắc mọi người hỏi.
7.000 chiếc đã bán hôm qua 2.000 chiếc rồi
Còn 5.000 thì từ giờ đến giờ mn đặt hết
2.000 rùi nhé
Xe dc cấp giấy đi đường (thay cho cavet)
Giấy thanh lý xe của kho bạc
Giấy chứng nhận không phải xe trộm cắp.

Mai 18/1 /2024 sáng 8h 9h mn đi với e lên
kho chọn lựa và lấy. Xe

Tổng xe thanh lý
Qua nay bán 2 khách 3.000 chiếc
Còn lại : 4.000 chiếc
Giấy tờ pháp lý CA lo hết cho Minh
Qua nay nhiều anh chị hỏi mua lẻ ...
Anh chị lấy 1 -2 chiếc gom gom slg báo em
đi cùng em đi lấy nhé.
Phúc 200 chiếc
Anh trai 100 chiếc
Anh điện Hồng :200 chiếc
Ku trạng: 400 chiếc
A phan trường vũ : 50 chiếc
Anh tôn : 500 chiếc

(ẢNH: GIAODUCTHUO.GIAODUCTHOIDAI.VN)

Xã hội đỏ

Ngày 14-1-2024, Công trình Nhà ga cáp treo của Tập đoàn Vingroup tại Cảng Nha Trang bất ngờ bị đổ sập phần tháp chuông. Tại thời điểm và ngay vị trí sụp đổ có nhiều máy móc và công nhân đang làm việc.

Công trình cáp treo Vinpearl Land vượt biển vịnh Nha Trang, nối Nha Trang với khu du lịch Hòn Ngọc Việt trên đảo Hòn Tre do Vingroup làm chủ đầu tư chính thức khánh thành ngày 10-3-2007 sau hơn 14 tháng thi công. Với chiều dài 3,320m, cáp treo nối liền thành phố biển Nha Trang và khu du lịch giải trí Vinpearl Land.

Báo chí trong nước có đưa tin nhưng không nói công trình của ai hoặc đăng rồi gỡ bài luôn. Và sau đó, đồng loạt các báo đã gỡ các tin về việc tháp chuông của nhà ga cáp treo của Vin bị đổ sập. Thông tin về số người bị thương vong cũng bị ếm nhem hết.

Ga cáp treo đang xây dựng tại khu vực cảng Nha Trang đổ sập phần tháp chuông. (ẢNH: BUI TOAN/VNEXPRESS.NET)

Gấp lửa bỏ tay người Thượng

Từ ngày 16-1-2024 tới 19-1-2024, Tòa án nhân dân tỉnh Đắk Lắk hoàn thành xét xử sơ thẩm đối với 100 người Thượng bị cho là liên can tới vụ án “khủng bố” tấn công và sát hại cán bộ ở hai trụ sở uỷ ban nhân dân (UBND) xã xảy ra vào rạng sáng 11-6-2023. Phiên tòa xét xử lưu động (công khai) tại tổ dân phố 11, phường Ea Tam, thành phố Buôn Ma Thuột, tỉnh Đắk Lắk.

Trong số 100 người bị đưa ra xét xử, có 53 người bị kết tội “khủng bố nhằm chống chính quyền nhân dân”, 45 người bị khép tội “khủng bố”. Hai tội danh còn lại “tổ chức cho người khác xuất cảnh, nhập cảnh trái phép”, và “che giấu tội phạm”, mỗi tội khép cho một người.

Phiên tòa kết thúc với 10 án chung thân dành cho những người bị cáo buộc “chủ mưu”, những người còn lại bị kết án tù từ ba năm rưỡi đến 20 năm tù. Do tất cả các thông tin đều chung chung, mập mờ khiến dư luận vẫn còn nhiều hồ nghi về vụ án trên...

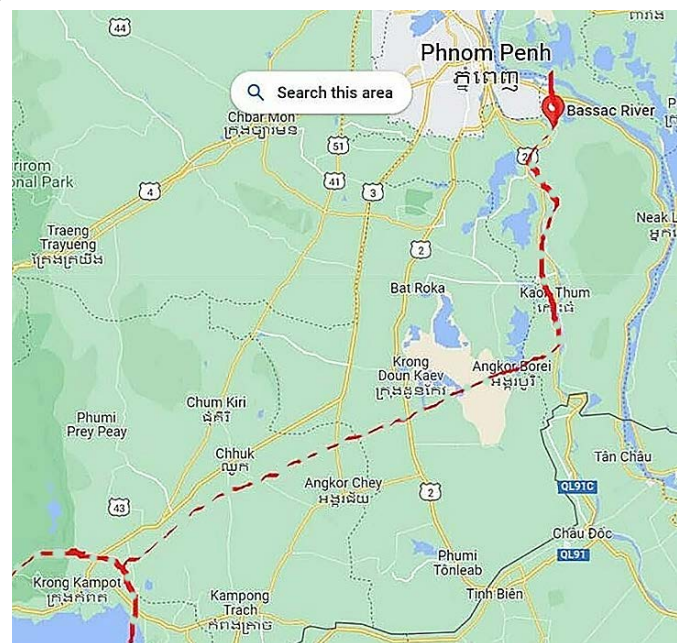
(ẢNH: CHINHPHU.VN)

Lại là anh em tốt

Ngày 18-1-2024, Bộ trưởng Giao thông và Công chính Campuchia cho hay dự án kênh đào Phù Nam - Techo sẽ bắt đầu xây dựng vào quý 4 năm 2024. Dự kiến chi phí dự án phát triển hạ tầng này là 1.7 tỷ USD và cần 4 năm để hoàn thành, với sự hỗ trợ của Trung Quốc.

Mặc dù nhà nước Campuchia luôn trấn an Việt Nam rằng dự án kênh đào Phù Nam Techo “sẽ không ảnh hưởng” đến sông Mekong” nhưng nhiều bài phân tích cho thấy kênh này sẽ thay đổi dòng chảy, khiến Đồng bằng sông Cửu Long (ĐBSCL) sẽ bị bức tử vì thiếu nước ngọt và nước biển xâm thực, vừa lúa và đất vườn cây trái ĐBSCL sẽ bị hủy diệt. Đời sống người dân lẫn an ninh quốc gia của VN sẽ bị ảnh hưởng nghiêm trọng.

Ngoài ra, con kênh Phù Nam-Techo là một phần của dự án “vành đai kinh tế và con đường tơ lụa” của Trung Quốc. Căn cứ Ream được Trung Quốc đầu tư và xây dựng từ 2 năm nay có mục đích bảo đảm an ninh cho dự án.

Đường đứt đoạn là dự kiến vị trí kênh đào (ẢNH: VOV.VN)

Trong đời sống thường ngày, chúng ta thấy có những sự việc, những thói quen, những phát minh ... tưởng như tự nhiên mà có. Nhưng thực ra, có những lý do đứng phía sau những chuyện bình thường đó. Chẳng hạn như:

Tại sao như vậy?

NHIỀU KỲ - KỲ 3

Sử dụng túi nhựa

Năm 1959, một kỹ sư người Thụy Điển đang than thở về nạn tàn phá rừng để làm giấy bao bì, đã phát minh ra một sản phẩm mà ông nghĩ sẽ cứu được hành tinh: đó là túi nhựa. Chúng bền hơn và rẻ hơn giấy và có tay cầm tiện lợi. Người sáng tạo tên là Sten Gustaf Thulin luôn mang theo một chiếc gấp ở túi sau để tái sử dụng khi cần thiết. Anh mong đợi mọi người khác cũng sẽ làm như vậy. Nhưng sáng tạo của anh đã phổ biến hơn nhiều so với những gì anh từng mơ ước. Đến năm 1979, túi nhựa dùng một lần chiếm 80% số túi ở Châu Âu. Đến năm 1982, hai chuỗi siêu thị lớn của Mỹ là Safeway và Kroger đã chuyển đổi từ túi giấy sang túi nhựa và từ đó túi nhựa nhanh chóng lan rộng khắp toàn cầu. Trên toàn thế giới, chúng ta hiện sử dụng khoảng 500 tỷ túi nhựa mỗi năm.

Trớ trêu thay, phát minh của Thulin - nhằm bảo vệ môi trường - đã góp phần gây ra tình trạng ô nhiễm nhựa ở biển, dự kiến sẽ vượt quá số lượng cá ở đại dương vào năm 2050.

Đeo nhẫn đính hôn bằng kim cương

Trao nhẫn đính hôn nam kim cương là một nghi thức mà chúng ta hiếm khi thắc mắc, một phần nhờ vào cô viết quảng cáo người Mỹ 31 tuổi tên là Mary Frances Gerety. Cô đã nghĩ ra câu khẩu hiệu "A Diamond Is Forever" vào năm 1947 như một phần của chiến dịch tiếp thị phát động do công ty nước Anh De Beers Consolidated Mines Ltd.

Ngồi trên một mỏ kim cương ở Nam Phi, De Beers bắt đầu thuyết phục những chàng trai và cô gái trẻ rằng kim cương là thước đo quan trọng của tình yêu. Chiến dịch tiếp thị thậm chí còn đi xa đến mức quy định chú rể tương lai nên chi bao nhiêu tháng lương cho một chiếc nhẫn đính hôn. Vào những năm 1930, con số đó là một tháng lương. Trang web đám cưới The Knot cho biết ngày nay, giá thể hiện tình cảm của một người đã tăng lên bằng 3 tháng lương. Chiến dịch đã thành công. Trước Thế chiến II, chỉ 10% cô dâu Mỹ đeo nhẫn kim cương. Ngày nay, con số đó là 75%.

TPB NGUYỄN VĂN QUANG

Nghĩa quân

Bị thương năm 1974, cụt hai tay một chân và mù cả hai mắt.

Mọi sự giúp đỡ xin liên lạc:

ĐỊA CHỈ: Tổ 1 ấp Quý Phước, xã Nhị Quý thị xã Cai Lậy, tỉnh Tiền Giang.

ĐIỆN THOẠI: của vợ: 094 923 6288

TPB NGUYỄN VĂN CỰ

Số quân: 73/120135

KBC: 4204

Ông bị thương tại Đông Hà Quảng Trị ngày 27/3/1972, cụt mất 2 bàn tay và mù 2 mắt biến dạng mặt gò má, người em dâu hiếu nghĩa hiện đang cư mang vì vợ bỏ đi từ ngày ông bị thương.

Mọi sự giúp đỡ xin liên lạc:

ĐỊA CHỈ: 396/135/11 đường Nguyễn tất Thành, phường 18, quận 4 Saigon.

ĐIỆN THOẠI: em dâu: 093 903 7533

Xin cảm ơn quý ân nhân

BẢN VIẾT TẮT CÁC CHỮ DÙNG TRONG QUÂN ĐỘI

Trong hồ sơ thương binh đăng trên báo Trẻ, chúng tôi thường viết tắt các danh từ thường được dùng trong Quân Đội, chúng tôi xin có bản chú thích như sau:

- TPB: Thương Phế Binh	- ND: Nhảy Dù	- CK: Chi Khu
- SQ: Số quân	- TQLC: Thủy Quân Lục Chiến	- TR.Đ: Trung Đội
- QP: Quả phụ	- PB: Pháo binh...	- ĐĐ: Đại Đội
- ĐPQ: Địa Phương Quân	- TĐT: Trung Đội Trưởng	- TĐ: Tiểu Đoàn
- NQ: Nghĩa Quân	Tiểu Đoàn Trưởng	- SĐ: Sư Đoàn
- CLQ: Chủ Lực quân	- ĐĐT: Đại Đội Trưởng	- SĐ23BB: Sư Đoàn 23 Bộ Binh
- BĐQ: Biệt Động Quân	- TK: Tiểu Khu	- QYV: Quân Y Viện.
		- V.I, II, III...CT: Vùng I... Chiến thuật.

Quy định về số quân

NQ: Số quân của Nghĩa Quân chỉ có 6 số, không có hai số đầu.

ĐPQ: Số quân Địa Phương Quân, lấy năm sinh làm hai số đầu.

CLQ: Số quân của Chủ lực Quân, lấy năm sinh +20= hai số đầu (Ví dụ sinh năm 1940, số quân là 60/000).

khi cần....

các loại dịch vụ

share phòng

bán nhà

sang tiệm

v.v.....

địa chỉ bạn có thể tin cậy

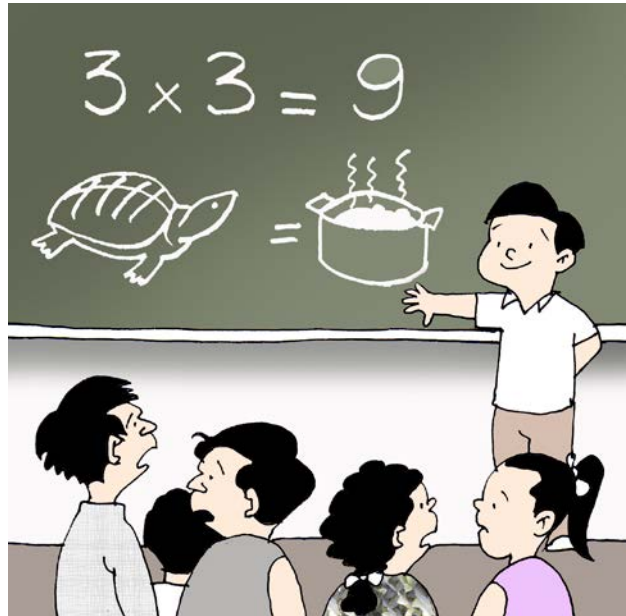
<https://baotreravot.com>

đố

Đầu năm, hai đứa trẻ đi chơi chán, bèn bày trò đố nhau:

- Mày biết có con gì nấu hoài không chín?
- Con, con...đĩa hủ?
- Không. Con ốc!
- Mày đố xạo. Chứ mày biết con gì chưa nấu đã chín?
- Con này có thiệt không?
- Thiệt!
- Chịu thua.
- Con ba ba.
- Sao vậy?
- Ba (lần) ba là chín, hi hi...
- Vậy chó con gì chưa được cái nhà!
- Khủng long?
- Không phải. Con...tai - nơ (container).

TRINH V. TRINH (Deerfield Beach-FL)

BẢO HUÂN

giả vui vẻ

Một anh chàng nhìn chằm chằm một cô gái trẻ đẹp trong mall. Cô gái mỉm cười và tiến đến hỏi:

- Anh có muốn vui vẻ không ?
- Bao nhiêu?
- 20 đô la!

Anh gật đầu. Thế là cô ta bán cho anh một quyển truyện cười!

NGUYỄN HỮU NĂNG (email)

BẢO HUÂN

đặt câu

Lớp có Thanh tra đến dự, Cô giáo cố chọn những bài kiểm tra thật dễ để gây ấn tượng.

Cô gọi một học trò khá nhất, bắt đặt câu với từ “chăm sóc”.

Đồng lưu loát:

- Mẹ em trồng rau rất chăm. Sóc trèo rào vào phá sạch!

THÁI TÚ NGỌC (CALIFORNIA, ST)

BAO HUÂN